

Visitaprotokoller 2014

DEN NORSKE KIRKE
Hamar bispedømme

INNHOOLD**KAPITTEL:**

Visitat i Åsnes, 4. – 6. og 9. mars.	1
Visitat i Os, 25.- 27. og 30. mars.	2
Visitat i Østre Toten, 16.-18. og 21. september.	3
Visitat i Gran, 18.-21. og 23. november	4
Visitat i Nord-Odal, 2.- 4. og 7. desember.	5

Visitas i Åsnes

4. – 6. og 9. mars

Prost Øystein Halling og biskop Solveig Fiske i Gjesåsen kirke ved de tre nye ikonene .
Ikonmaleren er Kjellaug Nordsjø fra Arvika.

Foto: Karen H. Holm

Hamar biskops visitas i Åsnes 4.-6. og 9. mars 2014

VISITASFOREDRAG

Jeg har nå gjennom noen innholdsrike marsdager gjennomført visitas i alle de seks soknene i Åsnes kommune; Hof, Hof Finnskog, Arneberg, Åsnes, Åsnes Finnskog og Gjesåsen. «En visitas har som formål å støtte, inspirere og veilede menigheten og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet», heter det i visitasreglement for Den norske kirke.

Hovedfokus er de lokale sokn, og hvordan evangeliet møter menneskenes daglige liv gjennom kirkens mange berøringspunkter. Derfor har visitasprogrammet inneholdt både møter med frivillige og de som er gitt direkte ansvar for kirkens arbeid, møte med lokalsamfunnet der livet leves, og møte med kirkens samarbeidspartnere. Dette foredraget er min visitasrapport til kirken i Åsnes kirkekommune. Og da mener jeg kirken i videste forstand, først og fremst som mennesker, men også som en institusjon som har spilt en sentral rolle for menneskene her i tusen år. «Himmelens fargespill» som overskrift over visitasen, har dobbel klangbunn: Både hvor sammensatt og skiftende livet kan være, men også hvordan den høye himmelen her minner oss om Guds himmel og håp over våre liv. I dette spennet, mellom å tale sant om livet og sant om Gud, må kirken alltid stå – for å være en levende kirke.

Foredraget vil være todelt. Første del er et tilbakeblikk på programmet, andre del er hva jeg vil gi som utfordringer til å arbeide videre med i årene som kommer.

Tirsdag

Vi begynte visitasen med morgenbønn i Arneberg kirke. Bygget på dugnad av bygdefolket etter en tragisk ulykke, der tre mennesker omkom da de krysset elva for å komme til konfirmasjon i Hof kirke. Arneberg kirke bærer slik på en sterk historie om omsorg for hverandre i krisetid, og syn for hva kirkerommet betyr for mennesker på vegen gjennom livet.

Vi hadde deretter møte med den kirkelige staben, som delte med oss det de var opptatt av, både av gleder og bekymringer. Jeg er glad for engasjementet og ærligheten deres. Vi må våge å nærme oss det som butter og skurrer, hvis vi skal komme videre som arbeidslag og fellesskap. Dere har et godt arbeidslag i Åsnes fellesrådsområde. De trenger støtte og forbønn, og innspill fra valgte råd og andre som deltar i kirkens mange forskjellige aktiviteter og tjenester. Jeg er glad for at det er jevnlig stabsmøter med ansatte fra de to gamle prestegjeld. For nå er dere en stab, med ansvar for helheten, sammen.

På Hof aldershjem var vi med på samling i stua med sang og andakt, og fikk høre om vemodet over at dette trivelige stedet snart skal avvikles. I bryggerhuset på Austvang gård, fortalte Randi Mælum om sitt engasjement for demente, og vi ble traktert med god gammaldags hjemmebakst.

På Jara skole fikk vi møte elever og lærere og høre litt om hva skolen jobber med. Der er det engasjement både for å bli gode i matematikk, og for å se at vi lever på en liten planet, der goder må deles. Tenk at de har samla inn over 100.000 slik at en landsby i Kenya kunne få rent og friskt vann! Det er fantastisk flott!

Jara skole låner også ut lokaler til menighetsarbeid. Barnekoret sang på skolen, og de har sine øvinger der. Og lørdagsklubben som møtes der en gang i måneden, er også et viktig langsiktig arbeid, som samler mange barn.

På Bjerkely hilste vi på ansatte og fikk se noe av det elevene arbeider med. Bjerkely har betydd mye for lokalsamfunnet, og er et viktig dannelsessted for de ungdommene som står på spranget ut i voksenlivet.

Kvelden var viet til møter med fellesrådet og med menighetsrådene. Det er ikke til å legge skjul på at fellesrådet og menighetsrådene nå har mye av sin oppmerksomhet vendt mot å få oversikt over økonomi og regnskap. Dette er en prioritert oppgave, men det skal ikke hindre menighetsrådene fra også ha sin oppmerksomhet henvendt på alt det som kan vekke og nære det kristelige livet i soknene, som det heter i Kirkeloven. Det er flere nye i rådene etter valget i fjor, og de må få mulighet til å sette seg inn i rådenes ansvar. Jeg er også veldig opptatt av at dere som er i menighetsråd mobiliserer den livserfaring og yrkeserfaring dere har inn i rådsarbeidet. Ja, og også lokalkjennskapet dere besitter, slik at kirken kan være henvendt mot bredden av dem som bor her i Åsnes. Et arbeidsfelt som har sitt fokus særlig rettet på bredden av befolkningen er trosopplæringen. Her er dåp og konfirmasjon hovedsøyler. Derfor brukte vi møtet med menighetsrådene mye til å snakke om trosopplæring, og det kommer jeg tilbake til i utfordringene i del II.

Onsdag

Onsdag startet vi dagen i Gjesåsen kirke, med morgenbønn i anledning askeonsdag. Dette er et godt og vakkert kirkerom. Etter innsamling og lokal innsats har kirken fått et nytt elektronisk orgel. Jeg vil også nevne ikonene som nå er kommet opp. De er fint tilpasset interiøret, og gir enda mye å feste blikket og tankene til. I tillegg til jomfru Maria og Jesus, er det flott at akkurat Jesus og barna, og Jesus stiller stormen er illustrert i ikonene. Dette er fortellinger som vi knytter våre liv til.

Hos Stein Erik Bredvold fikk vi illustrert hva entusiasme og godt håndlag kan skape. Jeg lar meg imponere over utholdenheten hans og kvaliteten i hans arbeid, som gir hele bygda stolthet og identitet. Her har vi alle mye å lære om hvordan godt omdømme bygges.

Åsnes Finnskog historielag tok oss med til Sønsterud gård, og ga oss informasjon om kaptein Dreyer og om gårdens mangfoldige historie. Historielagets mangesidige engasjement fikk vi gleden av å erfare gjennom hele denne dagen.

Vi reiste videre til grendehuset på Skansen, som også er et symbol på lokal entusiasme og trofasthet. Og jeg vet at rundt i grendene her finnes det flere slike steder, som skaper møteplasser rundt aktiviteter og festligheter, og som utløser timevis av dugnadsinnsats. Dette er en del av folkesjela i distriktet her, som er unikt, og som ikke kommer av seg selv. Jeg synes det er spennende og helt på sin plass at prosjektet «Landsbyen Flisa» har grepet tak i denne kulturen som en drivkraft for å skape trivsel, utvikling og tilflytting.

En annen institusjon som er en del av identiteten i kommunen er skogskolen på Sønsterud. Nå er det ikke bare skogbruk de underviser i, men flere sider av naturbruk. Med dype tradisjoner i

hardt fysisk arbeid, har skogbruket og bruken av skogen utvikla seg, slik den må, for tre vil aldri gå av moten som en fornybar og klimavennlig ressurs.

Den viktigste ressursen en kirke og en kommune har er mennesker. Vi fikk hilse på kommende generasjoner på Kilen barnehage og Kila skole. Deretter bar det til Hof Finnskog kirke, som er intim og inkluderende. Det er godt å se hvordan dere ivaretar kirkerommene deres. Her fikk vi informasjon om kirken, og vi fikk sang ved en av bygdas store stemmer; Tony Aleksander Skjevik. Ved kirken er det satt opp minnesmerke over grenseloser og kurerer som risikerte livet gjennom skogene for å redde andre under krigen. Det er en del av vår historie, som minner oss om at vår fred og frihet ikke må tas for gitt, og slett ikke er selvsagt andre steder i verden. Det var også sterkt å stanse ved minnebautaen etter jøden Herman Joseph. Jeg håper disse minnestedene blir rikelig formidlet til barn og unge, med utblikk til den verdenssituasjonen vi har i dag.

Kilen speiderne i Åsnes Finnskog kirke hadde i alle fall lært om både det ene og det andre. De kunne sitt speiderløfte og er alltid beredt. Et viktig arbeid som passer godt med den rike naturen omkring. Med oss hele denne dagen hadde vi vår egen visitas-visesanger, Eva Udnæseth, som delte både egne og andres viser. I den vakre kirken ved Vermundsjøen sang hun Bjørn Frangs tekst om livet rundt sjøen og om kirken «som står der trygt og signer liv og hvile, død og dåp».

Så ble det mer grendekultur med nevagraut og flesk, og grendehumor med Åsnes Finnskog revyen, der vi fikk en god latter som avslutning på dagen.

Torsdag

Torsdag startet dagen med morgensamling på kirkekontoret. Det er viktig med et tjenlig og tilgjengelig kirkekontor, slik dere har det her. Der møtes de ansatte og arbeidet blir samkjørt og koordinert, og der er navet for de tjenester kirken gir på veggen gjennom livet.

På Åsnes sykehjem møtte vi ansatte med syn for god eldreomsorg og for livskvalitet. Vi besøker alltid alders- og sykehjem ved visitas, og kirkens ansatte har andakter og besøk her. Her bor de som har vært med å bygge samfunn og å fostre opp nye slekter. Og vi skylder dem så mye for det.

Et annet viktig møtepunkt på visitas er møtet med kommunen. Kirke og kommune har et felles mål om trygge og gode lokalsamfunn, og kirken spiller en vesentlig samfunnsrolle. Kirkens økonomi bevilges både over stat og kommune, og rundt den må en kommunisere godt, ikke minst i trange tider. Det opplevde vi stor vilje til i kommuneledelsen, som tilbød styrket samarbeid for å finne gode samarbeidsmåter.

På ungdomsskolen møtte jeg 9. klassingene. Og vi hadde et møte med rektorer om forutsetninger for samarbeid mellom skole og kirke. Vi besøkte også Klubben denne dagen, og ble inspirert både av den gode logistikken og alt det flotte utstyret de formidler.

I Åsnes kirke var det kveldsstund med Åsneskoret, ny salmebok og innblikk i klokkerens viktige tjeneste i gudstjenesten. Nå er det blitt obligatorisk med tekstleser i gudstjenesten, og

alle som medvirker i gudstjenesten kalles medliturg, for å vise at de ikke bare er medhjelpere, men at gudstjenesten skapes av alle som bidrar.

Torsdagen ble avsluttet med tur til Hovelsåsen asylmottak. Det gjorde sterkt inntrykk å møte de som bor der. Det er så berikende å få løftet perspektivet litt, og erfare hvordan hele verden kommer til oss med glede over å dele sine historier og sine tradisjoner, men også med sterke fortellinger om krig og oppbrudd, om tap og traumer. Det bor nå 98 der som alt har fått opphold, men mangler en kommune å bo i. Det er tankevekkende.

Som dere skjønner har det vært rike og mangfoldige dager, som i dag ble avsluttet med visitasgudstjenesten i vakre Hof kirke. Der vi også fikk innviet restaureringen av orgelet. Til lykke med det!

Jeg har sett mye godt arbeid her i Åsnes kirkekommune som dere skal være stolte av, og sammen har vi også sett på noe av det som en må arbeide mer med. Nå kommer vi til de utfordringer jeg har lyst til å gi dere for årene som kommer. Noe er basert på de rapporter som ble sendt meg på forhånd, og noe er basert på samtaler og møter undervegs i visitasen. Utfordringene er sortert etter bispedømmets fem satsningsområder:

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger
2. Omsorg og solidaritet
3. Barn og unge
4. Kirken i lokalsamfunnet
5. Medarbeiderskap og organisering

Utfordringer til kirken i Åsnes

Gudstjenester og kirkelige handlinger

Første utfordring lyder:

1. Skape gode rutiner for gudstjenesteplanlegging og utarbeidelse av årshjul/årsplan for menighetene, med hovedmålsetning å styrke delaktigheten i gudstjenestene. Gjennomtenke fordelingen av gudstjenester mellom de ulike sokn.

Det er ikke lenger slik at presten og organisten arbeider alene med gudstjenestene. Hver gudstjeneste skjer i samspill mellom flere, både ansatte, frivillige og andre som skal delta. Alle gudstjenester er spesielle, skapt for den særskilte søn- eller helligdag, og inn i en gitt sammenheng. Dette krever koordinering og langtidsplanlegging. Hvordan henger planene sammen fra sokn til sokn? Hvordan tilpasses det med ansatteressurser? Hvordan tar vi hensyn til fordelingen av gudstjenester mellom kirkene? Og hva med trosopplæringen som er felles for alle sokn? Her kommer hensynet til årets gang, og til helgedag og høytid inn. Og her er det ønskelig at lag og foreninger, lokal musikk og kultur integreres i gudstjenestelivet. Biskopen har ansvar for å fastsette gudstjenesteeantallet, eller gudstjenesteforordningen, lokalt skal dere fordele dette antallet på en fornuftig måte mellom soknene. Jeg vil understreke at det er rimelig med flere gudstjenester i de største sokn. Jeg vil også bemerke at det fra tid til annen kan legges opp til to gudstjenester på en dag. Gudstjenester kan også legges på et annet

klokkeslett enn kl. 11.00, selv om det er et slitesterkt tidspunkt. Poenget er her at dersom en ønsker godt samarbeid og god involvering i gudstjenesten, så må planleggingen organiseres godt.

Neste punkt handler om kirketjenernes ansvar for gudstjenestene. Kirketjenerne må igjen inn i gudstjenesteturnusen, derfor lyder utfordringen:

2. Utarbeide ny stillingsbeskrivelse og arbeidsplan for kirketjenere som inkluderer medvirkning i gudstjenestene.

Det er ingen tvil om at kirketjenerne er viktige for gudstjenesteavviklingen. Jeg vet at det er bestemt at de skal inn igjen i dette arbeidet, og vil holde dere fast i det. Det gjelder brannansvar. Ivaretagelse av verdifullt utstyr og interiør. Helhetsblikk for hva som må forberedes og utbedres, og kontinuitet i ansvar og arbeidsoppgaver. Det er rett og slett en særlig tjeneste, som fordrer et helhetsblikk som bare en ansatt kan forventes å ha. Gudstjenesten er stedet der kirkens dypeste mål kommer til uttrykk; at det glade budskapet forkynnes og sakramentene forvaltes. For at det skal skje med respekt og høytid, trenger vi kirketjenerne, men dere forstår at jeg ønsker å sette tjenesten i kirken inn et større perspektiv for oss alle.

Det tredje punktet mitt retter seg mot både menighetsråd, prester og andre. Jeg vil gi følgende utfordring:

3. Arbeide med møtepunkter for dialog og fordypning omkring trosspørsmål.

Jeg vet at det i Hof og Arneberg er sterke tradisjoner for misjonsarbeid og økumenisk samarbeid. Mange mennesker søker mulighet for å kunne samles om fordypning i både troens og livets mysterier. Kirkerommet kan også brukes til mindre samlinger eller temakvelder, og er et rom som er kjent fra andre sammenhenger.

Omsorg og solidaritet

Neste punkt handler om kirkens kroppsspråk, og vårt hjerte for dem som er særlig utsatt. Det lyder:

4. Etablere et felles diakoniutvalg for soknene, og lage en gjennomførbar diakoniplan.

Kirken har alltid, og må alltid ha kjærligheten til medmennesker som en hovedmålsetning. Dette preger også arbeidet deres her i Åsnes. Det har jeg sett. Mye varme har jeg selv også møtt. Arbeidet på aldersboligene, sorgarbeid, møte med barn og unge alt er motivert i dette. Jeg ber dere likevel etablere et diakoniutvalg, med hovedmål å minne kirke og samfunn om dem som er ekstra utsatt både lokalt og globalt. Dette engasjementet finnes allerede. Kanskje kan gode krefter forenes i noen få overkommelige tiltak. Mulige tiltak:

- a. Styrke kontakten med Hovelsåsen asylmottak. På Hovelsåsen ønsker de seg mer kontakt med lokalbefolkningen. Kan noe gjøres? Det kan være muligheter til å komme seg rundt i helgen. De har til og med buss der, som en kan låne. Det kan være besøk og utveksling av tradisjoner og kunnskap. Mange muligheter, som garantert vil berike

begge parter. Og som de formidlet til oss når vi var der: «We are all individuals, waiting to change our lives». Vi er alle enkeltmennesker som søker å skape forandring i livet vårt.

- b. Ett annet tema jeg fått innmelding om er behovet for en ordning med kirkeskyss.

Barn og unge

Neste utfordring går til menighetsråd, og henger sammen med trosopplæringsplanene som nå legges. Siden trosopplæringen skal erstatte kristendomsundervisningen i skolen, er det viktig at den har innhold både om tro og lokal tradisjon. Jeg ønsker å utfordre dere til å bruke erfaring og lokalkunnskap til å bidra konkret med følgende fire sider ved planene:

5. Om trosopplæringsplanen til menighetsråd:
 - a. Gi innspill til en felles liste over salmer som barn i Åsnes skal kjenne ved fylte 18. år.
 - b. Gi innspill til sentrale bibeltekster og bibelfortellinger
 - c. Gi innspill til hvordan lokale tradisjoner og lag kan medvirke i trosopplæringstiltak
 - d. Gi innspill om hvordan kirkerom og gudstjenester kan brukes i trosopplæringen

Dette bør opp som sak i menighetsrådene så snart som mulig.

Kirken i lokalsamfunnet

Denne overskriften handler særlig om kirkens samarbeidspartnere lokalt. Men det handler også om å synliggjøre at kirken er en samfunnsfaktor, som formidler og skaper lokal identitet og tradisjon.

Første utfordring gjelder samarbeid med skoler og barnehager:

6. Tydeliggjøre rammene for samarbeidet med skole/barnehage: Hvilke møtepunkt, ut over gudstjenester, er mulig og ønskelig?

Skolen formidler kunnskap om kirke og kristendom, om historie og kirkearkitektur. Her har kirken både læringsrom og ressurser som vil utfylle klasseromsundervisningen. Skolegudstjenestene er gode tradisjoner, som ikke knytter seg til et enkelt skolefag, men handler om å gi kjennskap til stedlig tradisjon og kultur. Og de som ikke vil delta har fritaksrett. I undervisningen skal *alle* kunne delta, også om den foregår i en kirke, men den må da være orienterende og ikke forkynnende. God og forutsigbar kommunikasjon til skolen fra kirken, og gjensidig tillit og respekt er viktig.

Neste punkt handler om å få en planmessighet og kontinuitet i alt det gode kultur og musikkarbeidet som foregår i kirken:

7. Utarbeide en felles Plan for kultur og kirkemusikk i Åsnes-kirkene, som vedtas i menighetsrådene.

Det er ofte kirkemusikerne som er pådrivere for kirkens musikk og kulturliv, og der bidrar de godt. Men arbeidet eies av menighetene. På lik linje med trosopplæring og gudstjenesteliv må denne delen av kirkens liv forankres og understøttes i stab og råd. Menighetsrådenes

lokalkjennskap og kontaktnett er ressurser også i dette arbeidet. Kirkemusikerne er fagpersonene som skal ha rom til å utfolde sine kvaliteter og sin kreativitet, men de ønsker dialog og samspill.

Neste punkt peker på utfordringer med å få oversikt over økonomi og økonomistyring:

8. Avklare fellesrådets og menighetsrådenes økonomiske situasjon:
 - a. Sette alle ressurser inn på å få oversikt og orden i regnskap.
 - b. Innarbeide rutiner for forutsigbar økonomistyring.

Som tidligere nevnt er det nå mye fokus i fellesråd og menighetsråd omkring regnskap og økonomi. Vi kjenner til uroen omkring denne saken. Vi forstår den. Det handler primært om manglende regnskapsføring over år, og dette tas det tak i både fra kirke og kommune. Bispedømmet vil følge dette opp til en kommer i havn. Det skal samtidig styres etter de rammer og budsjett som er fastsatt, og rutiner må på plass for å hindre at lignende situasjoner kan oppstå. Det er kommet til en forståelse med kommunen om flere formelle møtepunkter mellom kirke og kommune, både på politisk og administrativt nivå. Punkt 9 lyder dermed:

9. Følge opp kommunens tilbud om årlige formaliserte møtepunkt mellom Fellesråd og Formannskap, og mellom FR administrasjon og kommunens administrasjon

Medarbeiderskap og organisering

Det kirkelige demokratiet er viktigere enn noen gang. Kirkens relasjon til staten er løsere etter endringene i grunnloven, men vi skal fortsatt ha en landsdekkende folkekirke med rammer og vilkår som gjør dette mulig. Kirkens plass i samfunnet, og gode rammevilkår må vi arbeide for både på sokneplan, på bispedømmenivå og nasjonalt.

Vi må bruke kirkens demokrati med klokskap, så det blir meningsfullt og overkommelig. Derfor må dere også kjenne deres oppgaver og ansvar. Neste utfordring lyder derfor:

10. Gjennomgå myndighet og ansvar, og styrke medbestemmelsen, for valgte råd.

De folkevalgte skal være med og sikre at kirken er for folket, og at både bredde og ulike gruppers særlige behov blir ivaretatt. Det er en salme som sier. «Vi bærer mange med oss». Selv om valgprosenten i kirken er lav, må vi være bevisste på at menighetsrådene og fellesrådet representerer mange, og har slik et stort ansvar. Kirkens arbeid når til og med lenger enn til dem som er døpte og medlemmer. Det skal vi også se stort på. Så dere har ærefulle oppdrag, og vi som er ansatt er forpliktet til å ta dere med på råd og gi god og tilstrekkelig informasjon så dere kan fatte informerte vedtak.

Det 11. og siste punktet handler om langsiktige mål og visjoner for kirken i Åsnes:

11. Arbeide med hvilke mål og verdier som skal prege kirkens arbeid i Åsnes.(seks kirkesteder, én kirke).

Dere har gjennom visitasen gjort et godt stykke arbeid med å se helheten og gjennomtenke hva kirken er for menneskene i Åsnes kommune, og hva den betyr i lokalsamfunnet. Hvordan

tar dere denne oversikten med dere videre? Til dette bildet hører tanken om Åsnes som en enhet med flere grender og sokn. Det var to prestegjeld, nå er det en enhet. Kan det styrkes ytterligere? Jeg stiller spørsmål ved at dere bruker ressurser på å lage to menighetsblad. Og jeg tror koordineringen av gudstjenestearbeidet bør styrkes. Her lærer trosopplæringen oss noe om helhetstenkning. Det handler i bunn og grunn om hvordan en kan løfte sammen for at kirkens mange møter med mennesker skal bli gode og meningsfulle. Så krefter kan forenes for å styrke samarbeid og samhandling til ære for Gud og hans gode evangelium, og til gagn for menneskene her.

Avslutning

Til slutt vil jeg nå få takke dere, for at dere har vist meg himmelens fargespill over og i kirken i Åsnes kirkekommune. Det har vært en reise i mange farger, som har berørt og inspirert og gitt nye impulser. Takk for gode møter og for hjertet som dere har for kirken og for de som bor her.

Gud velsigne Åsnes sokn, Hof sokn, Hof Finnskog sokn, Åsnes Finnskog sokn, Arneberg og Gjesåsen sokn. Gud velsigne dere alle!

Solveig Fiske
Hamar biskop
mars 2014

Bispevisitas i Åsnes kommune 4.- 5.- 6. og 9. mars 2014

Tema for visitasen: **Himmelens fargespill**

Tirsdag 4.mars 2014

- 0830 – Morgenbønn Arneberg kirke, ved Sokneprest Runar Olsen og kantor Helge Vikjord
Åpent
- 0900 – Møte med ansatte i Arneberg kirkestue. Frukt, kaffe.
- 1030 – Hof Aldershjem – kort visitt.
- 1100 – Lunsj i Bryggerhuset hos Randi Mælum på Austvang gård.
- 1140 – 1240 Besøke Jara skole.
- 1330 – Bjerkely folkehøyskole møte med elever og lærere.
- 1500 – Middag på Bjerkely folkehøyskole.
- 1600 – 1800:Fellesrådsmøte på Kirkekontoret i Skolevegen, enkel servering.
- 1830 – **Åsnes kirke: Biskop møter råd, utvalg og klokkere**
- 1830 – 1. Trosopplærerne presenterer arbeidet sitt. Bevertning.
2. Arbeidet i råd og utvalg.
2100. – Kveldsbønn ved trosopplærerne (Slutt 2130)

Onsdag 5. mars 2014

- 0900 – Morgenbønn i Gjesåsen kirke. Prest Eugène Rakotonirainy Kantor Tom Håkon Smith.
Åpent
- 0945 – Bredvold skjefter. Stein Erik Bredvold har levert skjefter til skiskytterne i Norgeseliten. Sønsterud Gård, Dreyer-rommet. Dreyer deltok i slaget ved Trangen.
- 1100 – Sønsterud Bofellesskap. Kaffe / kake.
- 1210 – 1245: Solør videregående avdeling. Sønsterud.og skiskytterarenaen på Sønsterud (kort visitt)
- 1300 – 1400 Kilen skole og Kilen barnehage.
- 1430 – 1530 Hof Finnskog kirke, lunsj med info.
- 1545 – Besøke bautaen over jøde Herman Joseph.
- 1620 – Åsnes Finnskog kirke, info / møte med Kilen speiderne.
- 1730 – Middag Kafé Finnskog.
- 1900 – Åsnes Finnskog Teaterforening, forestilling på Vermundsjøen samfunnshus.

Torsdag 6. mars 2014

- 0900 – **Morgenbønn kirkekontoret**, Skolevegen, v/ trosopplærerHilde Vatnar Olsen, Agnete Bekkesletten. og kantor Tom Håkon Smith.
- 1000 – Åsnes sykehjem: Møte beboere og ansatte.
- 1100 – Sparbyhuset / Mental helse (kort visitt).
- 1130 – **Møte med Åsnes kommune** samt lensmannen, lunsj i Rådhuset.
- 1330 – 1430: Møte med et trinn på Ungdomsskolen.
- 1445 – 1515 Møte med rektorer i kommunen.
- 1530 – Bedriftsbesøk **Klubben AS**, ledende på sportsutstyr.
- 1615 – Middag på Victoria Hotell.

1730 – 1830. **Kveldsstund i Åsnes kirke** ved sokneprest David André Tys og kantor Helge Vikjord. Åsneskoret deltar? Konfirmanter med foreldre inviteres. Åpent.

1915 - 2100 **Besøk på Hovelsåsen asylmottak**. «Fremtidstro for våre nye landsmenn». Orientering, samtale, møte med beboere, omvisning.

Søndag 9. mars 2014

Hof kirke kl. 1100 – Visitasgudstjeneste med kor. Kirkekaffe med visitasforedrag på Hof Samfunnshus.

Visitasrapport – Åsnes, Gjesåsen og Åsnes Finnskog Sokn

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger

Når vi (sokneprest og menighetsrådene) legger opp planen for Gudstjenester, så forsøker vi i størst mulig grad å tilrettelegge for at det er en Gudstjeneste i hvert sokn, en gang i måneden. Dette er en tommelfingerregel som vi følger, og de gangene vi fraviker dette er når det er tradisjon annet. På den måten så vil vi understreke at hver menighet er likestilt, uansett plassering og demografisk struktur. Det avholdes kirkekaffe omtrent annenhver gang det er Gudstjeneste i soknet.

Vi er også opptatt av å plassere kirken i sin lokale kontekst, derfor pleier vi å holde blant annet Gudstjenester på steder som Vermundsberget (Åsnes Finnskog) og tverkonfesjonelle gudstjenester på «Utsikten» (Åsnes, i forbindelse med Solør Marten)

Ca. en gang hver måned så har vi en fellesgudstjeneste i kommunen i samarbeid med Hof. Hvis det da skulle eksempelvis. avholdes gudstjeneste i Hof, så er det fri for mannskapet i Åsnes, Gjesåsen og Åsnes Finnskog.

Foruten Gudstjenestene så har vi andakter på to sykehjem; Åsnes sykehjem og Sønsterud bofelleskap. Frekvensen er annenhver uke, men det avholdes også Gudstjenester i juletiden og i påsken. Andaktene er et godt og viktig tiltak i bygda, da det bor en stor andel eldre her. Disse andaktene varer i ca. 20 minutter og inneholder salmesang, evangelielesning, andakt, fadervår og velsignelse. På Sønsterud bofelleskap pleier man å samles rundt småkaker og kaffe etter andakten. Åsnes, Gjesåsen og Åsnes Finnskog har også stor oppslutning om skolegudstjenestene, mer om dette kommer under pkt.4.

Det er god oppslutning rundt kirkelige handlinger, som dåp, vigsel eller gravferd.

Organistene i kommunen, Smith og Vikjord har sammen utarbeidet et prosjekt under navnet «musikk i sommerkveld», hvor man har et kulturelt innslag i hvert av kirkebyggene i hele kommunen. Dette har vært et positivt tiltak for samarbeid med lokale krefter.

En utfordring som reiser seg når der gjelder Gudstjenester og kirkelige handlinger, er at deltakelsen rundt Gudstjenestene er relativt lav med mindre det er dåp eller tiltak som f.eks. lys våken/ tårnagentene, og bokutdeling. Utfordringen blir da å tilrettelegge for at flere aktører kan involveres, men at man skaper en bevissthet og entusiasme for gudstjenesten, og ikke en «respiratorkirke» hvor man møter opp fordi man er forpliktet.

2. Omsorg og solidaritet

Dette området burde det definitivt ha vært satset mer på. Det har vært opprettet et diakoniutvalg før, men dette utvalget er ikke lenger i drift. Det er en kvinne i Åsnes og Gjesåsen sokn, Karen Holm som har en tradisjon for å reise til sykehjemmene og har samtaler med visse beboere. Vedkommende er også engasjert som klokke/tekstleser i Åsnes og Gjesåsen menighetene og er en god ressurs med mye lokalkunnskap.

Sett bort fra dette så har benyttet takkofferet under Gudstjenestene til å vise engasjement kring marginaliserte grupper i Åsnes, som for eksempel gaver til «Solør mot stoff».

3. Barn og Unge

I Åsnes, Gjesåsen og Åsnes Finnskog har vi tilbud som babysang, som holdes annenhver uke i Åsnes kirke, «Lysvåken» prosjektet for 10 åringer (2 dager) og «Tårnagent» helg (2 dager). I tillegg til dette så har vi bokutdelinger, et arbeid som har god oppslutning og som naturligvis blir videreført i trosopplæringsplanen. Det deles ut bok til 4, 6 og 11 åringer – hvorav siste gruppe får «Manga Messias», som er en tegneseriefremstilling av beretningene om Jesus.

Fra og med 2014 er Hilde Vatnar Olsen ansatt i 40% stilling som trosopplærer. Hun deler kontorfellesskap med Gunnhild Kvåle Westgård som har vært ansatt siden 2004, og er i 60%. I Fellesrådsområdet så har vi gått inn for en felles trosopplæringsplan, som forhåpentligvis vil være vedtatt i 2014.

Konfirmantene (majoriteten) velger å følge Kragerøprosjektet og får tilbud om ledertrening og videre oppfølging gjennom dette. De som av ulike årsaker ikke ønsker å konfirmeres gjennom dette prosjektet får et tilrettelagt tilbud.

Mine tanker rundt dagens situasjon er opplegget kan virke noe distanserende i forhold til den lokale menighet. Gjennom barne/ungdomstiden frem til konfirmasjonen, har man den lokale kirke som «base», men når en ungdom når konfirmasjonsalderen så blir man gradvis distansert fra den lokale menighet. Jeg ønsker å få til et konfirmasjonsopplegg som i enda større grad fremhever tilknytning til lokal menighet.

4. Kirken i lokalmiljøet

Kirken står relativt sterkt i Åsnes, Gjesåsen og Åsnes Finnskog. Dette kommer klart gjennom den sterke forbindelsen som finnes mellom kirken og skolen, hvor spesielt oppslutningen og

engasjementet rundt skolegudstjenestene er overveldende. For min del som sokneprest og for andre ansatte så oppleves dette veldig positivt når skolen og elevene etterspør om å bidra i disse Gudstjenestene med sang, tekstlesning og dramatisering. Voksenopplæringen inviteres også til skolegudstjenestene, og det er godt oppmøte.

Åsnes har også et menighetsblad som kommer ut seks ganger i året, som formidler stoff som er relevant i lokalmiljøet, kirkelig aktivitet og sider med åndelig oppbyggelig materiale.

I år 2013 så var det jubileum for Gjesåsen kirke, noe som skapte stor engasjement i lokalmiljøet.

5. Medarbeiderskap og organisering

I 2012 så ble det gamle Solør prosti nedlagt, og ble innlemmet under det som nå heter Solør, Vinger og Odal prosti. Dette har bidratt til større muligheter, som for eksempel fleksibilitet i forhold til behov av vikar.

På slutten av 2013 så ble det innført en gravferdsturnus for prestene i Solør, som har vært positivt i forhold til strukturering av arbeidsuker – men som inneholder problemstillinger knyttet til lokal sokneprest og evt. videre oppfølging av pårørende.

Alle ansatte i fellesrådsområdet har tilbud om kontor på Flisa. Her har vi ukentlige stabsmøter hvor vi utveksler inntrykk fra den forbigående uken, og hvor vi går igjennom kommende oppgaver, for en to ukers periode.

6. Menighetens planer og utvalg

Under kirkevalget 2013 så valgte Åsnes, Gjesåsen og Åsnes Finnskog sokn å avvikle prøveordningen med ett felles menighetsråd og tre sokneutvalg.

Dette ble begrunnet med lite informasjon om hva som differensierer menighetsråd fra sokneutvalg. Medlemmene i sokneutvalgene kom med kritiske argumenter som gikk på manglende økonomisk innsyn, manglende evne til å bestemme over egen menighet, og en følelse av at man ikke var med på alle avgjørelser. Andre innspill som kom frem, var at man kunne oppleve at møter ble «avhold for møtets skyld».

Nå som prøveordningen er avviklet, opplever menigheten større oversikt over egen økonomi, og at kommunikasjon mellom råd og ansatte er tydeligere. Kontoer har også blitt tilbakeført

hvert råd. Det er 8 medlemmer i Åsnes og Gjesåsen menighetsråd, mens Åsnes Finnskog har en ordning med 6 medlemmer.

Nå som det er tre menighetsråd, innkaller soknepresten lederne fra alle tre sokn til møter hvor man blir enige om hvor Gudstjenester avholdes (i forbindelse med høst og vår planlegging) og andre saksforhold som måtte berøre alle tre menighetsråd.

Sett bort fra menighetsrådene, så finnes det et skogsstyre som er med på å forvalte kirkeskogen i Åsnes. Troppoplæringen er lagt under plangruppa, som er et felles råd for Åsnes, Hof, Grue og Våler.

7. Annet

Åsnes, Gjesåsen og Åsnes Finnskog er menigheter som har et tydelig folkekirkelig preg. Det er stor oppslutning kring kirkelige handlinger, og det er en upåklagelig dugnadsånd blant de som sokner til sin menighet.

En utfordring er at Åsnes er dessverre en kommune som er preget av en negativ befolkningsvekst. Andelen unge som flytter ut for å få utdanning eller søke arbeid i sentraliserte områder er stor, og de som «blir igjen» kan fort sitte igjen uten noe tilbud, og det har blitt meg fortalt at ensomhet er et stort problem blant mange mennesker her i distriktet.

Flisa, 19.02.14

David Andre Tys – sokneprest i Åsnes, Gjesåsen og Åsnes Finnskog

Visitas – Hof/Åsnes 4., 5., 6. og 9.mars 2014

Visitasrapport fra soknene – Hof, Arneberg og Hof Finnskog i Åsnes kommune.

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger

Åsnes kommune er fra gammelt av delt i to prestegjeld; Hof og Åsnes. Fortsatt er det gamle Hof prestegjeld en enhet, ved at Hof menighetsråd favner de 3 soknene Hof, Arneberg og Hof Finnskog.

Hver søndag er det gudstjeneste i et av disse soknene, med gudstjenestefri en gang pr. måned. Av og til er det to gudstjenester pr. søndag/helligdag. En gang pr. måned er det fellesgudstjeneste i Åsnes, Gjesåsen eller Åsnes Finnskog kirke. Hof og Åsnes har vedtatt samme Hovedgudstjeneste, som brukes de fleste søndagene.

Gudstjenestebesøket er fortsatt godt, men med en noe fallende tendens. Det er meget god oppslutning på merkedager som julaften, 1.påskedag og 17.mai. Det er en rekke friluftsgudstjenester gjennom året som er godt besøkt.

Annenhver uke er det andakt ved Hof aldershjem, med kaffe, kaker og en koselig andaktstund i dagligstuen. Åsnes kommune har dessverre vedtatt å legge ned Hof aldershjem i løpet av 2014. Dette er trist for alle beboerne, og for hele lokalsamfunnet.

Ellers er det stor korvirksomhet i disse soknene, med vår dyktige organist Helge Vikjord som leder. Det er et felleskor for hele Solør – «Prosjektkoret», et eget «menighetskor» som nå har en pause, et mindre «flygelkor», og ikke minst «barnekoret», med til sammen over 65 sangere. Korene medvirker jevnlig på gudstjenester, og har en rekke konsërter gjennom året med høye besøkstall. «Musikk i sommerkveld» er populære sommerkonsërter som har tiårsjubileum, alle seks kirkene i Hof og Åsnes blir besøkt hver sommer. Bygda har mange dyktige sang og musikkrefter, som også bidrar med egenproduserte verker; Terje Haugdal og Gunnar Gjevre er to av disse.

Det er en fortsatt en meget god oppslutning om dåp og konfirmasjon.

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
5851	5941	6434	5195	4908	4816	4157	3665	4737	4637

Det totale antall gudstjenestedeltakere i de tre soknene over en tiårs-periode. Det er en synkende tendens, men med en svak oppgang de siste år. Det er for øvrig en negativ befolkningsutvikling i Hof og Åsnes, som også spiller inn her.

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
63	66	69	63	61	61	60	55	66	67

Antall gudstjenester i de tre soknene over en tiårs-periode. Antall gudstjenester er ganske stabilt.

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
93	90	93	82	80	79	69	67	72	69

Antall gudstjenestedeltakere pr. gudstjeneste i de tre soknene over en tiårs-periode. En synkende tendes, men stabilt de siste årene på ca.70.

2. Omsorg og solidaritet

Soknene Hof, Arneberg og Hof Finnskog har et felles misjonsutvalg, og siden 2006 har vi hatt et misjonsprosjekt sammen – «Aksjon Aserbajdsjan». Målet er å samle inn minst kr.15000,- årlig til et jordbruksprosjekt i Ganja, som er drevet av Normisjon, og siden starten har dette prosjektet samlet inn nærmere kr 150 000,-. Dette misjonsprosjektet har en bred støtte i lokalsamfunnet, ved kirken, lokal Normisjonsforening, Bygdekvinnelag og Bondelag.

3. Barn og unge

Hof og Åsnes fikk trosopplæringsmidler allerede i 2004, og har nytt godt av egen trosopplærer i ca. 60% stilling disse årene. Gunhild Kvåle Westgård har hatt denne stillingen for det meste siden 2004, og gjør fortsatt en meget god jobb. Fra 2012 fikk også Grue og Våler trosopplæringsmidler, og Hilde V. Olsen er fra 2014 ansatt i 40% stilling. Det skal i løpet av 2014 sendes inn trosopplæringsplaner for menighetene i Solør som skal godkjennes av biskopen.

Mange ulike tiltak har vært prøvd ut. Alt fra trafiksikkerhetsdag, fjortisleir og ungdomsklubb. Noen av tiltakene som vi fortsetter med er: «Babysang» annenhver uke i Åsnes kirke, et 2-dagers «Lys våken» opplegg for 10- åringer, et 2.dagers «Tårnagent»opplegg for 8 åringer og «Helgsafari» over 2 dager for 11 åringer. I fjor hadde vi et felles ungdomsleder-kurs «Fiber» over 8 kvelder med 7 ungdommer fra primært Hof og Åsnes som gjennomførte det.

Mange frivillige ledere er med på disse tiltakene. Flere nye tiltak skal prøves ut i 2014. Det kommer mange barn til kirken ved utdeling av 4-årsbok, 6-årsbok og barnebibel til 11 åringer. Dåpshilsen blir sendt til alle familier ved 1., 2. og 3.års dåpsdag. Det er et godt samarbeid mellom kirke/skole, med julegudstjenester for Jara skole og Solør Montessori skole. Kirkens ansatte besøker også skoler og barnehager flere ganger i året.

Som nevnt drives et godt barnekor på Jara skole hver uke, der 15 sangere nå er med. Og ikke minst drives en populær «Lørdagsklubb»- knyttet til Søndagsskolen, på Jara skole hver måned. Her er det med 40-70 barn til stede hver gang, samt 5-10 ungdommer som hjelpeledere, og en rekke voksne. Lørdagsklubben er drevet i over 12 år.

De siste 10 årene har konfirmantarbeidet vært knyttet til «Kragerø-leirene»/»Hekta», og er svært populært. Over halvparten av konfirmantene deltar dessuten på minst en eller flere weekender gjennom konfirmantåret knyttet til dette arbeidet. Og mange deltar året etter konfirmasjonen på «Teencamp» i Kragerø, og utrustes der som medarbeidere.

Leirarbeidet på Haraset leirsted, drevet av ACTA/Normisjon har hatt mange barn og ungdommer fra Hof med på sine leirer.

4. Kirken i lokalsamfunnet

Kirken og kirkens arbeid står fortsatt sterkt i Hof, Arneberg og Hof Finnskog. «Hof menighetsblad» kommer ut med seks nummer pr. år, og leses av mange i soknene. Et dyktig menighetsbladutvalg sørger for gode blad, med stoff knyttet til kirke og lokalsamfunn.

For tiden utbedres orgelet i Hof kirke for kr.500 000,-, og skal være ferdig til visitasgudstjenesten. Hof menighetsråd, Kirkelig fellesråd og Hof Normisjon har gitt store summer, og ikke minst bygdefolket bidrar sterkt for på fullføre dette arbeidet. Nærmere kr. 100 000,- er gitt det siste halvåret av bygdefolk, det sier litt om engasjementet og tilhørigheten til kirkene.

5. Medarbeiderskap og organisering

Hof og Åsnes har et felles kirkekontor på Flisa, som fungerer meget bra. Ukentlig har vi et felles stabsmøte med mange dyktige ansatte, der planer legges for uken. Soknepresten i Hof er primært knyttet til sine 3 sokn, men det siste halve året er alle prestene i gamle Solør prosti gått sammen om en «gravferdsturnus» med egne tjenesteuker for alle 3 kommunene. Organisten i Hof er også primært knyttet til arbeidet i Hof, men samarbeider også nært med organisten i Åsnes, og de avhjelper hverandre med gjennomføring av kirkelige tjenester. Siden høsten 2013 har Agnete Bekkesletten hatt et 50% vikariat knyttet til prestatjenesten/barne og ungdomsarbeidet i Hof og Åsnes, og gjør en meget god jobb, og avlaster sokneprestene her.

I 2012 ble «Solør prosti» innlemmet i «Solør, Vinger og Odal prosti».

En ny 100% prestestilling skal lyses ut i våren 2014, og skal knyttes til Grue (50%) og Hof/Åsnes (50%).

Alle ansatte har tilgang til kontorplasser ved dette kirkekontoret på Flisa, men soknepresten i Hof bruker mye det gamle prestekontoret i Hof som ligger i presteboligen.

6. Menighetens planer og utvalg

Det er et felles menighetsråd for soknene Hof, Arneberg og Hof Finnskog; Hof menighetsråd. Dette rådet består av 9 dyktige medlemmer, 3 fra Hof, 3 fra Arneberg og 2 fra Hof Finnskog, samt soknepresten. Vi er med i en prøveordning, og har suppleringsvalg til rådet annethvert år.

Hvert sokn har dessuten sitt «sokneutvalg», som består av 4-10 medlemmer. Sokneutvalgene sitt gode arbeid er knyttet til kirkevert/kirketjener-oppgaver ved gudstjenester, og ordning av kirkecaffe ved nesten hver gudstjeneste. De er også dugnadsgjeng i kirken og på kirkegården. På grunn av en presset økonomi er ikke ansatte kirketjenere med under gudstjenestene, dette beklager vi.

Seks dyktige klokkere er dessuten knyttet til gudstjenestene i Hof og Arneberg.

Misjonsutvalg og menighetsbladutvalg er allerede nevnt. Det er også et eget oppegående musikkutvalg der organisten blant annet er med, og et felles trosopplæringsutvalg for Hof/Åsnes. En plangruppe knyttet til trosopplæringen er felles for Grue, Hof/Åsnes og Våler.

7. Annet

Misjonsarbeidet har alltid stått sterkt i Hof. Det drives nå 3 misjonsforeninger her; Jara misjonsforening, Østsidens misjonsforening og Hof Normisjon, som alle har månedlige møter. De siste tiårene har en rekke misjonærer blitt sendt ut fra våre sokn. Synnøve Aandstad Baghirova, og hennes mann Elman, har tilknytning til Arneberg, og er nå utsendinger fra Normisjon til Aserbajdsjan.

Mariasøstrene på Nordens lille Kanaan er et trofast lite søsterfelleskap som er på Arneberg, og deres virke er knyttet til sjelesorg, bønn, kristne samlinger og enkelte konferanser gjennom året.

Bjerkely folkehøyskole ligger i Arneberg sokn, og drives av Normisjon. Ca. 60 elever går her i år, og skolen har spesialisert seg på foto, tegneserie, animasjon og spilldesign.

Det tverrkirkelige samarbeidet er meget godt, og hver høst gjennomføres en ekumenisk gudstjeneste i Arneberg kirke, der pinsemenigheten Filadelfia, Frelsesarmeen, Bjerkely folkehøgskole og Mariasøstrene er medarrangører sammen med kirken. Hver måned arrangeres et «Formiddagstreff» av Filadelfia i deres menighetslokale i Mosogn, og de samler 70-90 hver gang, med mennesker knyttet til de ulike menigheter i bygdene her. «Sammen for Solør» samler medarbeidere fra ulike menigheter og sammenhenger i Solør 4 ganger i året, og står sammen om fellestiltak i våre områder. Vi har blant annet hatt besøk av Egil Svartdahl to ganger, og vi har også et diakonalt tiltak under Solørmart`n.

Hof, den 5. febr. 2014

Runar H. Olsen

Soknepresten i Hof / Hof menighetsråd

Visitas i Os

25. – 27. og 30. mars

Fjøsbesøk – hos Knut Simensen 27.03

Foto: Helge Grue

DEN NORSKE KIRKE

Hamar biskop

VISITASFOREDRAG

Os

25. - 30.mars 2014

Innledning

Jeg har nå som biskop i Hamar bispedømme gjennomført visitas i Dalsbygda, Narbuvoll og Os sokn i Os fellesrådsområde. Forrige ordinære visitas ble avholdt i Os i år 2000. I 2004 ble det foretatt en såkalt prostivisitas i hele prostiet.

Visitasreglementet for Den norske kirke sier: «En visitas har som formål å støtte, inspirere og veilede menigheten og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet». Kirken lever alltid på et sted. Derfor er hovedfokus på det lokale sokn, og hvordan evangeliet møter menneskenes liv gjennom kirkens mange berøringspunkter. Det er grunnen til at visitasprogrammet har inneholdt både møte med frivillige og de som er gitt direkte ansvar for kirkens arbeid, møte med lokalsamfunnet der livet leves, og møte med kirkens samarbeidspartnere.

Dette foredraget er min visitasrapport til kirken i Os og da mener jeg kirken i videste forstand, først og fremst som mennesker, men også som en institusjon som har spilt en sentral rolle for menneskene i Os i århundrer. Foredraget vil være todelt. Første del er et tilbakeblikk på programmet, andre del er hva jeg vil gi som utfordringer til dere for å arbeide videre med.

Men først: Navnet Os og Os kommune!

Navn til kommunen har jo det rennende vann gitt:

Os - der to elver møter en større, der Vangrøfta og Nøra møter Glomma, og vannet flyter sammen og renner mot havet hvorfra det igjen siger opp og føres over nye land og steder for å skape liv på vår blå planet. Uoppørlig skifter vann form. Det rennende vannet er som hele livet; Det kommer fra et sted, blir oss gitt en tid, og vi må se at det går videre. Vannet viser oss den store sammenhengen vi er en del av. Det eneste faste i livet er at det er i bevegelse. Den som er i bevegelse og som stadig er åpen og har endringskompetanse kalles i kirkelig sammenheng pilegrim. Jeg tror pilegrimen bor i oss alle. Endringskompetanse er viktigere enn noen gang i en verden som er i stadig forandring – lokalt så vel som globalt. Bare den som er i bevegelse kan finne nye veier, er det sagt. Slik kan sjølve navnet Os minne oss om de store og grunnleggende ting i livet.

Hver elv og hvert os har sin egen tone og inngår i et fellesskap! Om den unike klangen i hvert enkelt menneske i et større fellesskap synes jeg de tre bjøllene i kommunevåpnet også minner oss om. Vi lærte under besøket på Os ID at enhver eneste bjølle som lages, stor eller liten, har sin egen særegne klang. Om det er slik jeg har hørt at de tre bjøllene også kan minne oss om de tre sokn og dalfører i kommunen, så består fellesskapet uansett alltid av unike mennesker med sin egen klang og tone, verd og verdighet. Ei bjølle er alltid til for å høres og for å kunne bringe enhver inn i et fellesskap igjen.

Et sentralt tema i foredraget er hvordan vi i samfunnet sammen bygger gode fellesskapsarenaer for å ivareta det unike mennesket som enhver av oss er, og med alle de dimensjoner vi har.

DEL I

Oppsummering av programmet

Tirsdag 25. mars:

Jeg vil nå i første del av visitasforedraget referere i korte trekk programmet fra tirsdag til torsdag. Aller først har jeg lyst å berømme den gode planlegging og tilrettelegging av et variert, flott og tett program som var gjort på forhånd herfra av stab og råd. Det har vært en sjelden ryddighet og overholdelse av alle tidsfrister når det gjaldt innberetninger som var meget gode og forbilledlige og ga meg et godt grunnlag for visitasen.

Ordet biskop kommer fra et gresk verb som betyr «å se til». Og nå har jeg «sett til» dere her i Os, og kan virkelig sanne det som står i kommuneplanen: «Os kommune (...) er et blomstrende lokalsamfunn (...) som kjennetegnes av nyskaping, optimisme og omstillingsevne. Vi ønsker at Os skal være en attraktiv og positiv kommune, å bo, jobbe og oppholde seg i. Vi vil ha et åpent samfunn med plass til alle, der det er takhøyde for ulikhet i bakgrunn, levemåte og verdier. Vi tar vare på vår historie, natur- og kulturarv som grunnlag for videre utvikling.»

I denne visjonen av det gode liv i Os er kirken en naturlig og helt integrert del, og jeg er imponert over det utrolig store dugnadsarbeidet som legges ned her fra alle i alle aldre for kirkebyggene og kirkegårdene så vel som tekstlesere, kirkeverter og så mangt annet. All denne dugnaden er også uttrykk for sann trosutøvelse.

Kirkestaben står i førstelinen. Derfor er det alltid naturlig å starte en visitas med å møte staben. Det er en liten kirkestab her, men du verden så engasjerte og dyktige kirkelige medarbeidere med høy kompetanse på mange fagområder og som har en sterk vilje til samhandling til å skape gode møter for mennesker som kirken på ulike måter betjener. Når man er så få, så er den fleksibilitet og felles ansvarlighet i arbeidet som utvises her, helt grunnleggende.

Kirka bygges nedenfra - og tilliten må bygges og vedlikeholdes hver eneste dag og i hvert eneste møte menneskene har med kirka si. Det betyr at alle kirkelig tilsatte er viktige: enten arbeidet deres er på kirkegård eller i kirkerom, på kontor eller i telefon, med ord og toner eller med gressklippere. Alle kirkelig tilsatte er tillitsbærere i hver sine oppgaver!

I strålende sol dro vi deretter til Tufsingdalen kirke for å feire gudstjeneste og hvor det var sjeldent godt oppmøte på en hverdags formiddag – og du verden for en salmesang! En stor berikelse var også de blåsende toner fra Jørgen på ni år. Menighetsråd og stab arbeider for at alle skal trives og bokstavelig gis plass og rom i kirken. Noe som er uttrykk for det kom fram i en befaring jeg hadde før gudstjenesten. Det dreier seg om utfordringen for at de som sitter på galleriet skal få en større opplevelse av delaktighet i kirkerommet – spesielt under større gudstjenester og gravferder. Dette kan skje ved at en dør fjernes og at noe av en skråvegg taes bort. Dette skaper riktignok igjen utfordring av kuldetrekken fra våpenhuset, men en løsning skal nok la seg finne.

Siden kommunen er en av lokalkirkens viktigste samarbeidspartnerne, er møte med kommuneledelsen en viktig programpost på visitas. Det handler om rammevilkår for drift av kirker og kirkegårder. Men det handler også om de felles anliggende kirke og kommune har for menneskers levkår. I møtet med kommunens politiske og administrative ledelse deltok også lensmannen. Her i Os er det en meget god relasjon mellom kommune og kirke. Første del av møtet ga ordfører og lensmann sine vurderinger av bo- og levkår i kommunen. Samhandlingsreformen ble også drøftet. Det ble lagt vekt på hvordan en kan samhandle for å betjene den enkelte sitt behov også med hensyn til tro og livssyn. Betydningen av faste formelle møtepunkt mellom kommune og kirke ble tatt opp og det var enighet om å etablere dette i forbindelse med budsjettarbeidet.

Etter møtet med kommunen nøt vi sammen tradisjonskost i Os samfunnshus – invitert av Os bygdekvinneag. Dette er en av de mange gode fellesarenaer for mennesker i alle aldre.

På veien til møte på Betel på Narbuvoll med alle menighetsrådene, stanset vi ved klokketårnet i Narjordet. Det er gledelig at det ønskes å omskape det fra et lager / redskapsskjul til et «stille rom» for besøkende på kirkegården og andre i sommermånedene. Dagens inventar flyttes til et oppsatt lite redskapsbus på parkeringsplassen. Innsettelse av et lite vindu vil gi rommet lys og retning. Et lite bord til alter og noen stoler vil være tilstrekkelig for å ta det i bruk til det ønskede formål. Dermed vil alle bygdene i Os få et alter å søke inntil når det ønskes.

Møte med menighetsrådene er viktig i forbindelse med en visitas. Menighetsrådene besitter den beste kompetansen på hvordan der er å være kirke lokalt, for dere vet hvordan det er å være menneske der dere bor i de ulike sokn. Til møtet i Betel hadde dere i rådene forberedt dere godt ved innsendelse av spørsmål på forhånd om demokrati-reformen angående valgordning både av menighetsråd og bispedømmeråd, om utfordringene med rapporteringen inn til Kirkeråd. Dere hadde viktige innspill som jeg vil ta med meg når dette skal drøftes på Kirkemøtet.

På møtet ble det understreket at det er levert gode menighetsmessige rapporter. Det skjer mye i kirkene og menighetsrådene bidrar sammen med andre med mye godt arbeid. Et tema som ble løftet fram var muligheten til å utarbeide et årshjul og benytte anledningen til en gjennomgang av hva som skjer i løpet av året og da spørre: Hva ønsker vi å videreføre og hva kan vi legge bort? Jeg kommer litt senere tilbake til det.

Onsdagen ble avsluttet med en meget godt besøkt gudstjeneste i Narbuvoll kirke – Nord-Østerdalskatedralen. Vi gikk inn i kirken hvor en lykt var tent på trappa, med lys på graver og med en stjernehimmel over oss. Et helt nytt prosesjonskors ble brukt for første gang i gudstjenesten. Det var vakker solosang og deretter serverte menighetsrådet kirkekaffe.

Torsdag 27. mars:

Torsdagen ble innledet med besøk ved gründerbedriften Os ID som igjennom tre generasjoner, ut fra lokale behov til enhver tid, har videreutviklet et konsept. I dag med ny teknologi og distribusjon når man ut i verden til mange land. Her opplevde vi et talende eksempel på at en lokal spisskompetanse - ut fra lokale behov - er blitt universell, og som viser nok en gang at Os ligger «midt i væla».

Etterpå inviterte Bygdekvinnelaget i Tufsingdalen til deilig åpen varm lunsj på samfunnshuset. Vi møtte en bygd med både «røtter og vinger». På en humoristisk og informativ måte fikk vi høre om bygdas 300-årige historie og om virksomheten og fremtidsplaner til Tufsingdal og Narbuvoll Utviklingslag ved dets leder. Vi møtte vilje og fellesansvar for å holde oppe bygdesamfunnet gjennom ivaretagelse også av fellesarenaer som samfunnshus, kirke og to skolebygg. I Gammelskola fikk vi innblikk i hvilken viktig fellesarena den er gjennom samvær rundt husflidsutsalg og snekkerverksted.

Under alle tre dagene fikk vi mange eksempler på all den utrolig mangeartede kompetanse som finnes innenfor kommunens grenser og som bringer Os inn «midt i væla». I Narjordet møtte vi en av gründerne innenfor økoturisme som legger spesielt vekt på naturen og miljøet og med fokus på å skape minst mulig negativ påvirkning på naturen eller kulturen – noe som også samsvarer med kommunens ønske om å ta vare på «natur og kulturarv som grunnlag for videre utvikling». Gjennom virksomheten ved Alaskan Husky Tours gis mennesker i alle aldre anledning til å møte naturen på en annerledes og spennende måte. Også gjennom Ketil Reitans virksomhet og løp i både Norge og andre land, settes Os på verdenskartet.

Tirsdagen ble avsluttet med musikalen «Å, så vakkert!» i et fullsatt Os samfunnshus. Musikalen ble satt opp i anledning av både Vintervukku og bispevisitasen og ble fremført av Os Familiekor, Dalsbygda barnekor og solister fra kulturskolen. Snakk om fellesarena for mennesker i alle aldre! Og hvilken energi fra små og store til å synge ut et viktig budskap om å se og undre oss over alt det skapte og å ta vare på vårt felles hjem – jorden, den blå planet. Her har sokneprest, organist og mange andre lagt ned et stort arbeid.

Onsdag 26. mars:

Å møte barn og unge er både en viktig og energigivende del av en vistas for meg, slik som morgenmøtet med 8. og 10 klasse på ungdomsskolen ble det. De hadde forberedt gode og ærlige spørsmål som spente seg fra hvilken bil jeg kjørte til legenes reservasjonsrett.

I møtet med Os kirkelige fellesråd ble flere saker drøftet som man senere på dagen ønsket å ta opp i møtet med kommunens politiske og administrative ledelse.

Deretter gikk turen til andakt i Verjåtunet. Det er alltid med stor respekt og ydmykhet at jeg møter alle de som har vært med å bygge det gode samfunnet som vi ofte tar for gitt. Her i Os har kommunen bygget opp og organiserer omsorgen for sine eldre på en god måte. Vi møtte fornøyde ansatte og beboere og hadde gleden av å spise lunsj sammen med dem.

Noe av kommunens brede og mangfoldige virksomhet på svært mange områder fikk vi møte i Samvirkebygget som huser den største tekniske kompetanse mellom Elverum og Trondheim og hvor mottoet er «Samhold gir styrke». Der møtte vi igjen Os som sentrum «midt i væla». Optimisme og dristighet og vilje til å våge noe nytt viser også Os Idrettslag, som den første i Hedmark som har ansatt fast daglig leder. Svært gledelig er å høre at de skaper anlegg og virksomhet som er åpen for alle, også for uorganiserte barn og unge. Her fikk vi også høre at Vår Herre har ikke lengre enerett på å lage snø.

I møtet med kommunens politiske og administrative ledelse deltok også lensmannen.

Det var en meget god opplevelse å komme inn i Dalsbygda kirke og se hvordan det lyse varme kirkerommet omsluttet alle skolebarna som under et himmelhvelv. Barna deltok på en fin og verdig måte under gudstjenesten.

Det ble mere blå himmel og vakre naturbilder på Kølbuva etter gudstjenesten da journalist og gründer for formidling av naturglede og naturforvaltning, Arne Nyaas, gjennom ord, toner og bilder fortalte om sitt arbeid for å inspirere til riktig og bærekraftig forvaltning. Her er det også tale om en viktig spisskompetanse som når langt ut over kommunens grenser. Dalsbygda bygdekvinne lag inviterte etterpå til en varm god lunsj i meget trivelige omgivelser.

I Dalsbygda barnehage fikk vi møte et fantastisk inne- og utemiljø hvor barna utfoldet seg på ulike måter under vårsolen. Da jeg så barnas skiglede, tenkte jeg at her er det kan hende blivende skiutøver vi skal få høre mere om?

Besøket på gården til Knut Simensen imponerte oss gjennom optimistisk satsning på sauehold selv om man naturmessig sett arbeider med sårbare marginer. Storsamfunnets rovdyrpolitikk ble også tematisert.

Under besøket på Frivilligsentralen fikk vi inntrykk av at den - med sine mange ulike tilbud og samarbeidspartnere – videreutvikler sin oppgave som en varmepumpe i bygdesamfunnet. Det er et stort og imponerende omsorgsarbeid av ikke pålagte samfunnsoppgaver som koordineres og som er uvurderlig i bygdesamfunnet og som skaper gode og nødvendige fellesarenaer for mange mennesker.

Etterpå var det tid for møte med lærerne. Temaet var "Samarbeidet mellom skole og kirke". Skoleledelsen ønsket velkommen og jeg fikk ordet til en innledning. Skolen er den institusjonen som samler alle kommunens barn og ungdommer. Barna fortjener den beste livskompetansen de kan få, og da hører selvsagt det religiøse og eksistensielle med. Etter innledningen var det tid for spørsmål og samtale om hvordan videreutvikle samarbeidet, spørsmål rundt skolegudstjenester og også om RLE-fagets videre utforming.

Dagen ble avsluttet med middag på kafeen i Hummelfjellet, hvor vi fikk høre om historien bak det imponerende anlegget, om aktiviteter i dag og visjoner for framtiden.

DEL II

I andre delen av visitasforedraget vil jeg peke på noen stikkord for videre arbeid i menighetene, i fellesrådet og i samarbeid med hele lokalsamfunnet. I bispedømmets måldokument har vi fem hovedområder, og jeg vil bruke dem som overskrift på utfordringene til menighetene i Os.

Det første hovedområdet er

I Gudstjenester og kirkelige handlinger

Det har vært en glede under visitasen å se alle de ulike vakre kirkene. Kirkene er aldri bare hus å samles i, de er bokstavelig talt orienteringspunkter og holdepunkter for mennesker på hvert sted, som holder sammen himmel og jord for oss.

I hvert sokn og gjennom fellesgudstjenester har dere her i Os et variert gudstjenesteliv.

Setermesser og andre friluftsgudstjenester er sentrale her. Foruten at de er populære fordi de kommer nær tradisjon, natur og folk, så er de en del av kirkens «grønne profil» og slik viktig å opprettholde av flere grunner. Erfaringsmessig kan det være vanskelig her i Os å få kirkelig betjening av disse da de avholdes ofte i den sentrale ferietiden for ansatte. Derfor foreslår jeg å vurdere at seter – og utegudstjenestene kan legges tidlig på sommeren og på sensommeren – når ferieavviklingen er over.

Involvering er en av kjerneverdiene i gudstjenestereformen, som en påminnelse om at kirken det er alle dens medlemmer. Det er et fokus som er godt i varetatt her i soknene, men som må holdes levende. Reformens målsetting er generelt større åpenhet for menneskers livserfaringer og bringe de inn i gudstjenesten. I planen for trosopplæring som dere arbeider med er det ønskelig at alle tiltakene for barna avsluttes med i en gudstjeneste.

Jeg utfordrer derfor hvert sokn til en gjennomgang av sitt årshjul. Er det noe vi ønsker å avslutte og er det noe som vi vil forsterke eller er det noe nytt vi vil sette i gang? Et slikt årshjul vil omfatte gudstjenester og andre aktiviteter i det enkelte sokn, tiltak som involverer kirkens ansatte, frivillige og menighetsrådene. Det vil også berøre samarbeidspunkter med lokalsamfunn, lag og foreninger. Det ble lagt vekt på at langsiktig planlegging gir større rom for god ansvarsfordeling og at hvis vi sammen vet hva vi vil, er det lettere å få til delaktighet i gjennomførelsen. Menighetsrådene besitter ressurser fra mange ulike bakgrunner og fagfelt, som er viktige inn i denne tenkningen. Det handler om å se hvor vi er, hva vi ønsker å oppnå og hva vi tror som skal til for å komme dit. Dette er viktig ikke minst når en nå skal realisere trosopplæringsreformen.

Mine to første utfordringer er derfor:

1) å gjennomgå årshjulet for gudstjenestelivet i de ulike sokn

- a) ved å se på det som er tjenlig ut fra lokale forhold og hva som eventuelt kan avsluttes og noe annet komme til*
- b) å ha fokus på å ivareta det tverrfaglige samarbeidet i planlegging og gjennomføring av gudstjenestene.*
- c) ut fra kommende utarbeiding av trosopplæringsplan se på hvilke gudstjenester det kan samarbeides om på tvers av soknene*

2) å utarbeide en samling av salmer og sanger (anslagsvis 30) for høytider og kirkelige handlinger og som kan brukes både i trosopplæringen, i samarbeidet kirke/ skole, konfirmantarbeidet og ved anledninger det er naturlig.

Da går jeg over til neste satsningsområde som er:

II Omsorg og solidaritet.

Diakoni er kirkens navn på alt omsorgsarbeid. Det er utrolig mye omsorgsarbeid som gjøres i soknene her i Os. Jeg tør påstå at hele Os-samfunnet er et diakonalt samfunn ved at her er utrolig mange lag og foreninger, etablering av ulike fellesarenaer og mangeartet ivaretagelse av mennesker i forskjellige livssituasjoner. Det bekrefter det som er sagt at «kristendom er lettere gjort enn sagt». I innberetningene fra soknene blir spesielt minnesamværene med ofte stor oppslutning påpekt som viktige fellesskap til hjelp for å bearbeide sorg og slik komme videre i livet.

Det har i det hele vært en sann fryd å lese innberetningen fra de tre sokn om ulike viktige fellesarenaer og om all dugnadsånd til fellesskapets beste som rår her. Og dere ser utover soknet og kommunen. Ved fasteaksjonen samler menighetene inn store beløp til Kirkens Nødhjelp. Mesteparten av ofringene blitt sendt ut av soknet, bl.a. til Redd Barna, Kirkens Nødhjelp, SOS barnebyer og Norsk Misjonsselskap.

Det tredje hovedområdet jeg vil fokusere på er

III Barn og unge

Det er på tre arenaer barn og unge på en særlig måte får kjennskap til kristendom og mulighet til religionsutøvelse. Det er først og fremst i hjemmet at det grunnleggende verdifundamentet legges. Som elever lærer barn og unge mye om kristendom i skolens RLE-fag, men arrangement i skoleregi skal ikke kreve tilslutning eller medvirkning i religionsutøvelse. Den tredje arenaen er trosopplæringen som har en annen karakter, fordi den har som mål å styrke barnas tilhørighet til kirken gjennom delaktighet.

Utarbeidelse av struktur og plan for trosopplæringen er i godt gjenge her i Os og i hele Nord Østerdal prosti. I planen som dere arbeider med er det ønskelig at alle tiltakene for barna avsluttes med en gudstjeneste. Dette vil gi nye muligheter for barns og familiers deltakelse i gudstjenesten. Med flere sokn med få barn i hver aldersgruppe, kan man positivt utprøve å lage tiltak for flere årstrinn sammen med barn, foreldre og andre. På den måten kan nye og gode fellesarenaer skapes i bygdesamfunnet. Min tredje utfordring lyder:

3)

- a) *å se arbeidet med trosopplæringstiltakene i sammenheng med arbeidet med gudstjenestene*
- b) *å se verdien av det tverrfaglige samarbeidet og utnytte all kompetanse, ikke minst kirketjenere og musikalsk krefter, foreninger og lag*

Det er godt kirke/skolesamarbeid her i Os. Jeg er opptatt av at samarbeidet skal bli formalisert og forutsigbart også i framtiden. Et slikt samarbeid skal skje på skolens premisser ut fra gjeldende lov – og planverk. Målet med samarbeidet er å øke barnas livskompetanse, og da er mellom annet kjennskap til kirkerom kirkegård, lokal historie og ritualer helt sentrale. Derfor hadde vi også en samling med lærerne om dette, og det er allerede tatt kontakt mellom skole/ kirke for å videreføre dette. Likevel vil jeg komme med følgende utfordring:

- 4) *Jeg utfordrer til å opprettholde og styrke relasjonen til skoler og barnehager, ved å ha en ny gjennomgang av de planer og samarbeid man har i dag og videreutvikle konkrete og gjennomførbare avtaler for samarbeid mellom skole og kirke og samarbeid mellom barnehage og kirke ut fra gjeldende lov- og planverk.*

Det fjerde temaet er

IV Kirken i lokalsamfunnet

Kirken favner mennesker fra vugge til grav, styrker vårt menneskeverd og holder oss fast i det evige og uforgjengelige. Kirkens tilstedeværelse erfares ikke minst gjennom ritualene som hjelper oss å tolke det som ord ikke kan romme og holder sammen jord og himmel for oss, og hvor Guds kjærlighet forkynnes uten forbehold til alle. Vi vet at alle

møter og ritualer ved livets høytider også har en forebyggende betydning i alle aldre og er viktig for den emosjonelle folkehelse.

Her i Os er det et meget godt samarbeid mellom kommunen og kirken. Det skyldes positiv samarbeidsvilje fra begge sider. Jeg utfordrer likevel til å formalisere dette gode samarbeidet i noen få men viktige punkter, og min femte utfordring lyder:

5)

- a) *å formalisere ett eller flere budsjettmøter i forkant av utarbeidelsen av kommunens årlige budsjett og å avholde minst ett møte i vår/ sommerhalvåret med fokus på utviklingen av fellesrådets økonomi.*
- b) *å arrangere et felles orienteringsmøte mellom nytt formannskap og kirkelig fellesråd i hver ny periode etter valg.*

God tilgjengelighet til kirke og kirkekontor er viktig. Trafikkmessig sikkerhet og god tilgjengelighet for besøkende ved Os kirke var en sak som ble drøftet i møtet med kommunen. Dette er en sak som har blitt drøftet jevnlig, men jeg ønsker at saken blir tatt opp med fornyet styrke. Økt oppslutning om begravelser, konfirmasjonsgudstjenester og konserter med mere har økt biltettheten. Det er også økt bruk av menighetshuset. Derfor lyder min sjette utfordring:

- 6) *at Os kirkelige fellesråd og kommunen sammen snarest mulig tar fornyet kontakt med fylkeskommunen for å løse utfordringen omkring parkering ved Os kirke*

For å bedre og sikre tilgjengelighet til Os kirkekontor er det nødvendig med bedre skilting. Derfor utfordrer jeg til:

- 7) *å bedre skilting av Os kirkekontor fra Fylkesvei 30 og fram til kontoret*

Os kommune har startet et omdømmeprojekt. Her skal lag og foreninger inkluderes i arbeidet med å fortelle om hva som finnes av muligheter i Os og i fellesskap arbeide med å bygge omdømmet til Os kommune.

Kirken er en viktig del av lokalsamfunnet, og ønsker fortsatt å være med på å bygge gode og levedyktige fellesskap i kommunen. Det tilbudet kirka gir, er både et supplement til arbeidet til kommune, lag og foreninger, og noe som for mange mennesker berører helt vesentlige sider ved livet og tilværelsen. Trosopplæringen som er under planlegging bygger opp et tilbud til barn, unge og familier i kommunen. Og jeg tror dette arbeidet også vil være en ressurs for arbeidet med å bygge et godt omdømme for Os kommune.

V Medarbeiderskap og organisering

Det siste punktet handler om medarbeiderskap og organisering. Det er viktig å se langsiktig, stanse opp og vurdere hvordan en som kirke best fyller sin oppgave og hvordan ansatte kan samhandle med hverandre og menighetsråd og fellesråd. Det er gode rutiner på dette her i Os og dere har stabsmøte ca en gang i måneden. I forbindelse med at det blir skifte av organist, ny menighetspedagog vil komme etter hvert, og ønsket involvering av frivillige i gudstjenestearbeidet, vil jeg utfordre til at det etableres fast stabsmøte hver 14. dag for å sikre det gode samarbeid og informasjonsflyten med mere.

Min siste utfordring lyder derfor:

8) å etablere fast rutine med stabsmøte hver 14. dag. Et stabsmøte bør ha en avtalt tidsramme og en forutsigbar eller fast agenda

Avslutning

Så er tiden kommet for å takke for visitasen.

Hjertelig takk til alle som har vært involvert i en forbilledlig planlegging og tilrettelegging! Takk til alle for de mange gode møter med mennesker i alle aldre! Jeg tar alle disse møtene med meg, alle håndtrykk, smil og ordskifte, ja, alt jeg har opplevd under visitasen. Takk for tillit, gjestfrihet og hyggelige bordfellesskap.

Hjertelig takk!

Gud velsigne Dalsbygda, Narbuvoll og Os sokn!

Solveig Fiske
Hamar biskop

Program for bispevisitasen i Os 25.-27.03 og 30.03.14

Tirsdag 25. mars

- 08.30 – 10.30 Møte med ansatte i kirken i Os.
12.00 – 12.45 Gudstjeneste Tufsingdalen kirke.
13.00 – 14.15 Åpen lunsj i Tufsingdalen samfunnshus v/bygdekvinnelaget.
Informasjon om Tufsingdalen v/Tufsingdal og Narbuvoll Utviklingslag
14.30 – 15.00 Besøk på Gammelskola i Tufsingdalen – snekkerverksted og husflidsutsalg.
15.30 – 16.15 Bedriftsbesøk Alaskan Husky Tours v/Ketil Reitan, Narjordet
- 19.00 Musikal «Å så vakkert» i Os samfunnshus med Os Familiekor, Dalsbygda barnekor og solister fra kulturskolen. Salg av kaffe og kaker etter forestillingen. Gratis inngang. Kollekt ved utgangen.

Onsdag 26. mars

- 09.00 – 09.45 Biskopen møter ungdomsskoleelevene – Os skole/samfunnshus.
10.00 – 11.00 Møte med Os kirkelige fellesråd.
11.30 – 12.00 Andakt på Verjåtunet
12.00 – 13.00 Lunsj/møte med ledelse og ansatte i omsorgstjenesten.
13.15 – 14.00 Bedriftsbesøk Samvirkebygget.
14.15 – 15.30 Møte med ledelsen i Os kommune
15.45 Middag Os samfunnshus. (Vintervukku – tradisjonskost)
Pause
18.00 – 19.45 Møte med menighetsrådene - Betel, Narbuvoll.
20.00 – 21.00 Gudstjeneste i Narbuvoll kirke. Nattverd. Kirkekaffe.
Sang/musikk v/Kirsti Sæter og Jo Ryen.

Torsdag 27. mars

- 08.30 – 09.15 Bedriftsbesøk Os ID
10.00 – 10.45 Skolegudstjeneste i Dalsbygda kirke. Åpen for alle!
11.00 – 11.30 Bildeforedrag v/Arne Nyaas på Kølbuva, Dalsbygda.
11.30 – 12.30 Åpen lunsj på Kølbuva v/bygdekvinnelaget.
12.45 – 13.15 Besøk i Dalsbygda barnehage.
13.30 – 14.00 Fjøsbesøk hos Knut Simensen, Os.
14.15 – 14.45 Besøk på Frivilligsentralen.
15.00 – 16.00 Møte med lærerne i Os. Os skole.
16.15 – 17.30 Middag og informasjon om Hummelfjell - anlegget og aktivitetene.

Søndag 30. mars

- 11.00 Os kirke - visitasgudstjeneste. Dåp. Nattverd.
Kirkekaffe med visitasforedrag i Morgenrøden etter gudstjenesten.
Os blandakor medvirker.

Rapport fra Dalsbygda sokn

Dalsbygda ligger vest i Os kommune, og er ei bygd med rundt 500 innbyggere. Bygda er i den heldige situasjonen at mange yngre kommer tilbake til bygda igjen etter endt skolegang, og har derfor innbyggere i alle aldre fra barn og unge til godt voksne.

Soknet har ei kirke fra 1960, og kapell fra 1908. Kirka ble pusset opp i forbindelse med 50-årsjubileet i 2010, og menighetsrådet samler inn midler til å fortsette vedlikeholdet av kapellet.

Gudstjenester og kirkelige handlinger

Kirka i Dalsbygda har tydelig folkekirkepreg. Det er ikke så mange faste kirkegjengere, men det er god oppslutning når det "er noe", f.eks. fireåringer, sjuåringer, 11-åringer, konfirmasjon, dåp, jul og 17. mai.

I 2013 ble det avholdt 15 forordnede gudstjenester i Dalsbygda, mens det i følge forordningen skal det være 17 gudstjenester. I forbindelse med presteskiftet var det inne bare 50% prestevikar, slik at antall gudstjenester i begynnelsen av året måtte reduseres noe. Veldig mange av gudstjenestene i Dalsbygda er knyttet til faste hendelser som utdelinga av fireårsbok, blomstergudstjeneste med sjuåringene, utdeling av "Godt nytt" til elleveåringene, konfirmasjon, jul og 17. mai. Det er ikke alle disse gudstjenestene som egner seg spesielt godt til nattverd, og i 2013 falt det seg slik at det ikke ble noen gudstjenester med nattverd i Dalsbygda sokn. Et viktig tema vil derfor være hvordan menigheten kan feire nattverd også på noen av disse gudstjenestene, hvilke gudstjenester det er naturlig å feire nattverd på, og om det bør lages et slags undervisningsopplegg slik at barn og foresatte får opplæring i nattverden før barna er så store at de er konfirmanter.

Kapellet brukes til en gudstjeneste i året, og det er tradisjon at konfirmantene tar på seg kappene sine her og går i prosesjon til konfirmasjonsgudstjenesten i kirka. Det er en setermesse fast hver sommer, og oppslutningen her pleier å være i god. I 2013 var det ca. 100 deltakere på gudstjenesten i Utistuvollen. Sangkveldene i kirka pleier å trekke mellom femti og hundre deltakere, så lenge vi unngår kollisjon med andre arrangementer i bygda. I påsken er det fast sportsgudstjeneste på Nansenhytta på langfredag, og her pleier det å være ganske fullt. Ellers er kirka en naturlig del av manges liv. Kirka er godt besøkt ved barnedåp, vielser og gravferd.

Omsorg og solidaritet

Ved fasteaksjonen samler menigheten inn rundt 7500,- kr til Kirkens Nødhjelp. I tillegg har mesteparten av ofringene blitt sendt ut av soknet, bl.a. til Redd Barna, Kirkens nødhjelp, SOS barnebyer og NMS.

Når det er gravferd i Dalsbygda, avsluttes den som regel minnesamvær etterpå. Her er alle invitert. I tillegg til god servering, deler man noen ord om avdøde og synger salmer. Dette er en del av omsorgen man har for hverandre i lokalsamfunnet, og har her også en tydelig kirkeligforankring gjennom gravferdshandlingen og salmesang.

Det er felles omsorgsinstitusjoner i Os. Andaktene og gudstjenestene ved Verjåtunet dekker også innbyggerne fra Dalsbygda. Bygdekvinnelaget serverer kaffe på Verjåtunet en gang i året, og pynter med blomster til jul.

Barn og unge

Dalsbygda sokn har eget barnekor, som også har medlemmer fra Os. Det er et godt samarbeid mellom kirken og skolen. Ifbm. trosopplæringsreformen vil det være naturlig å se gjennom samarbeidet med skolen en gang til og sørge for at kirke-skole-samarbeidet fungerer godt i forhold til både skolens og menighetens planer.

Det er felles konfirmantopplæring for alle konfirmantene i Os. Oppslutningen om fireårsbok, blomstergudstjeneste for sjuåringer og utdeling av Godt nytt til elleveåringer har vært bra, ofte opp mot 100% av de døde. I forkant av utdelingen av Godt nytt, har prest og organist vært på besøk i klassen og fortalt om Bibelen og forberedt barna på hva de kan være med på i gudstjenesten. Det er ellers et ganske høyt aktivitetsnivå for ungene i Dalsbygda, og det er viktig å få til en koordinering av tiltak i kirken med andre arrangementer i lokalmiljøet. Det vil også være aktuelt å se på om noen av tiltakene i kirken kan rettes spesielt inn mot de som ikke er aktive i de andre aktivitetene.

Kirken i lokalsamfunnet

Om sommeren er det Åpen kirke på dugnad, og mange benytter sjansen til å gå innom kirken i denne tida. Det er flere som er regelmessig innom kirkegården, og de går gjerne innom kirken når den er åpen.

Kirka er et samlingspunkt ved viktige anledninger. Dette ser man ved spesielle gravferder. Menighetsrådet får ganske ofte minnegaver, også fra folk som ikke vært så mye på gudstjeneste. Dette viser at kirka har en viktig plass i folks bevissthet.

Det kan også nevnes at kirkebygget i Dalsbygda har vokst fram langsomt. Etter hvert som det ble behov for større plass, har kirken blitt bygd ut og ominnredet. Bygdesamfunnet har stilt opp, både med midler og dugnadsarbeid. Orgler og stoler har vært et stort løft, der mye har kommet inn via gaver til kirka.

Medarbeiderskap og organisering

Menigheten deler både prest og organist med de andre soknene i kommunen. Også kirketjeneren gjør tjeneste i alle sokn, men har sitt hovedansvar i Dalsbygda. Dirigenten for barnekoret får honorar fra menighetsrådet.

Menighetsrådet spør kirkeverter og tekstlesere, som stiller opp som en del av dugnaden for kirka si. Når det skal være kirkekaffe, har man gjerne spurt folk om å stille opp grendevis, og det fungerer godt. Dette arbeidet er lett å organisere når samarbeidsviljen er såpass stor.

Ellers er det et samarbeid med de andre soknene i kommunen: det er tre fellesgudstjenester i året (samtalegudstjenesten, allehelgensdag og første juledag), noen felles menighetsrådsmøter, menighetsbladkomiteen har medlemmer fra alle sokn, vi har felles gudstjenesteutvalg og konfirmantundervisning.

Når trosopplæringsreformen skal iverksettes hos oss, blir dette også til gjennom et felles samarbeid i prostiet.

Planer og utvalg

Menighetsrådet har ikke nedfelt egne planer. Vi har felles gudstjenesteutvalg med en representant fra hvert menighetsråd, samt prest, organist og kirketjener. I forbindelse med trosopplæringsreformen har vi oppnevnt medlemmer til et felles trosopplæringsutvalg for alle tre sokn. Og i redaksjonen til menighetsbladet er det en representant fra hvert sokn i kommunen.

Utfordringer

Folk engasjerer seg i ulik grad i aktivitetene i kirka, og vi kan gjerne arbeide mer systematisk med trekke inn dem som ikke er så aktive.

Ikke alle er like mobile, og vi kan jobbe mer med å finne ut hvem som ønsker hjelp med å komme seg til kirka.

Vi har også pilegrimsleden gjennom soknet, og bør finne måter å utnytte denne ressursen mer aktivt.

*For Dalsbygda sokn
3. mars 2014*

*Arne Grue
Leder, Dalsbygda menighetsråd*

*Stig Johnsbråten
Sokneprest*

Rapport fra Narbuvoll sokn

Narbuvoll sokn ligger lengst øst i Os kommune. Soknet omfatter både Narbuvoll og Tufsingdalen, og strekker seg helt inn mot Femundsmarka. Det har vært bebyggelse her siden første halvdel av 1700-tallet. Det er to kirker i soknet: Narbuvoll kirke og Tufsingdalen kirke. Narbuvoll kirke er bygget av stein og er den eldste kirken, mens Tufsingdalen kirke er bygget av tre og ligger der hvor hovedtyngden av befolkningen bor.

Gudstjenester og kirkelige handlinger

I 2013 var det 11 gudstjenester i soknet. Om vinteren holdes gudstjenestene i hovedsak i Tufsingdalen kirke, mens Narbuvoll kirke brukes mest i sommerhalvåret. Gudstjenesten på julaften feires annethvert år i Narbuvoll og Tufsingdalen. Det er faste gudstjenester i Narbuvoll kirke på skjærtorsdag og på nyttårsaften, og friluftsgudstjeneste på Stormyrabben på palmesøndag. Det holdes en setermesse i soknet om sommeren, og på sankthansaften er gudstjenesten en naturlig del av feiringen på Langsanda ved Narsjøen. Da er det notdraging i forkant av gudstjenesten, og servering av sik samt musikk og dans i etterkant. Det er også en kirkemarsj til Narbuvoll kirke i august/september, med servering av lunsj på kirkebakken før gudstjenesten.

Menighetsrådet legger vekt på at gudstjenestene i Narbuvoll kirke og Tufsingdalen kirke skal være et møtepunkt i lokalmiljøet. Det er derfor fast tradisjon å ha kirkekaffe etter alle gudstjenester, slik at folk får anledning til å møtes over en kaffekopp og hyggelig prat. Det bor flest innbyggere i nærheten av Tufsingdalen kirke, men Narbuvoll kirke er like godt besøkt – bl.a. fordi kirken står sterkt som møtested i grenda, og fordi det kommer folk fra både Narjordet og Tufsingdalen samt en del hyttefolk som regner kirka som sin egen.

Det er et klart folkekirkelig preg på Narbuvoll sokn. Kirka brukes til høytider og ved kirkelige handlinger. Men det er også god oppslutning om de faste gudstjenestene i påsken og på nyttårsaften. Nattverden har også god oppslutning, spesielt i Narbuvoll. Det er ellers små barnekull i soknet, så det kan gå en stund mellom hver barnedåp og det er ikke alle år vi har fireåringer å dele ut bok til eller konfirmanter i årets konfirmantkull. Kirka og gudstjenesten har en viktig funksjon som samlingspunkt i lokalmiljøet, og det er aldri vanskelig å få folk til å stille med kirkekaffe eller møte opp på dugnad.

Omsorg og solidaritet

Kirka har en viktig plass som møtested i lokalmiljøet, og er et naturlig samlingssted ved sorg og kriser. Kirkekaffen etter gudstjenesten er et tydelig uttrykk for at kirka ønsker å samle folk til godt sosialt samvær. Når det er gudstjeneste på Stormyrabben, er det tilbud om skyss med snøscooter for dem som ikke kan gå på ski. Ved andre gudstjenester er det tradisjon at familie og nære kontakter sørger for skyss til kirka for de som trenger det. Det har derfor ikke vært naturlig for soknerådet å organisere egen kirkeskyss. Det er felles omsorgsinstitusjoner i Os sentrum for alle innbyggerne i kommunen, og tilbudet som gis om andakter og besøk her, vil også dekke medlemmene i Narbuvoll sokn. Ved fasteaksjonen samler menigheten inn penger til Kirkens Nødhjelp,

og av ofringene i kirken går omtrent halvparten til foreninger som driver med omsorg og solidaritet, både lokalt og internasjonalt.

Barn og unge

Utdelingen av kirkeboka til fireåringene og Godt nytt til elleveåringene har god oppslutning i soknet. Andelen konfirmanter er også som regel opp mot 100 %. Ellers er årskullene ganske små, fra null til fire kirkemedlemmer, så dette gjør at vi må tenke annerledes om å bygge et fellesskap i kirka der barn og unge føler seg hjemme. Det er en del barn fra Narbuvoll sokn med i Os familiekor, og det fungerer godt. I gudstjenestene inviterer vi gjerne barn til å bidra med noe, f.eks. de som spiller et instrument, og da møter gjerne familie og søsken opp, slik at det blir et miljø rundt barna i gudstjenesten. Det finnes også et godt miljø for kristent barnearbeid på Tron ungdomssenter (i Tynset kommune) som menigheten er med på å støtte gjennom ofringer, slik at menighetens barn og konfirmanter skal kunne bruke dette tilbudet.

Når plan for trosopplæring i Narbuvoll sokn etter hvert skal bygges opp, må vi ta hensyn til små og varierende årskull. En mulighet er da å lage lokale tiltak i Narbuvoll/Tufsingdalen der vi inviterer flere årskull, slik at det blir et større miljø enn hvert enkelt alderstrinn gir mulighet til. Og det vil være naturlig å ha samarbeid med de andre soknene i kommunen om tidsavgrensede trosopplæringstiltak som Tårnagethelg og LysVåken.

Kirken i lokalsamfunnet

Kirka er et naturlig samlingspunkt i bygda, både i Narbuvoll og i Tufsingdalen. Om sommeren holdes det åpen kirke på dugnad gjennom hele skoleferien. Det er mange som har en sterk tilknytning til kirka si, og det er også hyttefolk som har ordnet seg gravplass både i Tufsingdalen og på Narbuvoll. Minnegavene som menighetsrådet får inn tyder også på at kirka har en viktig plass i folks bevissthet. Og når større jubileer skal feires, er det naturlig for folk å la en gudstjeneste i kirka være en del av feiringen – slik det var ved 300-års-jubileet for bosetningen i Tufsingdalen høsten 2013. Det er viktig at aktivitetene i kirka støtter opp under den gode forankringen mange i Narbuvoll sokn har til kirka si.

Medarbeiderskap og organisering

Arbeidet i menigheten er i stor grad en dugnad. Folk stiller med kirkekaffe, gjør en innsats på kirkegården og stiller opp ved oppussing av kirken. Bygdekvinnene har pynting og kirkekaffe på høsttakkefesten, grunneierlaget organiserer kvelden på sankthansaften, Tufsingdalen musikkorps øver inn julemusikk i desember, og tekstleserne stiller opp på gudstjenestene. Det ligger en sterk dugnadsånd til grunn i bygda, og kirka er en naturlig del av dette. Det gir oss noen begrensninger på hva vi kan forvente at folk skal stille opp på, samtidig som det gir en stor kontaktflate og mulighet til å nå bredt ut i lokalsamfunnet. Det er viktig at framtidens ordninger for kirka bygger opp under dette, og at valgordningene tar hensyn til at mange menighetsrådsmedlemmer stiller til valg som en del av en stor dugnad for kirka si.

Planer og utvalg

Menighetsrådet har ikke nedfelt egne planer. Vi har felles gudstjenesteutvalg med en representant fra hvert menighetsråd, samt prest, organist og kirketjener. I forbindelse med trosopplæringsreformen har vi oppnevnt medlemmer til et felles

trosopplæringsutvalg for alle tre sokn. Og i redaksjonen til menighetsbladet er det en representant fra hvert sokn i kommunen.

*For Narbuvoll sokn
3. mars 2014*

*Marian Sønsmør Holøien
Leder, Narbuvoll menighetsråd*

*Stig Johnsbråten
Sokneprest*

BISPEVISITAS 2014

RAPPORT OS SOKN

Os kirke ligger vakkert til i solhellinga , like ved Osgardene. Nåværende kirke er den tredje på stedet. Den første ble bygget i 1641 og stod 150 meter lenger sør enn dagens kirke. Altertavla fra denne kirka, henger i koret i dagens kirke. Kirke nr 2, ei korskirke ble bygget i 1703 og satt opp, der kirka står i dag. I 1708 ble gammelkirka satt inntil som sakristi. Innvendig var kirka rikt dekorert, med blant annet utskårne tavler, med motiver fra dagliglivet. Alt inventar fra denne kirka ble solgt på auksjon i 1862, for å finansiere den tredje kirka, som ble innviet 30 september 1862. Historien om kirkebyggene er grundig dokumentert i jubileumsberetninga, som lokalhistorikeren John Holm Lillegjelten ga ut til 150 års jubileet i 2012.

«Kirketunet» består av to andre bygninger. Kirkestua stod ferdig i 1958. I 2011 ble bygget utvidet med garderobe og sanitærrom. Huset brukes til kirkekaffe og menighetsmøter. Noe utleie til minnesamvær og konfirmasjonsselskap. Bårehuset stod ferdig i 1984. Foruten bårekjeller/seremonirom, inneholder det sanitærrom, lager/garasje og kontor for kirketjener. Begge bygningene er oppsatt med stor dugnadsinnsats, samt store innsamlede beløp og gaver. Til sammen danner dette et fint tun, med god utsikt sørover dalføret og mot Hummelfjellet. Til soknet hører og en kirkegård i grenda Narjordet i Nørdalen, ca 15 km øst for kirka. Gravplassen ble tatt i bruk i 1898 og et klokketårn ble oppført i 1921. Dette er en naturkirkegård, omkranset av fjellbjørk. Hver gård/husstand, har sin egen parsell. I 2011, ble det anlagt en parkeringsplass nord for kirkegården og i 2013 ble det oppført et lite redskapshus der

1 . Gudstjenester og kirkelige handlinger

I følge biskopens forordning av ? skal det være ? gudstjenester i Os sokn. I 2013 var det 22 gudstjenester. Fellesgudstjenester for hele prestegjeldet som er i Os kirke, er 1 juledag, 1 påskedag, samtalegudstjeneste for konfirmantene, allehelgenssøndag og lysmesse med deltakelse av konfirmanter. 1.pinsedag har i mange år, vært fast for konfirmasjon. I bygda er det 2 skihytter, og hver vinter er det sportsgudstjeneste på en av hyttene. Friluftsmesser samler mye folk og har lange tradisjoner i soknet. Hver sommer er det en gudstjeneste på ei seter og på bygdetunet Oddentunet. På Verjåtunet, sjukehjemmet i kommunen er det gudstjenester i forbindelse med jul og påskehøytida.

Det er få faste kirkegjengere, men stor oppslutning om gudstjenester der mange er invitert, som utdeling av 4 årsbok , 11 årsbok og der konfirmanter deltar. Gjennomsnittlig gudstjenestebesøk i 2013 var 99 besøkende og har holdt seg stabilt de siste 5 -6 åra. Gledelig og at mange deltar på nattverd, der det totalt var 262 deltakere på 8 nattverd-handlinger. «Vandrende nattverd», gjør terskelen for å delta adskillig mindre.

På flere gudstjenester bidrar elever fra kulturskolen, med musikalske innslag. Kirkerommet har en god akustikk og salmesangen har en sentral plass i menigheten. Menighetsmøtet har vedtatt å ta ny salmebok i bruk.

Gudstjenester og kirkelige handlinger fordeler seg slik i Os sokn i 2013:

16 gudstjenester i kirka, 1 i bårhuset, 2 på Verjåtunet, 2 friluftsmesser, 1 sportsgudstjeneste, 4 døpte, 17 konfirmanter, 3 vielser og 13 begravelser.

2 . Omsorg og solidaritet

Prest og organist har jevnlig andakter og sangstunder på sjukehjemmet Verjåtunet. Det blir satt stor pris på av beboere og ansatte. Ellers har ikke menigheten noe diakonalt arbeid. Menigheten var noe involvert i det, da det var asylmottak i kommunen, på første halvdel av 2000-tallet.

Ellers i bygda er det flere tiltak. Frivilligsentralen i sentrum har ukentlige treff, bla med sangstunder og gåturer. Snekkerskolas venner har treff for eldre hver fredag. Ei aktiv pensjonistforening, med månedlige møter. Aktivitetsgruppe gjennom psykiatri-tjenesten i kommunen. Med en større andel eldre i kommunen de nærmeste årene, så kan det være aktuelt for menigheten å involvere seg mer innen dette området.

3. Barn og unge

I menighetens område er det en del frivillig aktivitet. Os Familiekor har ca 35 medlemmer, både unge og eldre. Det favner 3 generasjoner. Organisten har dirigentjobben, som en del av sin stillingsandel. Koret har egen økonomi og et styre på 3 personer. Øvelse 1 gang pr måned i skoleåret, med bla «ord for dagen» og matpause, ca 5 -6 opptredener i året. Det ble startet i 1998 og erstattet et tidligere gospel/kirkekor.

Barneforeningen Vårsol i Narjordet, som har vært i kontinuerlig drift siden sist på 40 tallet. Foreninga består 12 – 15 medlemmer og er tilknyttet NMS. Samles 1 gang pr måned i skoleåret, like etter at skoledagen er ferdig, med servering av varmt måltid, friluftaktiviteter og andakt.

Tidligere har det vært ei hverdagsskole som har hatt tilhold i presteboligen, i de senere år på Frivillighetssentralen.

I regi av sokneprest er det utdeling av utdeling av bøker til 4 åringer og 11 åringer, samt samlinger for konfirmanter. Hver vinter deltar konfirmantene på en weekend på Tron Ungdomssenter.

Menighetsrådet ser det som viktig å støtte opp om driften på leirstedet og er medlem av foreningen for stedet.

Menigheten fikk trosopplæringsmidler i 2013. Arbeidet oganiseres på prostivina og det skal nå ansettes 2 medarbeidere, som skal betjene menighetene i Nord-Østerdalen. Rådet har forventinger til det, og håper at disse kan motivere frivillige, både gamle og nye, samt inspirere flere barn og unge til å delta på aktiviteter. Ei gruppe i rådet har kartlagt eksisterende aktiviteter, samt kommet med forslag om nye, bla Lys våken/tårnagent-helg, påskeverksted, samt pilegrimsvandring for aldersgruppa 13 – 17 år.

4. Kirken i lokalsamfunnet

Kirka har en solid posisjon i lokalsamfunnet. Det er god oppslutning om de tradisjonelle vårdugnader på kirkegårdene og annet dugnadsarbeid på kirkegårder og kirkestue. Givergleden er stor og nå sist finansierte det mye av tilbygget til kirkestua. Bygda er preget av folkekirkelighet og ritualer i livsløpet mellom «vugge og grav», er sterkt rotfestet. Det viser seg i god oppslutning om begravelser og minnesamvær.

Om sommersesongen er det mye besøk på kirkegården og kirka er åpen 4 – 5 uker, noe som organiseres av frivillige. I et hjørne av kirkegården er det etablert en minnelund. Hagelaget sørger for planting og stell på en del graver.

Menighetsbladet er en viktig kanal for informasjon mellom kirke/menighet og lokalbefolkning. Bladet er en del av «Kommunikanten», som er info-bladet til kommunen og når ut til alle husstander.

Kirkejubileet i 2012, med flere arrangementer i løpet av året, trakk mye folk. Rundt 130 personer deltok på festsamværet i samfunnshuset og det var generelt stor interesse for jubileet.

Kirka har som nevnt en god akustikk og blir utleid en del til lokale kor og korps. En konsert med Bjørn Eidsvåg i jubileumsåret, trakk fullt hus. Kan si det er kulturhus nr 2 i bygda, etter samfunnshuset.

Kirkevalget har god oppslutning, ved siste valg var det 35 % oppslutning og 317 avgitte stemmer, noe som er tråd med intensjonene i demokrati-reformen i Den norske kirke.

Kommunen er intressert i å ta vare på kirkebygget og har fulgt opp med årlige midler til restaureringa, gjennom budsjettet.

5. Medarbeiderskap og organisering

Kirkestaben består av 5 personer, som har oppgaver på mange felt, på kirkekontoret, i kirka, på kirkegården, samt i møte med folk i forskjellige livssituasjoner. En allsidig yrkesbakgrunn og kjennskap til lokalmiljøet, gjør at de løser oppgavene på en god måte.

Menighetsrådet har en jevn alders og kjønnsfordeling, samt medlemmer fra både sentrum og de ulike grender som sokner til menigheten. Rådet har et godt samarbeid med de ansatte. Utfordringa er å organisere de frivillige ressursene, for å avlaste rådet noe ved dugnadsprosjekter.

6. Planer og utvalg

Rådet har ingen egne utvalg, men har representanter i felles utvalg for Os Prestegjeld: gudstjenesteutvalg (gudstjenesteplaner) trosopplærings-utvalg og i redaksjon for menighetsblad. I prostiet er rådet representert i styringsgruppa for trosopplæringa. Innen 2015 skal rådet utarbeide en trosopplæringsplan. Gudstjenesteutvalget var godt involvert i arbeidet med ny gudstjenesteliturgi, som ble vedtatt i 2012. Rådet er gjennom fellesrådet, involvert i arbeidet med 4 årlige økonomiplaner, for investeringer i bygg og inventar i kirka.

7.Misjon/annet

Menigheten har en misjonsavtale med Norske misjonsselskap, knyttet til høsttakkefest. Inntektene fra «amerikansk auksjon» i kirkestua denne dagen går til deres prosjekter. Konfirmantene deltar i den årlige fasteaksjonen til Kirkens Nødhjelp.

Normisjon har ei forening med noe aktivitet på Os. I Narjordet har det vært ei kvinneforening tilknyttet NMS. Denne foreninga feiret 100 år, høsten 2013, men avsluttet sitt arbeid ved årsskiftet, pga få medlemmer og høy alder. Våren 2011 samarbeidet disse foreningene om å arrangere områdestevnet for Nord-Østerdal krets for NMS.

I menigheten er det ei tverrkirkelig samtale/husfelleskap-gruppe, samles en gang pr måned.

Os Menighetsråd består av 6 medlemmer + sokneprest:

Erling Nylend, leder, Anne Ingeborg Aasen Horten, nestleder, Stein Are Presthagen, sekretær, Olov Steimoeggen Strand, kasserer, Inge Ryen og Anne Mari Stenseth , medlemmer, sokneprest Stig Johnsbråten. I tillegg er det 5 varamedlemmer, hvorav Bjørg Dagny Sæter (1 vara), møter fast på rådsmøter.

For Os sokn
19 februar 2014

Erling Nylend
Leder Os Menighetsråd

Visitas i Østre Toten 16. – 18. og 21. september

Søstrene Solveig, Else Marie og Inger Lilly Rognlien.

Foto: privat

Visitas i Østre Toten

16.-21. september 2014

«Kirken – en plass å høre heme»

Innledning

Jeg har nå som biskop i Hamar bispedømme gjennomført visitas i de fem soknene i Østre Toten: Hoff, Kapp, Nordlien, Balke og Kolbu. Formålet med bispevisitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte og å gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet.

Dette foredraget vil handle om hva jeg har sett og hørt, og hva jeg tenker er områder som trenger særlig oppmerksomhet i årene som kommer. Dere vil derfor få et kort resyme av programmet, med fokus på de tema vi har berørt i alle møtepunktene underveis, og dere vil få noen utfordringer å arbeide videre med framover. Jeg har valgt å la visjonen for trosopplæringen i Østre Toten være overskriften på foredraget, fordi det er en god visjon for hele kirkens arbeid: Kirken – en plass å høre heme.

Programmet

Å planlegge et felles visitasprogram for en kommune med fem sokn, seks kirker og tre gamle prestegjeldsområder er litt av en utfordring å få i fanget. Her har ansatte og frivillige gjort en formidabel innsats sammen, som dere har grunn til å være svært stolte av. De kirkelige ansatte og rådene er begge hovedsøyler i lokalkirken med stor kunnskap om hvordan det er å være menneske og kirke her. Dere har kirkelige ansatte her i kommunen som med sine ulike evner og kvalifikasjoner bidrar til et sterkt og solid faglig fellesskap. Ingen nevnt ingen glemt. Og så har dere også mange helhjertede frivillige som gjør en uvurderlig innsats. Jeg blitt litt bedre kjent med kirken og livet i Østre Toten løpet av visitasen. Den har inneholdt fire fullpakkede dager med program, personalmøte tidligere i måneden og samtaler med flere av de ansatte. Innsendte rapporter på forhånd har bidratt til å utdype bildet. Dette har vært både givende og lærerikt.

Tirsdag 16. september

Visitasen startet med morgensang i Balke kirke. Kirken knytter våre liv til kirkens lange historie på Toten. Dette er en Mariakirke med himmeldronningen på alterbildet. Enda mer Mariakirke blir det, når en kop av Balke-Madonnaen etter hvert vil komme på plass i kirken.

Dere har så rike kirker i kommunen, hver med sitt særpreg. Krevende å holde i stand, men en kulturskatt for alle som bor her og for oss som får komme forbi. Kirketjenerne forvalter hellige skatter og gjør det med ærbødighet og verdighet! Kirketjenernes arbeid var et av to hovedtema på personalmøtet tirsdag morgen. De ser og hører sider av livet i og rundt kirkene som handler om hva kirken betyr for folk i glede og sorg. Og om hvor viktig det er at det er pent og verdig rundt de viktigste hendelsene i folk sine liv. Jeg har en liten bønn til kirketjenerne: Kan dere minne hverandre og de andre ansatte om at døpefontene må få hedersplass i kirkene og ikke dyttes bort i en krok? Alter og døpefont er hellige ting i kirkene våre. Til dem knytter vi hellige handlinger og minner om viktige hendelser i livet.

Organiseringen av stabsmøter i de tre kirkestabene var også tema på personalmøtet. Her hadde de ansatte gode refleksjoner om lojalitet til faste møtepunkter og avtalte rammer.

Neste stopp var omvisning og kulturarrangement på Billerud. Kultursjef Grethe Steensen viste oss rundt på Balkesenteret. Jeg må si det er et spesielt vakkert kulturlandskap som omrammer livet her i kommunen. Derfor gir det stor mening at det nettopp var løken som fikk være ideen for kunstneren som lagde skulpturen, Allium; på Billerud. Så flott at den blå løken også er tilpasset både landskapet og dagens gårdsdrift! En stor skurtresker kan passere tvers gjennom den.

Mer lokal kultur fikk vi servert inne på kafeen både i form av løksuppe og vakre viser ved Knut Anders Sørum og Torbjørn Dyrud. Jorda her bærer rike frukter på så mange måter!

To menighetsråd hadde møter denne dagen. Først møtte jeg Kapp menighetsråd. Jeg opplevde et råd som hadde hjerte for at kirken må være mye brukt. Den fyller 75 år i år og rommer rike muligheter med både kirkerom og menighetssal. I soknet bor det mange tilflyttere som trenger å bli gitt en anledning til å bruke kirken sin. De har allerede flere berøringspunkt med kirken gjennom trosopplæringen, og dette brenner rådet for.

I Kolbu snakket vi med rådet om konfirmantopplegget deres som har et tydelig solidaritetspreg, og om hvordan det har involvert bygda. Vi snakket om gudstjenestelivet og om hvordan Jesus Kristus må få være sentrum i vår bibelfortolkning i vanskelige spørsmål. Vi snakket om dåpsprosenten og hva som kan gjøres for å styrke den framover. Rådet ønsker at kirken skal bli regnet med i lokalsamfunnet, og vil arbeide for at alle møtepunkt med mennesker blir et viktig møtepunkt.

På Fjellvoll bo- og aktivitetssenter møtte jeg beboere som ble gitt rom for aktiv deltakelse. Stedet bærer preg av en høy bevissthet hos ledelse og ansatte om menneskeverd og verdiget. En sykepleier sa at det var mye en kunne få til med god arbeidskultur og gode strukturer. Det de særlig er flinke til ved Fjellvoll er samarbeid med frivillige og involvering av lokalsamfunnet. Dette er også viktige stikkord i kirkelig arbeid.

Om kvelden fikk jeg hilse på konfirmantene i Kolbu og være sammen med dem på gudstjeneste i Kolbu kirke. Ivrig konfirmanthender pakket klær til Latvia og smurte

kveldsmat til seg selv. I gudstjenesten fikk vi sammen synge oss inn i kvelden med god hjelp av Kolbu og Eina blandakor.

Onsdag 17. september

Menighetsrådsmøte kl kvart over åtte om morgenen er heldigvis ikke så vanlig i kirken. Men Hoff menighetsråd var sporty og stilte opp. De hadde også flere saker på bordet. De uttrykte uro for nedskjæringene i kirken og for hvordan økonomien til bemanning og vedlikehold vil bli framover. De var opptatt av å ta vare på de stillingene og personene en har i arbeid nå. Gudstjenesteliv og forordnede gudstjenester var også et tema.

Synkende dåpstall ble tematisert. Dette er ikke spesielt for Østre Toten, men en tendens i hele landet. Hvordan kan vi styrke foreldrene i å velge dåp som det naturlige valget? Rådet pekte på alle de gode tilbudene som finnes for barn og småbarnsforeldre i kirkelig regi, slik som for eksempel babysang.

Babysang fikk jeg gleden av å oppleve rett etterpå. Da måtte vi ta av oss på beina. Det gav dyp mening. Å få være med på babysang er som å stå på hellig grunn. Her er det gyldne øyeblikk og gyldne blikk mellom foreldre og det dyrebareste de har. Det er en gave for menighetene å få være med og legge til rette for at dette skal styrkes til begges beste.

Et annet sterkt møte for meg denne dagen var møtet med onsdagskafeen. Jeg skjønner at de som bruker dette møtestedet sier at det er et godt sted å være. Jeg opplevde at det er de selv, med sin ærlighet og åpenhet, gjør dette til et sted der det er godt å være menneske. Av og til får vi erfare på en særlig måte Guds velsignelse ved at noen våger å skape en anledning for de gode møter som treffer mennesker og blir tatt i bruk.

Fra Hoffsvangen gikk vegen til Totenviken skole. «Vi vil være en inkluderende VI-skole», heter det i deres målsetning. Der fikk vi en hyggelig stund med 100 barn som sang og danset prøysensanger og grunnlovrap og fortalte om bygda si gjennom en fin powerpoint-presentasjon. Og jammen hadde de mange gode og fine spørsmål de ville stille en biskop.

Rektor og skolesjef inviterte oss videre med til et møte med skolelederne i kommunen. Og jeg tror vel ikke jeg har opplevd et så pent pyntet møtebord før, til og med hjerteformet rognebærpynt og hjemmebakket eplekake! Saken for møtet var samarbeid skole-kirke. Etter en god samtale ble det enighet om at dette skulle følges opp med et nytt møte og med en målsetning om å få til en avklart felles avtale og plan for dette samarbeidet i de ulike skolekretser.

I Balke menighetsråd fortalte de om gleder og bekymringer ved det å sitte i rådet. Mange mente de hadde lært noe nytt om hva kirken er gjennom å sitte i rådet. De var stolte av det som skjer i soknet, særlig konfirmantarbeid og gudstjenestearbeid. Rådet fortalte om at gavmildheten til ny salmebok til kirkene har vært stor blant folk. Jeg utfordret dem til å tenke gjennom hvilke salmer som er viktigst for barna å kunne, for å ha glede av dem hele livet. En stor bekymring for menighetsrådet er driften av menighetshuset. Huset er mye

brukt og sentralt beliggende i bygda. Vi fikk servert god og kortreist mat i forlengelsen av møtet.

Et rikt sang og musikkliv ble mønstret i Totenviken kirke denne kvelden, med Spurven Ten Sing, Marmor og Totengospel. Det siste feirer i år 20 år under samme dirigent!

Torsdag 18. september

Det er lange tradisjoner forottesang i Hoff kirke. Som en ukentlig trofast rytme ringer klokken inn til bønn og takk i ord og toner. Her kan du synke inn i fellesskapet og i stillheten og få en velsignet start på dagen.

Torsdag ble vi tatt imot av ansatte og beboere på Granly. Vi fikk enda en påminnelse om menneskeverd og verdighet gjennom å se hvordan de arbeidet og levde der. De delte med oss sin bekymring for fremtiden for stedet. Vi fikk også overvære øving til teaterforestilling om Sankt Mikael.

Hyggetreffet i Nordlien kirkestue var felles med Kapp menighet denne dagen. Her er det lange tradisjoner i begge sokn for et arbeid som drives av ildsjeler og som betyr mye for dem som deltar. Jeg følte meg hjertelig godt tatt imot på alle måter, og ingen gikk sultne hjem den dagen heller!

I møte med Nordlien menighetsråd ble det en åpenhjertig og viktig samtale om hvordan det er å sitte i rådet når for mange ekstraoppgaver følger med vervet. De var også opptatt av å opprettholde gudstjenestefrekvensen og å styrke deltakelsen.

På møtet med kirkelig fellesråd snakket vi om hva som er de viktigste sakene for fellesrådet i tiden framover. Rådet er urolig for utviklingen i overføringene fra kommunen. De siste år har det vært nye kutt hvert år. Det er en stor utfordring for fellesrådet. På møtet snakket vi også om hvilke saker som skulle tas opp i møte med ordfører og rådmann dagen etter.

Nordlien menighetsråd inviterte til middag på Annexstad gård, og bonden fortalte om den spennende historien til gården.

Frivillighetskvelden avsluttet dagen. Frivillighet er både en frukt av lokalkirken og en bærebjelke i den. Vi gir og vi får. Vi får og vi gir. Derfor er det så viktig med oppmerksomhet på det med frivillighet som en gave og en mulighet. Organisering av frivillighet er en kunst som vi stadig må minne oss om å fornye. I all frivillighet gjelder bevisstheten om at alle kan gjøre noe, men ingen kan gjøre alt.

Fredag 20 september

Fredag morgen hadde jeg gleden av å få besøke 5. klasse på Stange skole. Der hadde de fått sitt nytestamente og fikk bibelkurs av kateketen. Dette er et eksempel på fruktbart samarbeid hvor skolen tar i bruk kompetansen på et fagfelt som kirkens ansatte besitter.

På Toten løpkpakkeri fikk vi høre om både innovasjonsarbeid og gamle landbrukstradisjoner. Jeg tenker at her er det mye å lære av å bygge videre på det jordsmonnet som finnes her en bor og samtidig tenke nytt og modig.

Møtet med kommunen var preget av gjensidig forståelse og respekt. 2/3 av midlene som overføres til kirken blir bevilget over kommunebudsjett. Slik vil det fortsette også i årene som kommer. Kirke og kommune deler vilkår lokalt. Når kommunen har det stramt økonomisk, får også kirken det stramt. Da er det godt at der er muligheter for god kommunikasjon. Det var ikke bare budsjett og økonomi som var tema med kommunen. Lensmannen deltok også på møtet og orienterte om levekårene i Østre Toten sett fra hans ståsted.

Kirke og kommune har felles sak på så mange områder. Det gjelder innbyggernes livskvalitet, barnas vilkår for å bli gagns menneske, forebygging og omsorgsarbeid. Kirken bidrar til lokalsamfunnet på så mange måter, også gjennom det som skjer i kirker og på kirkegårder. I møte med kommunen snakket vi også om skole-kirkesamarbeid. Det må skje i tråd med skolens planverk og med respekt for hjemmene. Målet er å bevare dette samarbeidet for barnas skyld.

Neste post var møte med ungdomsledere på Bygdestua. De fortalte engasjert om sin involvering i konfirmantarbeid og leirarbeid. Ungdomslederne har et flott fellesskap og tilfører konfirmantarbeidet friskt mot og mye glede. Etterpå gikk vi pilegrimstur over haugene til Kapp kirke med ettertensksomme stopp på veien. Dere er heldige som har en merket pilegrimsled tvers gjennom kommunen i et så fantastisk landskap. Jeg håper dere bruker den ofte!

Dagen ble avsluttet med kirkejubileum i Kapp kirke. Der var det en vakker og variert konsert med lokale musikere. Kapp blandede kor minnet oss om hvordan evangeliets toner er sunget inn i hjertet fra generasjon til generasjon da de sang «Den fyrste song eg høyra fekk». Det var stort å oppleve sammenhengen mellom dette og de frimodige sangerne i Spurven Ten Sing.

Visitautfordringrer

Det har vært dager med mange inntrykk. Her har de blitt raskt oppsummert. Jeg vil nå løfte fram noen punkt som jeg ønsker dere skal ha oppmerksomhet mot i årene framover. Jeg ber dere ikke om å gjøre mer. Det gjøres så mye. Kanskje må noe legges bort for en tid, fordi noen av dere har litt for store byrder å bære. Mest av alt vil disse utfordringene handle om å gjennomtenke hvordan dere arbeider og organiserer dere. Målsettingen har menighetene selv formulert gjennom trosopplæringen; *Kirken- en plass å høre heme*. For å nå det målet trengs det både å tenke styrket fokus på samarbeid på tvers, men samtidig styrkest fokus på soknet som stedet der kirkens liv leves. Utfordringene er ordnet etter de fire hovedfokusområdene som Hamar bispedømmeråd har satt for kirken i bispedømmet.

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger

1. Gjennomgå gudstjenesteforordningen i soknet og lage et årshjul for de årlige gudstjenester med bred involvering som hovedmål. Årshjulet skal gi muligheter for dåp og ha nattverd som normalordning i gudstjenesten. Menighetsrådet kan vurdere å legge søndagens hovedgudstjeneste til andre klokkeslett enn kl. 11.00.

Dette handler om:

Som biskop har jeg et særlig ansvar for å se til at evangeliet blir rikelig formidlet i soknet gjennom forkynnelse og sakramentsforvaltning. Gudstjenestene i vår kirke skal være tilgjengelige og ha en offentlig karakter. Gjennom fastlagte liturgier, gjenkjennelige symboler, felles Bibel og salmebok og felles tradisjonsstoff knyttes gudstjenesten sammen fra sted til sted og med den verdensvide kirke. Vi sender om kort tid ut en høring til alle menigheter i bispedømmet vedrørende gudstjenesteantallet/forordningene. Antallet skal sees isammenheng med kirkeåret og kirkens høyryder. I gudstjenesten møter Guds gode evangelium livet slik det leves på hvert sted. Derfor er både trosopplæring og samarbeid med lokale lag og foreninger like naturlig en del av gudstjenesten. Jeg ber dere se på helheten i hvert sokn og hvordan gudstjenesten kan være en gudstjeneste for alle.

2. Lage en helhetlig plan for gudstjenestene i fellesrådsområdet ved innføring av endelig gudstjenesteforordning, som er forankret både hos ansatte og i menighetsråd/fellesråd.

Dette handler om:

Kirken i Østre Toten har mange sokn, men felles driftsbudsjett som administreres av fellesrådet. Det er et felles ansvar at alle sokn får det de trenger av bemanning og midler til drift av kirkebygg og anlegg. Derfor må også gudstjenestelivet sees i sammenheng. Trosopplæring og ansatte arbeider på tvers av menighetsgrenser, og dette må hensyntas i en helhetlig gudstjenesteplan. Prestegjeldsgrensene er ikke lenger gjeldende, og også prestene har et større tjenestedistrikt enn før, selv om de er sokneprester med særlig ansvar for sitt sokn.

2. Omsorg og solidaritet

3. Undersøke mulighetene for samarbeid om et lavterskelmøtepunkt for ungdom i videregående skole.

Dette handler om:

I møte med kommunen fikk vi høre om at oppimot 30% av ungdomene på Toten ikke fullfører videregående skole. Jeg spør om det er noe kirken skan bidra med for å gi noen av disse et møtested med voksent nærvær og fellesskap. Jeg er imponert over alt det gode diakonale arbeidet som gjøres i kommunen. Er det erfaringer å hente fra disse gode tradisjonene som kan være godt å ta med seg inn i et slikt arbeid? Det kan se ut som at her er det et behov som alle gode krefter må gå sammen om å møte.

4. Gjennomgå diakoniplanene for det enkelte sokn, eller den som er felles for flere sokn.

Dette handler om:

Det finnes allerede mye arbeid med diakonal profil. Jeg er opptatt av at dette perspektivet videreføres i kirken også i årene som kommer. Det ligger en veldig sterk symboleffekt om kirkens troverdighet i dette. En gjennomgang av planen kan være å systematisere det som allerede gjøres, men også vurdere om en vil prioritere annerledes. Det er også viktig at kirkens omsorgsarbeid har sin begrunnelse i Jesu kjærlighet og at den har nestekjærlighet som sin hovedmålsetning.

3. Barn og unge

5. Trosopplæringsplanen har som visjon: *Kirken- en plass å høre heme*. Kirken har som mål at medlemmer skal komme med sine barn til dåpen. Hvordan styrke enda mer tilhørigheten til barna og de unges egen kirke?

Dette handler om:

At kirken skal være en plass å høre heme omfatter også kirken som sted og rom. Vi vet noe om hva det betyr for både barn og voksne å bli kjent med sin egen kirke, og hvordan den konkrete kirken blir et symbol på dette å høre til i en større sammenheng og å høre til hos Gud. Mange reiser hjem til sin barndoms kirke for å døpe sine barn. Vi har på visitasen snakket om hvordan vi kan arbeide for at dåpen fortsatt skal være et naturlig valg for foreldrene. Da er tilhørighet et stikkord. Kanskje må vi si at det overordnede målet for trosopplæringen er at de skal komme igjen med sine egne barn til dåp. Trosopplæringen må ha sitt utgangspunkt i barnas nærmiljø. Hvem de orienterer seg i forhold til forandrer seg ettersom de blir større. Denne dynamikken må vi arbeide med i trosopplæringen, men det vil fordre at menighetene tar større eierskap i trosopplæringsplanen både gjennom ansatte og frivillige. Derfor er dette et langsiktig mål.

6. Samtale i det enkelte sokn og menighetsråd om hvilke salmer barna bør kunne ved endt trosopplæringsløp.

Dette handler om:

Med ny salmebok blir vi minnet om hvilken skatt vi besitter som kirke. Hvilke av de gamle og hvilke av de nye salmene mener dere at barna bør lære for å ha ferdakost til hele livet i glede og i sorg? Her har vi et ansvar for å gjøre den jobben skolen gjorde før; å systematisk gjennomtenke hva som må høre til blant kirkens viktigste salmer.

4. Kirken i lokalsamfunnet

7. Lage en felles avtale og plan for skole/barnehage-kirkesamarbeid i dialog med skolesjef og skole-/barnehageledere.

Dette handler om:

Det handler om å skape trygghet og forutsigbarhet i dette samarbeidet. Jeg mener barna får styrket sin livskompetanse gjennom tilgang til kirkehus og til kunnskap om kirkens høytider

og ritualer. Og kirken lokalt er bærer av barnas lokale historie og identitet. Der er så mange gode grunner for at dette samarbeidet er viktig.

8. Ivareta det gode samarbeidet med Østre Toten kommune ved å formalisere årlige budsjett- og statusmøter for økonomi.

Dette handler om:

Det er viktig med gode formelle rutiner i budsjettprosessen som er uavhengig av personlige relasjoner. Det å ha faste formelle møtepunkt med status om utviklingen i kirkelig fellesråds økonomi synes også å være nyttig. Dette sikrer god informasjonsflyt og mest mulig forutsigbarhet for kirkens økonomi.

Et femte hovedpunkt, må også være med. Det handler om :

5. Organisering og medarbeiderskap.

9. Gjennomgå strukturer for tverrfaglig samarbeid mellom kirkelige ansatte i Østre Toten ut over stabsmøter.

Dette handler om:

På mange områder arbeider de ansatte i kirken på tvers av soknestrukturer og fagfelt. I særlig grad gjelder dette trosopplæring og gudstjenesteliv. Her kan det se ut som det er nødvendig med styrking av møtepunkt og en tydeliggjøring av roller og ansvarsfordeling.

10. Gjennomføre en årlig felles møtedag mellom alle menighetsråd og alle kirkelige ansatte, for å arbeide med menighetsforhold og de felles oppgaver som foreligger.

Dette handler om:

Et slik møte er menighetsrådene pålagt å ha med de ansatte etter kirkeloven. Jeg vil foreslå at det en gang i året gjennomføres felles for alle sokn. Man trenger ikke å ha hele dagen sammen, men det er så viktig at alle råd, og dermed også fellesrådet, er godt orientert om de ansattes arbeid og hverandres arbeid. Dette fordi så mange arbeidsområder henger sammen med hverandre og går på tvers av soknegrensene. Jeg vil samtidig understreke at dette ikke må gå på bekostning av soknets uavhengighet som lokalkirkens hovedenhet.

11. Gjennomgå menighetsrådenes oppgaver for å gjøre en sortering mellom primæransvar som valgt råd og enkeltoppgaver som kan utføres av frivillige medarbeidere.

Dette handler om:

Menighetsrådet har mange og store oppgaver i årene som kommer. Det er kirkevalg neste år. Og merk(!) det er viktig å inspirere folk til å stille til valg og å stemme ved valget. Både bispedømmeråd og menighetsråd vil i den kommende valgperioden ha stor innflytelse på hvordan framtidens kirke vil bli organisert og ledet.

For at menighetsrådsarbeidet skal være det det er ment å være, er det viktig at menighetsrådene får konsentrere seg om de oppgaver de er pålagt som råd etter kirkeloven. Det er flott med engasjement, men det er en utfordring at noen råd drukner i praktiske oppgaver og ikke får arbeide med helheten og med målsetninger for soknet. Framtidskirken trenger motiverte rådsmedlemmer som er bevisste sin oppgave som folkevalgt på soknets

vegne. Slik kan de bruke sin kompetanse om kirke og lokalsamfunn til kirkens og menneskers beste. Lokalkirken klarer seg ikke uten frivillige, men menighetsrådet er noe mer enn frivillige medarbeidere. Strukturer for rekruttering og ivaretagelse av frivillige må komme i tillegg.

Avslutning

Til slutt vil jeg nå få takke dere for alt dere har vist meg i Østre Toten kirkekommune. Ikke minst himlens vakre fargespill her ved Mjøsa. Takk for gode møter, for gjestfrihet og aller mest for hjertet som dere har for kirken og for de som bor her. Gud velsigne Hoff, Kapp, Nordlien, Balke og Kolbu sokn. Gud velsigne dere alle!

Utfordringer fra Hamar biskop

Gudstjenester og kirkelige handlinger

1. Gjennomgå gudstjenesteforordningen i soknet, og lage et årshjul for de årlige gudstjenester med bred involvering som hovedmål. Årshjulet skal gi muligheter for dåp, og ha nattverd som normalordning i gudstjenesten. Menighetsrådet kan vurdere å legge søndagens hovedgudstjeneste til andre klokkeslett enn kl. 11.00.

2. Lage en helhetlig plan for gudstjenestene i fellesrådsområdet, ved innføring av endelig gudstjenesteforordning. Planen må forankres hos ansatte og i menighetsråd/fellesråd.

Omsorg og solidaritet

3. Undersøke mulighetene for samarbeid om et lavterskelmøtepunkt for ungdom i videregående skole.

4. Gjennomgå diakoniplanene for det enkelte sokn.

Barn og unge

5. Trosopplæringsplanen har som visjon: *Kirken- en plass å høre heme*. Kirken har som mål at medlemmer skal komme med sine barn til dåpen. Hvordan styrke enda mer tilhørigheten til barna og de unges egen kirke?

6. Samtale i det enkelte sokn og menighetsråd om hvilke salmer barna bør kunne ved endt trosopplæringsløp.

Kirken i lokalsamfunnet

7. Lage en felles plan og avtale for skole/barnehage-kirkesamarbeid, i dialog med skolesjef og skole-/barnehageledere.

8 Ivareta det gode samarbeidet med Østre Toten kommune gjennom å formalisere årlige budsjett- og statusmøter for økonomi.

Organisering og medarbeiderskap

9. Gjennomgå strukturer for tverrfaglig samarbeid mellom kirkelige ansatte i Østre Toten ut over stabsmøter.

10. Årlig felles møtedag mellom alle menighetsråd og alle kirkelige ansatte om menighetsforhold og de felles oppgaver som foreligger.

11. Gjennomgå menighetsrådenes oppgaver, for å gjøre en sortering mellom primæransvar som valgt råd og enkeltoppgaver som kan utføres av frivillige medarbeidere.

Solveig Fiske
Hamar biskop
September 2014

Vedlegg:

Visitautfordringer

Visitasprogram

Visitastyre Østre Toten
16.-21. september 2014

PROGRAM

Tirsdag 16.09

KL	PROGRAM	STED
08.30-09.00	Åpen morgenbønn	Balke kirke
09.00-10.30	Møte med ansatte	Balke kirke
10.45-12.15	Kulturarrangement med lunsj Omvisning på Balkesenteret Sang ved T. Dyrud og K. A. Sørum	Billerud
12.30-14.00	Møte med Kapp menighetsråd	Kapp kirke
14.30-16.00	Møte med Kolbu menighetsråd	Kolbu menighetskontor
16.15 -17.30	Institusjonsbesøk	Fjellvoll bo & servicesenter på Fjellvoll
18.00-19.00	Middag	Sanitetsstua Fjellvoll
19.00-20.00	Samling med konfirmanter. Kveldsmat.	Kolbu kirkestue
20.00-21.00	Kveldsgudstjeneste. Konfirmanter deltar. Kolbu og Eina blandede kor	Kolbu kirke

Onsdag 17.09

KL	PROGRAM	STED
Kl. 8.15-10.00	Møte med Hoff menighetsråd	Hoff kirke/ Bygdestua
10.00-11.00	Babysang	Bygdestua
11.00-12.30	Onsdagskafeen/Lunsj	Bygdestua
13.00-14.00	Skolebesøk	Totenviken skole
14.15-15.30	Møte med lærere og skoleledelse i kommunen om samarbeid skole/barnehage-kirke.	Totenviken skole
16.00-17.30	Møte med Balke menighetsråd	Balke menighetshus
17.30-18.30	Middag	Balke menighetshus
19.00-21.00	Sangkveld ved Marmor, Spurven Ten Sing og Totengospel. Kaffeservering.	Totenviken kirke

Torsdag 18.09

KL	PROGRAM	STED
07.00-08.00	Ottesang	Hoff kirke
09.00-10.30	Institusjonsbesøk og omvisning.	Granly, Kapp
11.00-13.00	Hyggetreff	Nordlien kirkestue
13.00-14.30	Møte med Nordlien menighetsråd	Nordlien kirke
15.00-17.00	Møte med Østre Toten kirkelige fellesråd	Nordlien kirkestue
17.15-18.30	Middag	Annexstad gård
19.00-20.30	Samling med frivillige medarbeidere. Foredrag om frivillighet ved biskop.	Nordlien kirke
20.30-21.00	Åpen kveldsavslutning	Nordlien kirke

Fredag 19.09

KL	PROGRAM	STED
9.00-10.00	Skolebesøk på 5. trinn. Bibelkurs.	Stange skole
10.30-11.45	Bedriftsbesøk	Toten Løpkakeri
12.00-12.30	Lunsj med representanter for Østre Toten kommune	Rådhuset
12.30-14.00	Møte med representanter Østre Toten kommune. Rådmann, Ordfører. Lensmann.	Rådhuset
16.00-17.00	Middag med ungdomsledere i trosopplæringen.	Bygdestua
17.00-19.00	Pilegrimsvandring med ungdomsledere i trosopplæringen i Østre Toten	Hoff kirke- Kapp kirke
19.30-21.00	Jubileumskonsert. Åpen. Kapp kirke 75 år. Kapp blandede kor, Marmor, Spurven Ten Sing m.fl	Kapp kirke

Lørdag **Ikke program**

Søndag 16.09.

KL	PROGRAM	STED
11.00-12.15.	Visitagudstjeneste Korene: Hoff korforening. Liv og fred	Hoff kirke
12.30	Kirkekaffe / Visitasforedrag ved Hamar biskop. Oppsummering av visitasen og utfordringer videre.	Bygdestua

Det er i forbindelse med visitasen gjennomført individuelle samtaler med alle vigslede medarbeidere og med andre kirkelige ansatte som ønsket det.

Rapport fra Nordlien menighet

Innledning

I forbindelse med biskopens visitas sendes visitasrapport fra Nordlien sogn. Rapporten er utarbeidet av Nordlien menighetsråd og sokneprest.

Menighetens profil: Vi ønsker å være en lokal kirke med fokus på barn, unge og menighetsbygging. Soknepreststillingen ble utlyst med dette for øyet, og det har vært økt satsning på menighetens trosopplæringsarbeid. Kirken vår ligger vakkert til med utsikt over Mjøsa og åkrene. Vi oppfatter oss på Nordlien oss som en selvstendig dugnadsbygd, og er stolte av det. Vi ønsker en åpen og inkluderende kirke der befolkningen i Nordlien kan komme i glede og sorg.

Gudstjenester og kirkelige handlinger

Målsetning for gudstjenester og kirkelige handlinger

- 1) Vi ønsker at gudstjenesten skal være et sted der troen lever på tvers av aldersgrupper og ulikheter oss imellom. Det er viktig å inkludere og involvere flest mulig slik at kirken er et naturlig samlingsted for folk i bygda.
- 2) Vi ønsker at trosopplæringen skal blomstre i menigheten og at det skal være med og gi levende og engasjerende gudstjenester.
- 3) Vi ønsker at konfirmantene skal ha meningsfylte oppgaver i gudstjenestene gjennom hele konfirmanttiden. De skal delta i et samspill med de andre frivillige og de ansatte, slik at gudstjenesten er noe vi gjør sammen.
- 4) Vi ønsker at barna skal føle seg velkommen og få gode opplevelser i kirken på gudstjenestene som vi feirer i forbindelse med trosopplæringstiltakene.
- 5) Vi ønsker slitesterke gudstjenester som gir både de faste kirkegjengerne og de som er der sjeldnere i forbindelse med dåp og andre spesielle anledninger, noe å ta med seg videre.
- 6) Vi ønsker at dåp og nattverd skal være inkludert i de fleste gudstjenestene, og at gudstjenestene skal ha noenlunde lik mal fra gang til gang, uavhengig av om det f. eks er trosopplæringstiltak med eller ikke.

Status

Vi opplever at gudstjenestene er godt besøkt når vi inviterer til noe ekstra. Vi har kirkekaffe nesten hver gang i den fine kirkestua vår og vi setter det sosiale fellesskapet høyt.

På julaften er det familiegudstjeneste som er godt besøkt. På 17. mai er det også mange i kirken. Mange fra skolen er med på gudstjenesten og 17. maitoget starter utenfor kirken.

Det er mange involvert i gudstjenestene som medhjelpere. Konfirmantene gjør en strålende innsats og det er mange frivillige med som kirkeverter og tekstlesere.

Kirkestua er viktig. Den er bygget stort sett på innsamlede midler i lokalmiljøet og sier noe om engasjementet i Nordlien. Folk setter pris på menigheten sin! Kirkestua leies ut til selskaper og er også naturlig samlingssted for Hyggetreffet.

Kirken er blant de få naturlige samlingsstedene i bygda hvor butikk og andre ting er nedlagt. Heldigvis er skolen bevart og det er et godt samarbeid med dem.

Drømmer for fremtiden:

- 1) Økt oppslutning om gudstjenestene, også blant de yngre i bygda.
- 2) Flere kulturarrangementer i kirken.
- 3) Mer musikk- og andre kulturinnslag på gudstjenesten for å skape mer liv og trekke flere folk.

Omsorg og solidaritet

Målsetninger for det diakonale arbeidet i soknet

- 1) Vi ønsker å være en inkluderende og varm kirke for alle i soknet.
- 2) Vi ønsker at de som besøker kirken skal føle seg sett og velkommen.

Status

Det arrangeres jevnlig hyggetreff i kirkestua. Her kommer det rundt tjue stykker en

torsdag i måneden. Dette er en viktig diakonal samling i menigheten vår, og det er en stor styrke at den har vært drevet kontinuerlig og veldig godt i så mange år.

Sanitetsforeningen er med og lager mat.

Vi arrangerer Fasteaksjon hvert år der konfirmantene går med bøsser.

Nordlien menighet har også diakonale tiltak sammen med Nordlien og Hoff menigheter. *Se Hoff menighets omtale av «Onsdagskafeen» og «Middag på tvers.»*

Nordlien menighet jobber p.t. med å få en misjonsavtale med NMS og regner med at dette kommer i orden i løpet av høsten 2014

Nordlien menighet er opptatt av miljø og gjenbruk. Vi valgte f. eks. å kjøpe en brukt messehagel.

Drømmer

1. Vi håper at Hyggetreffet kan bestå i mange år og at nye krefter etter hvert kan avløse de trofaste arrangørene gjennom mange år.

Barn og unge

Målsetninger

- 1) Vi ønsker at flest mulig barn og ungdom i vår menighet skal delta på trosopplæringstiltakene.
- 2) Vi ønsker at ungdommer skal være aktive ledere i trosopplæringstiltakene og at de skal få god opplæring og støtte.
- 3) Vi ønsker at barn og ungdom skal føle seg velkommen og inkludert, og få erfaringer som styrker troen.
- 4) Vi ønsker å ha felles dåpssamtaler for dåpsforeldre på Bygdestua sammen med Kapp og Hoff menigheter.
- 5) Vi ønsker å rekruttere voksne ledere fra vår menighet til å være med på trosopplæringstiltakene.

Status

Nordlien menighet inngår i et større samarbeidsområde i trosopplæringen (Balke, Kapp,

Hoff, Kolbu). Det er utarbeidet trosopplæringsplan.

Vi ser en økning i deltakelsen på trosopplæringstiltakene. Vi prøver for tiden ut en modell der mer av trosopplæringen skal foregå i den lokale menigheten vår, for å se om det kan øke oppslutningen. Det siste året har fem konfirmanter vært ledere på trosopplæringstiltak og gått på lederkurs.

Konfirmantoppslutningen er høy og de ser ut til å trives med opplegget. Konfirmantene deltar på Kragerøleiren. Vi setter stor pris på lederne fra vår menighet som bidrar på Kragerø og i det lokale opplegget.

Spurven Ten Sing er et viktig ungdomsarbeid som rekrutterer ungdommer fra vårt sokn. Øvelsene foregår på Bygdestua. Det er en tjue prosent stilling knyttet til koret, og den er svært viktig for å opprettholde den gode driften. Hverdagsklubben som drives av Normisjon på Bygdestua og Småspurven rekrutterer barn fra vår menighet.

Drømmer

- 1) Å fortsette å rekruttere mange unge og voksne til å være ledere.
- 2) Å øke oppslutningen på tiltakene.
- 3) Å beholde og utvide stillingsprosenten til ungdomsarbeideren.
- 4) Vi oppfordrer bispedømmet til å overta ansvaret for Kragerøleiren slik at tiltaket kan drives på en forutsigbar og profesjonell måte.

Kirken i lokalsamfunnet.

Målsetninger

- 1) Vi ønsker at kirken skal være en viktig støtte i lokalsamfunnet og et naturlig sted å komme til i glede og sorg.
- 2) Vi ønsker å opprettholde og styrke samarbeidet med skolen og barnehagen.

Status

Vi opplever at kirken er viktig i lokalsamfunnet. Mange ønsker kirkelige seremonier. Barnehagen og skolen ønsker gudstjeneste til jul. Vi samarbeider med korpset KBN om lysmesse.

Drømmer

- 1) Å styrke kirken som et naturlig samlingssted i Nordlien.
- 2) Å arrangere kulturtilbud med lokale krefter.

Medarbeiderskap og organisering

- 1) Vi ønsker et godt samspill mellom ansatte, menighetsrådet og frivillige.
- 2) Vi ønsker at menighetsrådet skal ha overkommelige oppgaver og at mange utenom rådet er involvert i menighetsarbeidet. Det er viktig at de som stiller til valg har en realistisk oppfatning av hva vervet består i.

Status

Menighetsrådet er fornøyd med å ha fått på plass en ny sokneprest i fast stilling. Den lange perioden med usikkerhet rundt soknepreststillingen har gitt stor slitasje på menigheten og rådet. Vi mener at bispekontoret må gå i seg selv etter det vi har opplevd som en overkjøring av det kirkelige demokratiet. Dette har kostet mye krefter og vært demotiverende.

Menighetens økonomi er god etter at vi har fått inn betydelige pengegaver det siste året. Menighetsrådet synes det er en belastning at kommunenes bevilgninger til fellesrådet er så knappe som de er og at det stadig kommer krav om å kutte ned. Vi synes at blant annet kirketjenerne gjør en flott jobb, men ser at de har mange utfordrende oppgaver å løse med få ansatte. Kirkegården har ord på seg for å være veldig velstelt, og det skaper en positiv holdning til kirken. Vi ønsker at kommunen er seg bevisst sitt ansvar for vedlikehold av kirken. Det er viktig for å bevare stoltheten av kirken vår.

Rådet synes det faller mye på våre skuldre i forbindelse med frivillige oppgaver, og kunne ønske oss mer avlastning. Det er ikke lett å rekke over alt av planer og arbeid utenom det rådet må administrere til daglig.

Vi opplever samarbeidet med staben som godt. Økonomistyringen er god, og staben kommer på møter når vi ønsker det.

Drømmer

- 1) Vi drømmer om å ha en større stab av frivillige å spille på.
- 2) Vi håper på at kommuneøkonomien bedres slik at fellesrådet kan få økte bevilgninger.

Oversikt over planer og utvalg

Målsetninger

Vi ønsker å ha planer og utvalg som gjør arbeidet forutsigbart og strukturert.

Staus

For tiden har vi kun en trosopplæringsplan og et trosopplæringsutvalg som er i fast drift. Kirkemusikkplan og diakoniplan foreligger ikke. Menighetsrådet har fordelt de ulike ansvarsområdene mellom seg.

Drømmer

- 1) Vi ønsker planer som er mulig å realisere, både innenfor musikk og diakoni.

Oppsummering

Nordlien menighet er en menighet som fungerer godt etter forutsetningene. Vi har ikke mer aktiviteter enn det vi har folk til, og setter pris på det gode samarbeidet i menigheten. Vi er fornøyd og stolt av kirken og menigheten vår, og takknemlig for å få være en del av både lokalsamfunnet og av den verdensvide kirken.

Rapport fra Kapp menighet

Innledning

I forbindelse med biskopens visitas sendes visitasrapport fra Kapp sogn. Rapporten er utarbeidet av Kapp menighetsråd og sokneprest.

Menighetens profil: Vi ønsker å være en lokal kirke med fokus på barn og musikk. Soknepreststillingen ble utlyst med dette for øyet, og det har vært økt satsning på menighetens trosopplæringsarbeid. Musikklivet i Kapp er spesielt aktivt med mange svært dyktige musikere. Kirken vår er lys og vakker, og innbyr til levende og ikke alt for stive gudstjenester. Vi har en åpen og liketil stil, og er glade i kirken og menigheten vår. Kirken ligger åpent og fritt til, midt i Kapp med god utsikt, og det passer fint med den kirken vi ønsker å være.

Gudstjenester og kirkelige handlinger

Målsetning for gudstjenester og kirkelige handlinger

- 1) Vi ønsker at gudstjenesten skal være et sted der troen lever på tvers av aldersgrupper og ulikheter oss imellom. Det er viktig å inkludere og involvere flest mulig slik at kirken er et naturlig samlingssted for folk i bygda.
- 2) Vi ønsker å satse på musikk både i gudstjenestene og på andre arrangementer i kirka. Det er et levende musikkmiljø på Kapp.
- 3) Vi ønsker at trosopplæringen skal blomstre i menigheten og at det skal være med og gi levende og engasjerende gudstjenester.
- 4) Vi ønsker at konfirmantene skal ha meningsfylte oppgaver i gudstjenestene gjennom hele konfirmanttiden. De skal delta i et samspill med de andre frivillige og de ansatte, slik at gudstjenesten er noe vi gjør sammen.
- 5) Vi ønsker at barna skal føle seg velkommen og få gode opplevelser i kirken på gudstjenestene som vi feirer i forbindelse med trosopplæringstiltakene.
- 6) Vi ønsker slitesterke gudstjenester som gir både de faste kirkegjengerne og de som er der sjeldnere i forbindelse med dåp og andre spesielle anledninger, noe å ta med seg videre.
- 7) Vi ønsker at dåp og nattverd skal være inkludert i de fleste gudstjenestene, og at gudstjenestene skal ha noenlunde lik mal fra gang til gang, uavhengig av om det f. eks er trosopplæringstiltak med eller ikke.
- 8) Vi ønsker å gi et tilbud til Kapp bo- og servicesenter om gudstjenester en gang i måneden.

Status

Vi opplever at gudstjenestene er etter forholdene godt besøkt. Kapp er en intim og lys kirke som innbyr til glede. Menigheten setter pris på å ha fine blomster både i kirkestua og i kirka etter årstidene. Vi har kirkekaffe hver gang og setter det sosiale fellesskapet høyt. Kirkestua er nyoppusset og ligger slik til at det blir et naturlig stoppested på vei ut. Vi opplever det som verdifullt at Granly Stiftelse ofte er med og feirer gudstjeneste.

Vi har barnas påskedag og barnas pinsedag som er godt besøkt. På julaften er det familiegudstjeneste med mange barn. Det er mange involvert i gudstjenestene som medhjelpere. Konfirmantene gjør en strålende innsats og det er mange frivillige med som kirkeverter og tekstlesere.

Det er god salmesang i gudstjenesten, og det er lett å få lokale musikere til å delta. Lovsangskvelden i november og «Vi synger jula inn», kommer det mange folk på. Der synger blant annet Marmor, et ung-voksenkor som øver i Kapp kirke hver torsdag.

Menighetsrådet står for planlegging og gjennomføring av en lekemannsgudstjeneste på høsten. Det fungerer veldig godt.

Det er månedlige gudstjenester på Kapp bo- og servicesenter.

Drømmer for fremtiden:

- 1) Vi ønsker at den gode oppdriften skal bestå. Vi har lyst til å ha flere kveldsgudstjenester med mye sang. Vår erfaring er at mange setter pris på det. Vi ønsker å få med flere av de lokale musikkraftene.
- 2) Vi ønsker å lage et opplegg før jul med innvielse av julekrybba. Den er lagd på Kapp og er verdig en feiring hvert år.

Omsorg og solidaritet

Felles målsetninger for det diakonale arbeidet i sognet

- 1) Vi ønsker å være en inkluderende og varm kirke for alle i soknet.

Status

Det arrangeres jevnlig hyggetreff i kirkestua. Her kommer det rundt tjue stykker annenhver onsdag i måneden. Dette er en viktig diakonal samling i menigheten vår, og det er en stor

styrke at den har vært drevet kontinuerlig og veldig godt i så mange år.

Kapp menighet har også diakonale tiltak sammen med Nordlien og Hoff menighet.

Se Hoff menighets omtale av «Onsdagskafeen» og «Middag på tvers.»

Kapp menighet jobber p.t. med å få en misjonsavtale med NMS og regner med at dette kommer i orden i løpet av sensommeren 2014

Kapp menighet er grønn menighet.

Drømmer

1. Å opprette en venneforening til å være med på gudstjenestene på Kapp bo- og servicesenter.
2. Å gjenåpne «etter skoletid»-opplegget Kapp menighet hadde for 5-klasse
3. Å få en ny giv i søndagsskolen.

Barn og unge

Målsetninger

- 1) Vi ønsker at flest mulig av barn og ungdom i vår menighet skal delta på trosopplæringstiltakene.
- 2) Vi ønsker at ungdommer skal være aktive ledere i trosopplæringstiltakene
- 3) Vi ønsker at barn og ungdom skal føle seg velkommen og inkludert, og få erfaringer som styrker troen.
- 4) Vi ønsker å ha felles dåpssamtaler for dåpsforeldre på Bygdestua sammen med Nordlien og Hoff menigheter.
- 5) Vi ønsker å rekruttere ledere fra vår menighet til å være med på trosopplæringstiltakene.

Status

Kapp menighet inngår i et større samarbeidsområde i trosopplæringen (Balke, Kapp, Nordlien, Kolbu). Det er utarbeidet trosopplæringsplan.

Vi ser en økning i deltakelsen på trosopplæringstiltakene. Vi prøver for tiden ut en modell der mye av trosopplæringen skal foregå i den lokale menigheten vår, for å se om det kan øke oppslutningen. Det siste året har åtte konfirmanter vært ledere på trosopplæringstiltak og gått på lederkurs. Konfirmantoppslutningen er høy og de ser ut til å trives med opplegget. Spurven TenSing er et viktig ungdomsarbeid som rekrutterer ungdommer fra vårt sokn.

Øvelsene foregår på Bygdestua. Det er en tjue prosent stilling knyttet til koret, og det er svært viktig for å opprettholde den gode driften av koret. Hverdagsklubben som drives av Normisjon på Bygdestua og Småspurven rekrutterer barn fra vår menighet. De inkluderes i en gudstjeneste hver, på «Barnas pinsedag» og «Barnas påskedag».

Konfirmantarbeidet drives i samarbeid med Nordlien og Hoff menighet.

Konfirmantene deltar på Kragerøleiren. Vi setter stor pris på lederne fra våre menigheter som bidrar på Kragerø og på det lokale opplegget.

Drømmer

1. Å fortsette å rekruttere mange unge til å være ledere.
2. Å øke oppslutningen på tiltakene.
3. Å beholde og utvide stillingsprosenten til ungdomsarbeideren. Da kan vi også bruke penger til å ha ettåringstjeneste her.
4. Vi oppfordrer bispedømmet til å overta ansvaret for Kragerøleiren slik at tiltaket kan drives på en forutsigbar og profesjonell måte.

Kirken i lokalsamfunnet.

Målsetninger

- 1) Vi ønsker at kirken skal være en viktig støtte i lokalsamfunnet og et naturlig sted å komme til i glede og sorg.
- 2) Vi ønsker å involvere institusjoner, skoler og barnehager.

Status

Vi opplever at kirken er viktig i lokalsamfunnet. Mange ønsker kirkelige seremonier. Granly Stiftelse er en naturlig del av menigheten, og barnehagen og skolen ønsker gudstjeneste til jul.

Drømmer

1. Vi ønsker å åpne dørene for Senter for transseksuelle slik at de kan oppleve det som naturlig å komme i Kapp kirke.
2. Vi ønsker å videreføre og utvide tilknytningen til institusjonene våre.

Medarbeiderskap og organisering

Målsetninger

Menighetsrådet skal ha engasjerte og dyktige medlemmer. Det er viktig at de som stiller til valg har en realistisk oppfatning av hva vervet består i.

Vi ønsker et godt samspill mellom ansatte og frivillige.

Vi ønsker at menighetsrådet skal ha overkommelige oppgaver og at mange utenom rådet er involvert i menighetsarbeidet.

Status

Menighetsrådet har jobbet hardt, både med dårlig økonomi og med usikkerhet rundt ny sokneprest. Dette har ført til slitasje. Det nye orgellet kom på plass som følge av et tilbud menigheten ikke kunne takke nei til. Det var ikke budsjettert med et nytt orgel, og har vært en økonomisk belastning. Det var ikke lett å få på plass en sokneprest etter vanlige rutiner, og det har vært frustrerende for rådet. Dette kan føre til at færre enn nødvendig har motivasjon til å gå på en periode til i menighetsrådet.

Menighetsrådet synes det er en belastning at kommunens bevilgninger til fellesrådet er så knappe som de er og at det stadig kommer krav om å kutte ned. Vi synes blant annet at kirketjenerne gjør en flott jobb, men ser at de har mange utfordrende oppgaver å løse på få mennesker. Vi er opptatt av vedlikeholdet av kirken, og det er få ressurser til dette.

Rådet synes det faller mye på våre skuldre i forbindelse med frivillige oppgaver, og kunne ønske oss mer avlastning. Det er ikke lett å rekke over alt av planer og arbeid utenom det rådet må administrere til daglig.

Vi opplever samarbeidet med staben som godt. Økonomistyringen er god, og staben kommer på møter når vi ønsker det. Vi inviterte prostens på en samling i juni, og det var lærerikt å bli mer kjent med hans funksjoner.

Drømmer

- 1) Vi drømmer om å ha en større stab av frivillige å spille på.
- 2) Vi håper på en bedre økonomi slik at vi kan bruke krefter på andre ting enn loddsalg og innsamlinger.
- 3) Vi håper på at kommuneøkonomien bedres slik at fellesrådet kan få økte bevilgninger.

Oversikt over planer og utvalg

Målsetninger

Vi ønsker å ha planer og utvalg som gjør arbeidet forutsigbart og strukturert.

Staus

For tiden har vi kun en trosopplæringsplan og et trosopplæringsutvalg som er i fast drift. Kirkemusikkplan og diakoniplan foreligger ikke. Det er ansvarsfordeling på ulike områder for de som sitter i rådet.

Drømmer

- 1) Vi ønsker planer som er mulig å realisere, både innenfor musikk og diakoni.

Oppsummering

Kapp menighet er en menighet som fungerer godt etter forutsetningene. Vi har ikke mer aktiviteter enn det vi har folk til, og setter pris på det gode samarbeidet i menigheten. Vi er fornøyd og stolt av kirken og menigheten vår, og takknemlig for å få være en del av både lokalsamfunnet og av den verdensvide kirken.

Rapport ved Bispevisitas 2014

Balke menighet

Gudstjenester og kirkelige handlinger

Det holdes gudstjeneste hver søndag, vekselvis i Balke kirke og Totenviken kirke. Fra 2015 vil det etter beskjed fra prostens bli en gudstjenestefri søndag i måneden.

Antall deltagere ved gudstjenester har økt de siste åra. Det er flere som går regelmessig til gudstjeneste, og samtidig er det flere som møter i kirken i forbindelse med spesielle anledninger som dåp og gudstjenester med konfirmanter.

Det legges vekt på å senke terskelen til kirken. God informasjon ved bl.a. utdeling av program til alle gudstjenester og tydelige beskjeder fra prest, gjør at alle føler seg inkludert og gir gode gudstjenesteopplevelser for alle,- også for de som ikke går så ofte til gudstjeneste.

Det blir gitt tilbud om kirkeskyss.

Ny gudstjenesteordning har medført at det er mange som er engasjert i gudstjenesten i forbindelse med tekstlesing, lystenning, forsangertjeneste, kirkeverttjeneste, kirkekaffe, nattverdmedhjelpere o.a. Vi har så langt ikke lyktes med å få mer enn en fast medliturg.

Ulike kor/korps/grupper deltar gjerne med musikalske bidrag ved gudstjenester og andre kirkelige arrangement. For eksempel synger Viken Mannskor ved Allehelgensdag, 1.juledag og 17.mai, Trekkspillklubben spiller ved palmesøndagsgudstjenesten, Viken Musikkforening spiller ved åsmessa. Veterankorpset og Juniorkorpset deltar også i tillegg til menighetens egne kor,- Totengospel og Balke barnegospel.

Organisten har etablert forsangertjeneste med frivillige som deltar ved gudstjenester. Ordningen har vært til god hjelp ved innføring av ny liturgisk musikk og nye salmer.

Omsorg og solidaritet

Det er nær kontakt mellom folk og kirke i Balke menighet.

Det er derfor mange muligheter til å vise omsorg for enkeltmennesker og grupper, som for eksempel konfirmanter og deres familier. Sokneprest og daglig leder har sin oppmerksomhet henvendt på omsorg for den trofaste menighet, oppfølging av ensomme, sørgende, syke, døende og mennesker med spesielle behov. Det søkes også å gi god oppfølging av alle som tar kontakt med oss på kontoret.

Menighetsrådet besøker og gir blomster ved julehøytiden til de som har mistet sin ektefelle/samboer siste år.

Menighetsrådet arrangerer årlig menighetstur til ulike steder i Sør-Norge. Og hvert år fyller vi en buss med interesserte og positive mennesker.

Menigheten har de tre siste åra gjennomført fasteaksjon til inntekt for Kirkens Nødhjelp. Aksjonen er krevende for menigheten pga. soknets utstrekning, men gjennomføres som dør-til-dør innsamling med konfirmantene i hovedrollen. I år ble det satt ny innsamlingsrekord med til sammen kr. 35.036,-.

Tirsdagsklubben er en viktig del av menighetens diakonale virksomhet. Klubben består av 12-14 damer som samles ukentlig på menighetshuset til håndarbeid og hygge. Hvert år arrangerer klubben basar til inntekt for menighetshuset og annet menighetsarbeid. Dette utgjør et viktig bidrag til menighetens økonomi.

Det lages forbønnskort for den enkelte konfirmant, og folk i menigheten inviteres til å være forbønnsfadder. Forbønnstjenesten er blitt positivt tatt imot av både konfirmanthjem og forbønnsfaddere.

Det arrangeres hvert år menighetens juletreff med stor deltagelse av barn, voksne og eldre.

Balke bo & servicesenter

Det holdes gudstjeneste ved institusjonen tre søndager i året, og gudstjenestene her samler mange utenfra i tillegg til mange beboere. Det er i tillegg andaktstjeneste en søndag i måneden. Soknepresten deltar også ved juletreff ved institusjonen, og har ansvar for andakt/hygge samvær lillejulaften. Det er godt samarbeid med institusjonen, og med venneforeningen som serverer kirkekaffe ved gudstjenestene.

Miljøarbeid

Menigheten har tidligere arrangert Skaperverkets dag.

Det arrangeres åsmesse på Totenåsen hver sommer, og det går på omgang blant ulike hytteeiere om å være vertskap for åsmessen.

Menighetens misjonsprosjekt

Det norske misjonsselskap har lange tradisjoner i menigheten, og menigheten støtter et misjonsprosjekt i regi av misjonsselskapet: Et daghjem for barn i slummen i Bangkok.

Barn og unge

Soknepresten holder dåpssamtaler med alle dåpsforeldre, og inviterer dem til å delta aktivt i dåpsgudstjenesten. Dåpsbarn får bilde med kveldsbønn, dåpsklut fra Madagaskar og dåpslys i gave fra menigheten.

Organisten leder barnekoret Balke barnegospel. Koret ble etablert i 2003, og barn fra skolealder og oppover er velkommen til å delta i koret. Koret deltar ved familiegudstjenester, menighetens juletreffest og andre arrangementer i distriktet.

Trosopplæring med lokale tiltak:

”Min Kirkebok” til 4-åringer med påfølgende samlinger i kirken

Kirkebok til 6-åringer med påfølgende samlinger i kirken

Begge disse tiltakene samler stor andel av barna og hjemmene i målgruppen.

Påskemysteriet – samling for 6-åringer i tiden før påske.

Trosopplæringen omfatter også en del fellestiltak med de andre menighetene i kommunen: babysang, barnesang, tårnagenter, kickoff-leir, kirkerotteteater og lys våken. Oppslutningen om disse tiltakene har variert, men menigheten ser positivt på tilbudene som gis, og gleder seg over de barna som deltar på dette. Barnas faddere inviteres også til gudstjenester med de forskjellige trosopplæringstiltakene.

Barnehagene inviteres til førjulssamling i kirken før jul.

Skole-kirke samarbeid:

Det er godt samarbeid med de to barneskolene som ligger i Balke sokn.

Det er en tradisjon i menigheten at elever i 3. trinn deltar ved

Høsttakkegudstjenesten med sang og prosesjon med markens grøde.

Elever i 5. trinn inviteres til gudstjeneste for å motta NT. Det gis tilbud om

bibelkurs på skolen i etterkant av utdelingen. Det holdes julegudstjeneste for begge skolene ved juleavslutning. Gudstjenestene utarbeides i samarbeid med skolene, og mange elever har innslag ved arrangementet.

Konfirmantarbeid:

Det er stor og god oppslutning om kirkens konfirmantarbeid.

Hvert år er det dåp av konfirmanter som ikke ble døpt som barn.

Menigheten deltar i Kragerøprosjektet, og dette er veldig populært blant konfirmanter og foreldre. Det har også hatt en god virkning ute i menigheten, og Balke har i flere år hatt den største andelen av foreldre som har deltatt ved leiren. Foreldrene fra Balke menighet har også tatt stort ansvar ved leiren, og har i flere år etter hverandre fylt viktige funksjoner som ledere for vakttjeneste og helseteam og vertskap i familieleir.

Tirsdagsklubben (Omtalt i pkt. 2) har gitt økonomiske bidrag til leir for årets konfirmanter. Konfirmantarbeidet er et av menighetens viktigste breddetiltak, og gir god kontakt med både konfirmanter og deres familier. Det søkes å engasjere konfirmantenes faddere til å bidra med økonomiske midler til leir, og vi inviterer disse også til gudstjenester som konfirmantene deltar på.

Leirprosjektet i Kragerø har bidratt til at ungdommene engasjeres også etter konfirmasjonstiden. Tidligere års konfirmanter inviteres til leir med ledertrening, og vi har begynt å høste frukter av arbeidet ved å få noen ungdomsledere.

Konfirmantundervisningen foregår på menighetshuset. Det er gangavstand fra ungdomsskolen, og konfirmentene får servert knekkebrødmåltid når de kommer rett etter skoletid. Konfirmantfamilier er positive til denne tilrettelagte undervisningen. Konfirmantarbeidet omfatter også: pilegrimssamling i Balke kirke, juleavslutning, festsamvær for konfirmanter og familie.

Det var i år et stort kull på 46 konfirmanter. Av de dømte valgte alle unntatt en kirkelig konfirmasjon.

Kirken i lokalsamfunnet

Balke menighet er en typisk folkekirke hvor kirken har en naturlig plass hos enkeltmennesker og lokalsamfunn. Det er godt samarbeid med skoler, institusjoner, lag og foreninger. For eksempel: Bygdekvinnelaget pynter kirken og serverer kirkekaffe ved Høsttakkefest. Sanitetsforeningen bidrar med

kirkekaffe og økonomiske bidrag. Sang- og musikkorganisasjoner deltar ved mange gudstjenester. Det er dugnader ved kirkegårdene om våren.

Det er god kontakt med kommunale organ. Ordfører deltok for eksempel ved Festgudstjenesten ved Grunnlovsjubileet i år og holdt dagens preken. Mange frivillige er engasjert i menighetsarbeidet med ulike oppgaver. Folk fra den brede menighet stiller til valg i kirkelige organ.

”Gi ei salmebok i julegave”

I desember 2013 ble det satt i gang innsamlingsaksjon til innkjøp av nye salmebøker. Det ble lagt bankgiro kr. 300,- i menighetsbladets julenummer med anmodning om å ”Gi ei salmebok i julegave”. Responsen var gledelig stor, med til sammen 100 givere som ga kr. 300,- eller mer til formålet. Giverne var i alle aldre og representerte alle samfunnslag.

Medarbeiderskap og organisering

Menighetskontoret har lokaler i Balke menighetshus som ligger sentralt i Skreia sentrum. Sokneprest, daglig leder/menighetsarbeider og organist har kontorsted her. Kirketjenere har tilhold ved hver av kirkene. Staben samles til regelmessige stabsmøter for planlegging og drøfting av arbeidet.

Menighetens ansatte:

Sokneprest 100 % Bjørn Vidar Lie tilsatt 2009.

Soknepresten har det siste året hatt tjenestesamarbeid om gravferder med soknepresten i Hoff og soknepresten i Kapp og Nordlien

Organist 100 % Mona Stensrud Larsen tilsatt 1985

Organisten spiller ved gudstjenester, vigsler og begravelser. Organisten driver to kor: Balke barnegospel og Totengospel, et gospelkor for voksne,- som i år har 20-års jubileum.

Kirketjener 100 % Balke kirke Hans Sønsterud tilsatt 1988

Kirketjener 50 % Totenviken kirke Svenn-Erik Brodalen tilsatt 2013.

Det har tidligere vært 100 % kirketjener ved kirken, og reduksjonen til halv stilling er merkbar.

Kirketjenere har ansvar for drift av kirker og kirkegårder. Kirketjenerne har tjeneste ved gudstjenester, kirkelige handlinger og andre arrangement i kirkene.

Daglig leder 50 % / Menighetsarbeider 50 % Marit Lundborg Jacobsen
tilsatt 1997.

I sin tjeneste som menighetsarbeider deltar hun ved familiegudstjenester, gudstjenester med konfirmanter, høytidsgudstjenester og gudstjenester med diakonalt preg som Allehelgensdag, åsmesse og institusjonsgudstjenester. Konfirmantarbeid og diakonalt arbeid inngår også i arbeidet.

Frivillige ivaretar følgende menighetsarbeid:

Utdeling av menighetsblad

Blomster på alteret i kirkene

Kirketekstiler

Konfirmantkapper

Åpen kirke

Dåpshilsen ved 1, 2 og 3 års dåpsdag

Ulike frivillige tjenester i gudstjenestearbeidet (Se pkt. 1)

Kirkekaffe

Oversikt over menighetens planer og utvalg

Gudstjenesteutvalg

Til arbeidet med ny gudstjenesteliturgi oppnevnte menighetsrådet et eget gudstjenesteutvalg. Utvalget bestod av: Organist, sokneprest, en representant fra menighetsrådet og to representanter fra menigheten. Daglig leder var sekretær for utvalget.

Balkemadonnaen

Balke kirke er en severdighet kjent for sin treskjærerkunst. Altertavla fra 1526 med 11 helgenfigurer er fremdeles i kirken. Legemsstore helgenfigurer fra middelalderen som tidligere var i Balke kirke, oppbevares ved Oldsakssamlingen ved Historisk museum i Oslo. Disse står plassert sentralt i middelaldersalen ved museet. Madonnafiguren fra 1250 oppbevares i museets fjernmagasin og er ikke tilgjengelig for publikum. Det har vært et ønske å få laget en rekonstruksjon av madonnafiguren. Menighetsrådet har oppnevnt en egen komite til å jobbe med prosjektet. Komiteen består av to representanter fra menigheten, sokneprest og daglig leder. Menighetsrådet har søkt Marie Andresens legat om finansiering av prosjektet, og fått tilsagn om fullfinansiering. Treskjærerkunstner Boni Wiik er engasjert til prosjektet. Vi

venter på klarsignal fra Bispekontor og Riksantikvar før vi kan gi kunstneren klarsignal til å gå i gang med arbeidet.

Trosopplæringsutvalg

Det er etablert et trosopplæringsutvalg med representanter fra hver menighet i vår kommune, en representant fra prestetjenesten og leder for trosopplæringen. Sokneprest Bjørn Vidar Lie og menighetsrådsrepresentant Dagmar Aarsby er medlemmer i utvalget.

Husstyret

2 representanter fra menighetsrådet og en representant fra Tirsdagsklubben er oppnevnt som eget styre for Balke menighetshus. Menighetsrådet er bekymret for framtida til Balke menighetshus. Vi viser til eget brev til biskopen i denne saken.

Tekstilkomiteer

Ved hver av kirkene er det egen komite som tar ansvar for stell av kirketekstiler. Komiteene i hver av kirkene består av to frivillige fra menigheten.

Annet

Den vanskelige økonomiske situasjonen i Østre Toten kommune rammer også det kirkelige arbeidet hardt. Det har blitt reduksjon av stillinger som berører vår menighet: barne og ungdomsarbeider og 50 % reduksjon av kirketjener.

Rapporten behandlet og vedtatt i Balke menighetsråd sak 62/14.

Balke menighetskontor, 17.06.14

Bjørn Vidar Lie
sokneprest i Balke

Marit Lundborg Jacobsen
sekretær Balke menighetsråd

Rapport fra Hoff menighet

Innledning

I forbindelse med biskopens visitas i vår menighet sender vi visitasrapport fra Hoff sogn. Rapporten er utarbeidet av Hoff menighetsråd og sokneprest. Vi har gått igjennom flere forandringer. Eystein Alexander Elde er ny sokneprest i vår menighet. Christina Grevbo er ansatt ny sokneprest i Kapp/Nordlien, som er menighetens samarbeidsområde. For menighetsrådet og den nye soknepresten har det vært viktig å fortsette med menighetens tre historiske satsningsområder:

- 1) Å være en bekjennende, misjonerende og åpne folkekirke i bygda.**
- 2) Praktisere en tydelig diakonal profil.**
- 3) Satse på trosopplæring / unge ledere**

Hoff kirke står høyreist i kvitkalka stein på Hoffsvangen, Totenbygdens gamle tingsted, sentrum for Hoff menighet i dag. Bebyggelsen minner om et stort bygdetun; her ligger skole, barnehage mot vest. Mot sør står Bygdestua og gravkapellet. Hoff kirke står støtt med hovedskip og apsis i østlig himmelretning. Tunet omkranses av kirkegården og bebyggelsen på Østre Toten prestegård. Hoffsvangen som geografisk og arkitektonisk "sted" etablerer en viktig dimensjon ved å være en tilstedeværende folkekirke i bygda vår. Gammal grunn og en tusenårig lang kirkelig tradisjon legger et støtt grunnlag for menighetens daglige liv og oppgaver i dag. Vi er heldige som får ha med mange frivillige i alle menighetens tre satsningsområder. Bygdestua, reist over mottoet "*mulighetenes hus*", kjennetegner mange tenkemåter og innstillinger i Hoff menighet. Vi ønsker å være en menighet som gir mennesker ulike muligheter til å finne tilhørighet med hverandre og Gud. Sjøl om det er mye aktivitet og mange frivillige i vår menighet må vi hele tiden tenke nytt og framover. Som menighet er vi kalt til å gjøre evangeliet levende og aktuelt for mennesket i dag og i den tida vi lever i. Som menighet er vi også kalt til å forstå rikdommen over å få tilhøre et større nasjonalt og verdensvidt felleskap: Den verdensvide kirke.

Gudstjenester og kirkelige handlinger

Målsetning for gudstjenester og kirkelige handlinger

- 1) Vi ønsker at gudstjenesten skal være kjernen i vår menighet hvor ulike generasjoner, sosiologiske, kulturelle og etniske grupper kan finne sammen. Samarbeid med Søndagsskole, den offentlige skolen og de frivillige organisasjoner er viktig.
- 2) Vi ønsker at gudstjenesten skal feires sammen med frivillig medliturger og konfirmantene.
- 3) Vi ønsker at gudstjenesten skal ha rom for et bredt spekter av musikalske og kunstneriske uttrykk.
- 4) Vi ønsker at diakoni og trosopplæring skal være en naturlig del av gudstjenesten.
- 5) Vi vil arbeide videre med liturgi og gudstjenesteutvikling.
- 6) Vi vil fortsette samarbeidet med "Sykehjemmets venner", og holde gudstjeneste på Østre Toten sykehjem hver fjerde uke.

Status

Legger ved statistikk for 2013 slik at biskop kan danne seg et bilde av antall gudstjenester og oppslutning i vår menighet. Den liturgiske grunnordningen i Hoff menighet ble godkjent av biskop 30.11. 2012. Det er trykket opp liturgisk hefte og tilrettelagt for bruk av PowerPoint i kirkerommet. Den liturgiske grunnordningen er etter hvert blitt godt innarbeidet i menigheten. Den skal tas opp til evaluering i 2016. Vi ser den som en pågående oppgave å få med flere til søndagens gudstjeneste. Ved kveldsgudstjenester med gospelkor (Spurven tensing eller andre) opplever vi større aldersspredning. Barne- og ungdomsarbeiderstillingen til Hilde Kristin Jarlvang (20%) er uvurderlig i dette arbeidet. Konfirmantene har tjenesteoppgaver hver søndag utenom ferier. Når trosopplæring eller barnekoret (Småspurven) deltar, øker oppslutningen av både barn og voksne. Det rekrutteres også kirkegjengere fra det diakonale arbeidet *Middag på tvers* og *Onsdagskafèen*. Vi opplever at mennesker som er med i vårt diakonale arbeid også finner tilhørighet i gudstjenesten. Det er godt samarbeid med lokale musikere i bygda som er flinke til å stille opp. Sang fra Hoff korforening er viktig på spesielle søndager. Samarbeidet med Søndagsskolen i Lensbygda er godt. Vi arrangerer felles misjonssøndag (nytt i 2014) for Kapp, Hoff, Nordlien – sammen med Sletten misjonsforening. Hver torsdag kl. 07.00 er det Ottesang i Hoff kirke. Vi har godt samarbeid med skoler og barnehager. Menigheten har en fin gruppe med tekstlesere, medliturger, kirkeverter og forsangere, som stiller opp på

gudstjenestene og gjør en flott innsats i gudstjenesten.

Det er totalt 32 frivillige som er engasjert i gjennomføringen av gudstjenesten.

Utfordringer

1) Å nå ut med evangeliet til den store målgruppen som ikke deltar i gudstjenester uten at det er en spesiell anledning til det.

2) Vi vil utfordre hverandre på at gudstjenesten skal være kjernen i vår menighet.

Det er mange "greiner" i Hoff menighet (se: *Oversikt over menighetens planer og utvalg*).

Vi ønsker å legge til rette for at vi kan gjennomføre noen gudstjenester i året hvor de ulike "greinene" kan finne sammen.

Omsorg og solidaritet

Felles målsetninger for det diakonale arbeidet i sognet

1) Vi vil være en synlig omsorgstjeneste i sognet.

2) Vi vil vise Guds kjærlighet til mennesker gjennom både ord og handlinger.

3) Vi vil engasjere flere av menighetens medlemmer til å bidra til diakoni i lokalsamfunnet.

4) Vi vil jobbe mot tiggerforbud i vår kommune.

Status og satsningsområder

Onsdagskafeen

Hver onsdag samles det ca 20 personer til middag og samtale på Bygdestua. Fellesskapet har vokst og det kommer stadig nye til. Vi åpner ofte opp med lystenning, bønn og skriftlesning i kirka. Programmet fortsetter med et varmt måltid og god tid til samtale. Gruppen har en selvpålagt taushetsplikt, slik at ikke livsfortellingene havner "på bygda". I år hadde gruppen en fin tur til Arvika med overnatting og sosialt samvær. Også i vårt sogn er det mange som sliter med ensomhet, depresjon og sosiale problemer. Styrken i fellesskapet på Onsdagskafeen er at gruppen er flink til å stille opp for hverandre. Tiltaket drives av Lasse Gran sokneprest eritimus, husøkonom Harriet Sletteng, og sokneprestene Grevbo og Elde.

Utfordringer

1) Å nå ut til flere, slik at det ikke oppleves som en "lukket" gruppe.

2) Det er mange unge som også sliter med ensomhet, depresjon og sosiale problemer.

Vi ønsker og se på tiltak som også kan inkludere disse.

3) Å inkludere flere frivillig inn i arbeidet, matlaging, sosiale tiltak osv.

Middag på tvers

Første onsdag hver måned møtes alt fra 70 til 120 stykker på Bygdestua til mat, sosialt samvær og kulturopplevelser. Det er mange frivillige musikere som stiller opp.

Tiltaket har som målsetning å bygge vennskapsbånd mellom ulike kulturer i sognet på tvers av kultur og religion. Vi har et felles "stille rom" som er åpent for alle som vil søke Gud.

Tiltaket har en egen styringsgruppe som består av frivillige og sokneprest.

Utfordringer

1) Å få med flere etnisk norske.

2) Arbeide mer med profilering.

3) Samarbeid med andre frivillige organisasjoner i bygda, f. eks.

Folkeakademiet/Sanitetsforeningen.

4) Hva gjør vi om 5 år? Tenke langsiktig.

"Rom for Rom?"

Høsten 2013 fikk menigheten besøk av flere romfolk. Også i vår kommune er det kommet flere fra Romania som livnærer seg gjennom tigging. Det har blitt satt ned en arbeidsgruppe som har sett på hvordan vi kan møte romfolk i sognet vårt på en verdig måte.

Menighetsrådet har på bakgrunn av arbeidsgruppen nedsatt en arbeidsplan i møte med romfolk. Denne legges ved. Tigging utenfor kirken har vakt negative reaksjoner og positiv giverglede. Det har blitt satt i gang en lokal aksjon blant handelsstanden på Lena hvor konklusjonen er klar: det er ingen som vil ha tigging utenfor sine butikker. Det betyr ikke at reaksjonene og holdningene er ensidige negative til tigging. Lokalavisen Totens Blad skrev (12.06.2014) om en romfamilie som vi har vært kjent med siden våren 2014 på en verdig og grundig måte. I møte med romfolk har det blitt mer og mer klart at tigging er den absolutt siste mulighet. Det er et faresignal når regjeringen varsler nasjonalt tiggerforbud (11.06.2014). Romfolket vil, på linje med all annen arbeidsinnvandring innad i Europa, finne arbeid, men der hvor ikke arbeid finnes må det finnes en rett til å kunne tigge til sitt daglige brød. Gjennom menighetens kontaktnett har det blitt formidlet store og små jobber til romfolket. Arbeidet med romfolket er krevende. I Hoff menighet kunne ikke dette arbeidet vært mulig uten sokneprest eritimus Lasse Grans store innsats.

Utfordringer

- 1) Påvirke lokalsamfunnet til å møte romfolk som medmennesker og ikke som folkegruppe.
- 2) Å sette grenser.
- 3) Å engasjere til kamp mot tiggerforbud i vår kommune.

Barn og unge *felles med Kapp og Nordlien menigheter*

Målsetninger

- 1) Vi ønsker at flest mulig av barn og ungdom i vår menighet skal delta på trosopplæringstiltakene.
- 2) Vi ønsker at ungdommer skal være aktive ledere i trosopplæringstiltakene.
- 3) Vi ønsker at barn og ungdom skal føle seg velkommen og inkludert, og få erfaringer som styrker troen.
- 4) Vi ønsker å ha felles dåpssamtaler for dåpsforeldre på Bygdestua sammen med Nordlien og Kapp menigheter.

Status

Hoff menighet inngår i et større samarbeidsområde i trosopplæringen (Balke, Kapp, Nordlien, Kolbu). Det er utarbeidet trosopplæringsplan. Det siste året har åtte konfirmanter vært ledere på trosopplæringstiltak og gått på lederkurs. Konfirmantoppslutningen er høy og de ser ut til å trives med opplegget. Spurven ten-sing er et viktig ungdomsarbeid som rekrutterer ungdommer fra vårt sokn. Øvelsene foregår på Bygdestua. Det er en tjue prosent stilling knyttet til koret, og den er svært viktig for å opprettholde den gode driften av koret.

Utfordringer

- 1) Å fortsette å rekruttere mange unge til å være ledere.
- 2) Å øke oppslutningen på tiltakene.
- 3) Å beholde og utvide stillingsprosenten til ungdomsarbeideren. Da kan vi også bruke penger til å ha ettåringstjeneste i Hoff, Kapp og Nordlien menigheter.

Kirken i lokalsamfunnet

Innledning

Forholdet mellom kirken og lokalsamfunnet på Toten har i et historisk perspektiv vært to sammenfallende størrelser. Hoff kirke er ikke bare et verdifullt kulturminne men et trosminne – som vitner om kirkas viktige rolle gjennom snart tusen år. I vår tid er kirkens rolle i lokalsamfunnet endret på mange områder. Totenbygdene er preget av en "mild" sekularisering, slik det er i de fleste mindre bygdesamfunn i Norge. På tross av et offisielt paradigmeskifte i tro og livssyn i Norge, og kirkens egne reformer og endringer, opplever vi likevel at kirkens rolle står sterkt. Det er stor oppslutning til kirkens kausalier i lokalsamfunnet. Hoffsvangen skole bruker Hoff kirke til egne juleavslutninger (i tillegg til julegudstjenester med prest/kateket). Fortsatt tilhørighet til kirka vitner om at tro og kristen tradisjon fortsetter å leve videre inn i et moderne og sekulariserte lokalsamfunn. Hoff menighet er heller ikke den eneste kristne aktøren i kommunen. Frelsesarmeen har sine lokaler i Lena. Skreiens misjonsforening, knyttet til Normisjon, holder til på Betel i Lensbygda. Hoff kirke brukes også av den Den eritreisk-ortodokse kirke. Lokalsamfunnet har blitt beriket av andre religioner og livssyn.

Målsetninger

- 1) Vi ønsker å fortsette det gode samarbeidet med Normisjon på Betel.
- 2) Vi ønsker å fortsette samarbeid med ulike lag og foreninger.
- 4) Vi ønsker å fortsette kultursamarbeidet med Østre Toten kommune.
- 5) Kommunisere kirkens verdigrunnlag gjennom Menighetsblad, lokalpressen og Facebook.
- 6) Holde kontakt med andre livssyn og menigheter i lokalsamfunnet.
- 7) Holde kontakt med skoler og barnehager.

Status

Vinteren 2014 arrangerte Hoff, Kapp og Nordlien menigheter en felles grunnlovsmarkering sammen med Østre Toten kommune, Toten kirkeakademi, Toten folkeakademi og NRK Østlandssendingen. Arrangementet viste den store verdien det har for kirken å samarbeide med andre aktører.

Hoff kirke er kjent for sin gode akustikk, og er mye brukt som konsertkirke. Menighetsrådet anser det som en viktig oppgave å legge til rette for at ulike kulturelle aktiviteter kan finne sted i kirkerommet. Hvert år er det mange artister som bruker kirken til

kulturarrangementer. I skrivende stund er vi inne i en spennende prosess hvor vi ønsker å legge bedre til rette for gudstjenester og konserter ved å bytte ut de to fremste benkeradene med stoler.

Vi har et godt samarbeid med Normisjon på Betel. Søndagsskolen deltar på noen familiegudstjenester og ved utdeling av 4 års bok.

Før jul er det gudstjeneste sammen med kommunens skoler og barnehager.

Våren 2014 startet menigheten skolehage i prestegårdshagen sammen med 5. klasse ved Hoffsvangen barneskole. Skoleklassen skal delta på høsttakkfesten (valgfritt for elevene) og alle er invitert til grønnsakssuppe på skolen i etterkant.

Vi arrangerer *Julefeiring for alle* på Hoff gjestgiveri hvert år. Frelsesarmeen og Østre Toten kommune bidrar med julegaver og økonomi.

Østre Toten bygdekvinnelag pynter Hoff kirke med grønnsaker ved Høstakkefest.

Sanitetsforeningen bidrar med kirkekaffe.

Gjennom *Middag på tvers* møter vi kristne fra andre kirker og tro fra andre religioner.

Utfordringer

- 1) Holde god kontakten med ulike aktører i lokalsamfunnet.
- 2) Kunne forstå og bruke sosiale medier på en klok måte.
- 3) Fortsette samarbeidet med skoler og barnehager. Det er utarbeidet samarbeidsavtaler med Hoffsvangen skole. Planen bør på sikt revitaliseres og gjennomgås.
- 4) Skape møtesteder mellom ulike tros- og livssamfunn som kan fremme felles mål om fred og rettferdighet. Dette er en krevende men viktig oppgave. Vi har troen på at verdifelleskap også i små bygder har stor verdi på tvers av religion og etnisitet.

Medarbeiderskap og organisering

Status *Frivillighetsarbeidet i menigheten.*

Vi er heldige som har mange dyktige og engasjerte frivillige i vår menighet. Omtrent halvparten av frivillighetsarbeidet i Hoff er knyttet til drift og vedlikehold av Bygdestua. Dette arbeidet ledes av driftsyret og er organisert gjennom dugnadsgrupper. Daglig leder Hilde Kristin Jarlvang har ansvar for å organisere frivillige til Gullkonfirmanter og Hyggetreffet. Sokneprestene samarbeider med leder for trosopplæring Anny Holien og kateket Sten Are Hanserud i frivillighetsarbeid knyttet til trosopplæring og konfirmantarbeid. Sokneprest har lederansvar for de øvrige frivillige. Gjennom de frivilliges innsats blir mange av Menighetsrådets planer og ønsker til virkelighet. Det er viktig å ta vare på de frivillige på en god måte. Dette forsøker vi å gjøre gjennom å gi informasjon i god tid, samt å være åpne for hvordan de frivillige selv ønsker å bidra i menigheten. Hver høst/vinter inviterer vi til en frivillighetsfest på Bygdestua.

Status

Frivillige deltar på følgende områder i menigheten:

- Felles trosopplæringstiltak.
- Barne- og ungdomsarbeid.
- Medlitterer / tekstlesere / forsangere / profesjonelle artister.
- Konfirmantarbeid.
- Diakoni.
- Kultur – historieformidling fra Hoff kirke / Vangen-området.
- Sommerkafe på Bygdestua.
- Drift og vedlikehold av Bygdestua.

Utfordringer

Å ta vare på alle frivillige på en god måte.

Status Samarbeid med faste ansatte

Staben møtes hver tirsdag til stabsmøte hvor alle er med. Det er ingen faste rutiner på når sokneprest møter resten av staben. Alt legges opp etter behov. Samarbeidet oppleves som godt. Det er alltid felles møte med kontor før gudstjeneste og med flere av de ansatte hvis de er involvert i den kirkelige handlingen. Konfirmantarbeidet skjer i tett samarbeid med leder for trosopplæring, kateket og sokneprest i Kapp/Nordlien.

Målsetninger

- 1) Å ha et godt samarbeidsmiljø.
- 2) Å legge til rette for at de faste ansatte i staben kan oppleve trygghet og verdighet på arbeidsplassen.
- 3) Ha felles mål og visjoner hvor vi vil som menighet.

Utfordringer

Samarbeid er lettere å snakke om enn å praktisere. På under ett år har det vært store endringer i staben. To nye prester og en kirketjener er på plass. Det tar tid "å lære" samarbeid med nye kollegaer på en god måte. Ledelsesstrukturen i et stabsfelleskap i en menighet har mange "overlappende" områder og kan til tider oppleves som utydelige. Ordet samhandling kan være vagt, men er kanskje den mest presise beskrivelsen på hva som er den daglige utfordringen for alle ansatte. Ofte lykkes vi med dette. Sokneprestene har vektlagt at de vil være med på områder i trosopplæring og konfirmantarbeid på en annen måte enn sine forgjengere. Dette har blitt godt mottatt av leder for trosopplæring og kateket.

Status Samarbeid i råd og utvalg

Status menighetsrådet

Saker som skal opp i menighetsrådet legges fram en uke i forkant i arbeidsutvalget (AU). Der har leder, nestleder, sekretær og sokneprest sete. Menighetsrådsmøtene starter alltid med andakt og sang i Hoff kirke og blir avholdt 11 ganger i året. Menighetsrådet har mange administrative oppgaver knyttet til drift av Bygestua. Daglig leder, Hilde Kristin Jarlvang, og kirkeverge, Roar Øksne, deltar ved behov.

Målsetninger

- 1) Å være en bekjennende, misjonerende og åpen folkekirke i bygda.
- 2) Praktisere en tydelig diakonal profil.
- 3) Satse på trosopplæring/unge ledere.
- 4) Å styre menighetens økonomi og eiendom på en trygg og framtidsrettet måte.

Utfordringer

Her vil vi trekke inn en utfordring som vi står ovenfor. Hoff menighet står som eier av Bygdestua og vi opplever et stort ansvar i å legge til rette for en trygg og framtidsrettet drift. Den daglige drift er delegert til Driftsstyret – og muliggjøres gjennom de frivilliges innsats. Til tider har Menighetsrådet og Driftsstyret ulike syn på enkeltsaker knyttet til driften. Dette har vært krevende for begge parter – samarbeidet har til tider vært krevende – i en stabil men sårbar økonomisk situasjon. Menighetsrådet har derfor bestemt å sette ned klare retningslinjer slik at begge parter kan samhandle på en bedre måte. Dette er driftsstyret positive til. I denne prosessen har Menighetsrådet fått god hjelp og veiledning av kirkeverge Roar Øksne. Retningslinjene skal være ferdige i 2015.

Oversikt over menighetens planer og utvalg

Hyggetreff

Hoff menighetsråd har en lang tradisjon med diakonalt arbeid for eldre. Første organiserte utvalg *Hovedstyret for Østre Toten prestegjelds diakoniarbeid* ble valgt 9. mai 1968.

Diakoniarbeidet blant eldre var i begynnelsen et stort besøksnettverk. Arbeidet var delt inn i bygdens 7 skolekretser; Nordlien, Bjørnsgård, Kihle, Hoffsvangen, Seierstad, Vilberg og Stange. Hver krets hadde en leder som organiserte det frivillige. Fra høstnummeret av Menighetsbladet i 1970 står det "*... gamle og syke eller ensomme som ikke får besøk kan bare henvende seg til formannen i kretsen så blir det straks ordnet med besøk...*" Det fremgår av referater at arbeidet har vært krevende for de frivillige. Sokneprest Lyder Bergesen skriver 19. januar 1971 at "*... situasjonen ser nok finere ut på papiret enn den er i virkeligheten...*" Men før den tid var det lagt ned et stort og omfattende arbeid i kretsene. Det er på bakgrunn av denne situasjonen at hyggetreffene i både Hoff, Kapp og Nordlien fikk sin begynnelse. Her fikk de frivillige mulighet til å være sammen i arbeidet for eldre. Den 23. januar i 1980 startet Hyggetreffet opp på Hoff menighetshus. Besøktjenesten opphørte til fordel for Hyggetreffutvalg som har vært holdt hver måned fram til i dag, med unntak av sommerhalvåret. Hyggetreffutvalget møtes sommer og høst. Soknepresten deltar.

Diakoniutvalg

Menighetsrådet har siden vært opptatt av det diakonale. Det ble opprettet et utvalg ved starten av det sittende menighetsrådet. Utvalget har hatt ansvar for kirkeskyss og overlevering av dåpsbildet til alle døde. På sikt ønsker vi å utarbeide en diakoniplan for å se på nye områder hvor utvalget kan bidra i menigheten. Soknepresten deltar i møtene.

Pilegrimsutvalg

Bygdestua er også et pilegrimsherberge med mulighet for overnatting, klesvask og mat i sommerhalvåret. Det er nedsatt et pilegrimsutvalg som har ansvar for alt det praktiske. Samarbeidet med Granavolden pilegrimssender er godt. Soknepresten deltar etter behov.

Trosopplæringsutvalget

Trosopplæringa i Østre Toten sin visjon er: «*Kirka - en plass å høre heme*» Utvalget består av ett medlem fra hvert av dem fem soknene i fellesrådsområdet. Tone Opsahl fra Hoff leder utvalget. Leder for trosopplæring Anny Holien er selvskreven medlem i utvalget. Geistlig representant er sokneprest i Balke Bjørn Vidar Lie. Trosopplæringa i Østre Toten har som målsetning å gi alle døpte fra 0 - 18 år mulighet til å bli kjent med den kristne tro. Det er utarbeidet en trosopplæringsplan i Hoff menighet hvor hovedtrekkene er følgende:

Oversikt over trosopplæringa fra 0 - 18 år

- 0 år - Babysang
- 1 år - Dåpsfest
- 1 - 4 år - Barnsang og småbarnsgudstjeneste
- 4 år - Kirkerotteteater
- 5 år - Kirkeboka (4 år etter dåp)
- 6 års klubb
- 7 år - Påskemysteriet/Barnas Påskedag m/ kveldssamlinger i de enkelte kirkene i ukene før påske og gudstjeneste med påskepreg.
- 8 år - Tårnagenthelg
- 9 år - Bo -hjemme -leir
- 10 år - Utdeling av Bibel/Nyttestamente.
- 10 år - Kick-off leir, overnattingsleir på Skogstad leirsted, Eina i november. Felles for 10 åringene fra alle menighetene. Fra lørdag formiddag til søndag ettermiddag.
- 11 år - Lys Våken
- 12 år - «24 festival», Felles happening for Gjøvik, Vestre og Østre Toten i Gjøvik Fjellhall. Første gang lørdag 11. -søndag 12. oktober.
- 13 år - «24 festival», Felles happening for Gjøvik, Vestre og Østre Toten i Gjøvik Fjellhall. Første gang lørdag 11. -søndag 12. oktober.
- 14- 15 år - Konfirmasjonstid
- 15- 18 år - Ungdomssamlinger og ledertrening

Grønn menighet

Hoff menighet ble grønn menighet i 2011. Det er utarbeidet en handlingsplan. (Se vedlegg). Det viktigste arbeidet vi har i dag er rettet mot konfirmantene (miljøgudstjeneste / Fasteaksjon) og en liten Fairtrade-butikk på Bygdestua. Det er også årlig to friluftsgudstjenester i menigheten. Vi forsøker også å inkludere miljø og rettferdighetsperspektiver inn i det generelle gudstjenestelivet. I skrivende stund ligger deler av handlingsplanen litt i brakk. Menighetsrådet vil i nærmeste framtid revitalisere og evaluere dette prosjektet sammen med de ansatte slik at vi kan fortsette å holde en grønn profil.

Blomsterordning

Menigheten har en fin gjeng med frivillige som sørger for at det alltid er friske blomster i kirkerommet.

Kirkeskyss

Menighetsrådet organiserer etter behov kirkeskyss. Det var et "stille" vinterhalvår i 2014, men behovet har vist seg for å være der. Ordningen skal fortsette høst vinter 2014/15.

Åpen kirke

Siden begynnelsen av 90-tallet har Hoff kirke vært en betjent Veikirke i juni, juli og august. Dette er mulig gjennom en stor innsats fra frivillige. Gjennom sommerhalvåret er det mange som benytter seg av dette tilbudet.

Driftsstyret

Menighetsrådet er i en prosess hvor vi skal lage retningslinjer for drift av Bygdestua. I dag er driften delegert fra Menighetsrådet til Driftsstyret. Samarbeidet mellom Driftsstyret og Menighetsrådet trenger klarere retningslinjer for å fungere optimalt.

Kirkeringen

Kirkeringens målsetning er å fremme økonomiske midler til Bygdestua gjennom innsamlings- og dugnadsarbeid. En stor del av inntektsgrunnlaget til Bygdestua sikres gjennom kirkeringens mangeårige og flittige innsats.

Vedlegg til visitasrapporten

- 1) Årsstatistikk i Hoff 2013
- 2) Årsrapport for Hoff menighet 2013
- 3) Grønn menighet handlingsplan
- 4) Årshjul for trosopplæring

VISITASRAPPORT

Status og målsetninger for Kolbu sokn

Overordnet målsetting: å ha en klar forkynnelse av Jesus Kristus og en god, trivelig og velfungerende menighet hvor folk finner seg godt til rette.

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger

- Til sammen 36 gudstjenester i soknet i 2013. Gudstjenestebesøket de senere år er stabilt rundt 100 med minimale svingninger.
- Fire av gudstjenestene blir holdt utenfor kirkebygget: På Fjellvoll alders- og sykehjem, Olsogudstjeneste på Dyste gård, setermesse ved Lønnsjøen og sportsgudstjeneste på KK-plassen i forbindelse med skirenn. Slike gudstjenester inkluderer flere mennesker i gudstjenestelivet og hjelper oss til å se gudstjenesten som en integrert del av samfunnslivet og styrker kirkens forhold til folk i bygda.
- Skyss med buss av Kolbu skole og Montessoriskolen til skolegudstjenesten på siste skoledag ble i sin helhet betalt av menigheten i 2013.
- Har barnehagegudstjeneste.
- Ny lokal grunnordning for gudstjenesten er kommet godt i gjenge og ser ut til å fungere bra.
- Alle konfirmantene deltar på rundgang som ministranter i gudstjenestene.
- Har avholdt kvinnegudstjeneste.
- I gudstjenestesammenheng er det en utfordring å få med de unge.
- Vigslingsgudstjeneste av diakon i 2013.
- Lysmesse med konfirmantene.
- Som oftest kirkekaffe etter gudstjenestene.

2. Omsorg og solidaritet

- Menigheten arrangerer Eldresdag med gudstjeneste og underholdning.
- Ukentlige andakter på aldershjem av prest, diakon og frivillige.
- Besøktjeneste av prest, diakon og frivillige.
- Diakonen har ansvaret for tirsdagskaffe for eldre.
- Diakonen er medarrangør av sorggruppe.
- Sjelesorg.
- Misjonsprosjekt i Kina.

3. Barn og unge

- Ungdomskoret Liv og Fred deltar årlig i samtalegudstjenesten.
- Konfirmantåret 2013/14 startet vi opp med et nytt konfirmantopplegg hvor vi samler inn til nødstilte i Latvia, pakker sakene og reiser til Latvia og deler ut. Prosjektet har skapt stort engasjement i bygda.
- Menigheten har et barnekorprosjekt.
- Vår diakon er også trosopplæringsmedarbeider i fellesrådsområdet.
- Trosopplæringstiltak.

4. Kirken i lokalsamfunnet

- Menigheten er medarrangør av juletreffest.
- Menigheten deltar ved Kvinnernes internasjonale bønnedag i Engen kloster.
- Menigheten er medarrangør av julekonsert i kirken.
- Menigheten arrangerer årlig oppmuntringskveld for frivillige medarbeidere i lag og foreninger.
- Menigheten har eget menighetsblad som deles ut til alle husstander i bygda.
- Forskjellige foreninger i bygda har ansvar for kirkekaffe og blomster i kirken.
- Menigheten er medarrangør av et årlig samlivskurs for nygifte.
- Samarbeid med Kolbu og Eina blandakor.
- Arrangerer/leier ut kirken til konserter.

5. Medarbeiderskap og organisering

- Utmerket samarbeid med stab, menighetsråd, skoler, barnehager, institusjoner, foreninger, bedehus og frivillige.
- Stabsmøter en gang i uka.
- Menighetsråd ca. 8 ganger i året.
- Felles kontortid for staben to ganger i uka.
- Godt samarbeid ved planlegging av gudstjenester.

6. Oversikt over menighetens planer og utvalg

- Plan for kirke og skole samarbeid.
- Diakoniplan.
- Gudstjenesteutvalg.
- Diakoniutvalg.
- Medlem av konsertutvalg.
- Trosopplæringsutvalg.
- Menighetsbladutvalg.
- Østre Toten kirkelige fellesråd.
- Blomsterfond.
- Konfirmantkappekomité.
- Juletreffestkomité.
- Arbeidsutvalg for menighetsrådet.

7. Annet

- **Byråkrati, rapportering og papirarbeid er en utfordring fordi det tar altfor mye tid som kunne vært brukt til mer kontakt med folk, arbeid med gudstjenesten og forkynnelsen.**
- **Å være prest i både Eina og Kolbu og ha et utstrakt samarbeid med Ås sokn er også en utfordring fordi det går ut over oversikt og kontakt.**

For Kolbu menighetsråd 02.06.14

Inge Heierdahl

sokneprest

Visitas i Gran

18. – 21. og 23 november

November på Hadeland.

Foto: privat

VISITASPROTOKOLL

Gran

17. – 23. november 2014

Vid horisont – høy himmel

Innledning

Jeg har som biskop i Hamar bispedømme gjennomført visitas i de fire soknene i Gran kommune: Bjoneroa, Brandbu, Gran /Tingelstad og Moen /Ål. Formålet med en bispevisitas er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte og se til hvordan kirkens nærvær synliggjøres på de mange ulike måter her i Gran fellesrådsområde.

«Vid horisont - høy himmel» har vært overskrift over visitasdagene. Rent konkret har himmelen ligget lavt over bygdene og dette utrolig vakre kulturlandskapet her disse dagene. Novembertåka skaper en nesten mysteriøs ro og forventning. Jeg opplever november som den dype forventningens måned da alt i naturen er gjort klart og venter i 'jordens mørke himmel' som voksterjorden er kalt, ventende på at lyset og varmen igjen skal utfolde livet og mangfoldet under den høye lyse himmel.

Den vide horisont finnes både under oss og over oss. Den vide horisont og den høye himmel har dype røtter. Slik er naturens orden. Slik er også kirkens budskap tolket ut fra Jesu lov, død og oppstandelse: Fra mørket går det alltid en vei til lys og fremtid til alt liv med vid horisont og høy himmel.

Dette foredraget vil handle om det jeg har fått møte og sett disse dagene, og hva jeg tenker er områder som trenger særlig oppmerksomhet også i årene som kommer. Foredraget er derfor todelt. Første del er et tilbakeblikk på programmet med fokus på tema vi har berørt i de mange møtepunktene underveis disse dagene. I andre del vil dere få noen utfordringer å arbeide videre med.

Generelt om programmet

Å planlegge et felles visitasprogram for en så stor kommune som Gran, med fire sokn, ni kirker og opprinnelig to gamle prestegjeld, er litt av å utfordring. Her har ansatte og frivillige gjort en kjempeinnsats sammen og laget et program som både har gitt dybde og bredde. De kirkelige ansatte og rådene er hovedsøyler i lokalkirken med stor kunnskap om hvordan det er å være menneske og kirke her.

Dere har kirkelige ansatte her i kommunen som med sine ulike fagområder, evner og kvalifikasjoner bidrar til et sterkt og solid faglig felleskap. Og her er mange helhjertede frivillige som gjør en formidabel innsats og som på mange måter er limet i kirkens arbeid. Her er en befolkning som bruker sine kirker og kirkegårder på veien gjennom livet og som støtter opp om kirken på mange måter, ikke minst når det trengs dugnadsinnsats på ulike områder. Visitasen har gått over fire tettpakkede dager. Jeg takker for svært gode innsendte rapporter på forhånd som har bidratt til å utdype kunnskapen om kirkens liv her i Gran kirkekommune

DEL I

Mandag 17. november

Visitasen startet med **morgensang i Moen kirke** – årets jublant blant de mange og vakre kirkene her i Gran. Dere har et sjeldent knippe kirker som på ulike måter forteller om kirkens konkrete tilstedeværelse opp gjennom århundrene. Her har dere også den foreløpig sist viglede kirken i Hamar bispedømme, nemlig Grymyr. Det er en krevende oppgave å holde alle kirkene i stand, men her i Gran er alt på stell, og jeg berømmer alle som har ansvar både for kirker og kirkegårder. Her er også kommunens velvilje medregnet.

Etter morgensangen sto Moen kirkering klar med morgenkaffe i våpenhuset. Herfra gikk vi over til Moen kirkestue hvor jeg hadde **møte med kirkestaben i Gran**.

Kirken bygges nedenfra - og tilliten må bygges og vedlikeholdes hver eneste dag og i hvert eneste møte menneskene har med kirka si. Det betyr at alle kirkelig ansatte som er i førstelinja er viktige: enten arbeidet deres er på kirkegård eller i kirkerom, på kontor eller i telefon, med ord og toner eller med gressklippere. Alle kirkelig ansatte er tillitsbærere i hver sine oppgaver! Under møtet var det viktig å få samtale om hvordan man med økende utfordring om samhandling - ikke minst i forbindelse med trosopplærings- og gudstjenestereformen - kunne videreutvikle stabsmøtene og andre møtearenaer så eierforhold og medvirkning av alle kunne styrkes.

Fra stabsmøtet gikk ferden til **Gran ungdomskole** hvor alt var godt planlagt til et møte med sang og musikk og forberedte spørsmål til biskopen. De strakte seg fra hvilket fotballag jeg støttet og til eksistensielle spørsmål om liv og død. Jeg er alltid glad når det gis tid til slike møter med ungdomsskolens elever og lærere.

Under en visitas er møtene både med elever og lærere viktige. Skolen er den institusjon som samler alle kommunens barn og ungdommer og de fortjener den beste livskompetanse de kan få. Da hører også kjennskap til religion og de eksistensielle spørsmål med. Det skjer i et lokalsamfunn også gjennom økt kunnskap om kirkebygget og andre hellige rom og det som foregår der. Samarbeidet skole/kirke har meget lange tradisjoner. Nye tider og utfordringer kan skape både usikkerhet, men også nye muligheter i samarbeidet. Det var temaet for **møtet med alle lærerne i barneskolen** som ble avholdt i flotte lokaler på Hadeland videregående skole. Skolens rektor og kommunens skolesjef ønsket velkommen og etter en innledning var det samtale om hvordan samarbeidet kunne videreutvikles og formaliseres ut fra skolens lov og planverk. Skolen og kirken har felles mål om å styrke barnas livskompetanse. Gledelig var det at lærerne etterlyste å få komme til kirken også i forbindelse med andre fag for å anvende kirkerommenes unike arkitektoniske utforming og deres mange kunstskatter.

På veien ut til Røykenvika og ungdomsgudstjeneste i Nes fikk vi middag – «Hemlaga på Næs» - et meget godt eksempel på vilje og evne til å utnytte stedets rikdommer og verdigrunnlag.

Det var fantastisk å oppleve en nesten fullsatt **Nes kirke** av barn og unge og alle andre aldre forøvrig til **ungdomsgudstjeneste**. Barneklubben i Moen og Gran Soul Teens deltok med flott sang. Temaet var 'lys i mørket' og 'Jesus som verdens lys'. Nes kirke opplevdes som en glødelampe midt i høstmørket utenfor denne kvelden. Det var fint å se og møte årets konfirmanter fra hele kommunen, og honnør til de som organiserte og muliggjorde det. Uprøving av ungdomsgudstjenester ser ut til å være meget vellykket, og det er fornuftig å arbeide videre med dem. Det er viktig at alle aldersgrupper kan møtes på tvers på denne måten.

Mandagen ble avsluttet med et **fellesmøte med alle menighetsrådene** i Nes kirkestue. Jeg berømmer alle som er rådsmedlemmer i den inneværende perioden. Jeg tør påstå at ingen menighetsråd noen sinne, har fått som oppgave å besvare så mange og tunge høringer i forbindelse med alle reformene i kirken og forandringen i relasjonen mellom kirke og stat. Jeg forstår meget godt at det kan være et slitasjemoment. Jeg fremholdt at nettopp i en slik situasjon som Den norske kirke er i for tiden, er det viktig at rådene har en sterk selvforståelse av å være folkevalgte og har rett og plikt til å være tydelige og ærlige i sine synspunkter.

I en slik situasjon er det også viktig å gjennomgå menighetsrådenes oppgaver, for å gjøre en sortering mellom primæransvar som valgt råd og enkeltoppgaver som kan utføres av frivillige medarbeidere.

På møtet tok jeg også opp utfordringen til samhandling mellom ansatte og råd som trosopplæringsreformen utfordrer til. Denne reformen er en gedigen gave fra staten til kirken og som intet annet land har fått. En ny trosopplæringsplan utformes for tiden her i Gran, og jeg utfordret til at hvert råd enkeltvis og deretter i fellesskap gjennomgår sine årshjul av gudstjenester og andre samlinger på nytt for å sikre god samhandling i arbeidet.

Tirsdag 18. november

Dagen startet med **morgensang i Tingelstad kirke**. Der blir man påminnet tidsdybden som kirken alltid bærer i seg gjennom inventaret som er brakt hit fra Grindaker gamle kirke. Å være kirke er på mange ulike måter å ta over og bringe videre det vi selv har fått overlevert.

I kommunehuset på Tingelstad møtte jeg etterpå **Gran kirkelige fellesråd** for å samtale om hva som er de viktigste sakene for fellesrådet i tiden framover, og hvilke saker som det var ønskelig å ta opp i det påfølgende møtet med kommunens politiske og administrative ledelse. Av saker som ble berørt i møtet var de forordnede gudstjenestene. Det er berammet en ny gjennomgang i hele bispedømmet blant annet for å ha en forordning som står seg i møte med behovene som for eksempel trosopplæringsplanen vil utfordre til. Et annet tema var ønsket om å opprettholde dagens standard på kirkegårdene for å ivareta både de døde og pårørendes verdighet. Jeg er kjent med behovet for å utvide Ål kirkegård og håper det er mulig å komme i gang med planlegging og budsjettering allerede i 2015.

Under fellesrådsmøtet ble også frivillighetens store betydning for kirkens liv og virke løftet fram. Den er både en frukt av lokalkirken og en bærebjelke i den. Organisering av frivillighet er en kunst som vi stadig må minne oss om å fornye.

Det påfølgende **møtet med kommunens politiske og administrative ledelse** var preget av stor gjensidig forståelse og respekt. Her i Gran har det over lang tid vært et meget godt samarbeid. 2/3 av midlene som overføres til kirken blir bevilget over kommunebudsjett. Slik vil det fortsette også i årene som kommer selv om relasjonen stat og kirke er endret. Kirke og kommune deler vilkår lokalt. Når kommunen har det stramt økonomisk, får også kirken det stramt. Da er det godt at det er god kommunikasjon. Det var ikke bare budsjett og økonomi som var tema med kommunen. Kirke og kommune har felles sak på så mange områder. Det gjelder innbyggernes livskvalitet, barnas vilkår for å bli gagns menneske, forebygging og omsorgsarbeid.

Lensmannen deltok også på møtet og orienterte om levekårene i Gran sett fra hans ståsted. Jeg lyttet også med stor interesse til rådmannens redegjørelse av en ny trivselsundersøkelse i Oppland der Gran skårer høyt på mange områder. Han fremholdt viktigheten av å ikke sektoriserer mennesket gjennom livsløpet, og om nye måter å organisere denne tenkningen på - særlig inn mot barn, unge og familien.

I et etterfølgende **møte med både krisestaben og kriseteamet i kommunen** fikk vi en god redegjørelse om hvordan man her arbeider aktivt for å være forberedt når behovet for hjelp utløses på alle tenkelige og utenkelige måter, og hvordan man har vilje til å finne veien videre for mennesker uansett alder. Her ble det en god samtale om hvordan vi som menneskelig fellesskap i kommune og kirke og samfunn for øvrig, står sammen om å finne strukturer og måter til å møte livets mest fundamentale vilkår på, nemlig sårbarheten som vi alltid lever i og med. Vi lever alle i vekslingen mellom å gi hjelp og støtte, og selv motta den.

Hvordan man kan styrke de ulike etaters samhandling i å hjelpe mennesker i deres behov av ulike tjenester, har her i Gran og Lunner fått et konkret uttrykk i **Nødetatbygget**. Det var rett og slett oppbyggelig å høre om hvordan alle hadde fokus på målet om å bli gode i lag og hvordan man arbeidet gjennom felles fagsamlinger om å øke den enkelte ansattes egen kompetanse. For befolkningen skaper denne samlokaliseringen større trygghet, blir mer synlig og slik lettere å kontakte når behovet er der.

På **Tryggheim** ventet deretter mange **trofaste misjonsvenner**. Det er veldig gledelig at i Gran lever fortsatt mange misjonsforeninger. Jeg fikk høre om at det her var et glødende misjonsengasjement allerede for over 150 år siden. Trofaste misjonsvenner har alltid løftet frem at kirken og dens budskap er til for hele verden, og slik påmint at kirken er global. Slik har misjonen gjennom årtider virkelig gjort denne visitasens overskrift – «Vid horisont – høy himmel».

At Gran også selv er et globalt samfunn, kom til uttrykk på den gedigne **flerkulturelle festen** på Trivselshuset i Brandbu. Flere samarbeidspartnere sto bak et stort og flott arrangement hvor vi fikk høre og se både bunadskledde folkedansere og eritreisk liturgisk sang og musikk. Her fikk alle sanser god livgivende næring.

Tirsdagen ble avsluttet i **Ål kirke** med programmet «Soul og biskop til folket» -musikk med både sjel, blod og tårer av gruppen High Red. Både i denne kirken og i de øvrige

åpnes det opp for de mange ulike musikalske uttrykk hele året igjennom. Slik er kirken i Gran en stor og viktig kulturskaper og kulturbærer. Under samtalen som menighetsrådets leder hadde med meg, var det en ekstra dimensjon å kunne fremheve folkekirkens viktige plass i folket nettopp i Ål kirke. Så vidt meg bekjent, finnes det ingen andre kirker i landet som på veggene har fremstilt menneskets livshøytider – dåp, konfirmasjon og vigsel. Ål kirke er virkelig helt konkret folkekirkens kirke.

Onsdag 19. november

På **Røysum-tunet** møtte vi en meget velfungerende diakonal institusjon med høy faglig standard og med vilje til stadig å forbedre og utvide tilbudet for de som over kortere og lengere tid har opphold der. Kapellet i det gamle stabburet var et meget godt rom å være i, og under andakten bidro barnehagebarna med glad sang. Under visitasen har behovet for ulike møteplasser vært fremhevet. Honnør til Røysum-tunet som stiller rom til disposisjon for menighetens faste *Vaffeltreffen*.

Deretter var vi invitert til «**Duern på Lidskjalv**». En fullsatt sal ventet. Det er imponerende at frivillighetssentralen både her og i Trivselshuset har nærmere 25 eiere og har en mengde aktiviteter: Det er utrolig mye frivillighet som administreres herfra. Med de mange ulike tilbud og samarbeidspartnere – er begge stedene som varmpumper i bygdesamfunnet. Det er et stort og imponerende omsorgsarbeid av ikke pålagte samfunnsoppgaver som koordineres, og som er uvurderlig i bygdesamfunnet og skaper gode og nødvendige fellesarenaer for mange mennesker. Jeg måtte google på navnet Lidskjalv. Det var nytt for meg. Er det noen som vet hva navnet kommer fra? Jo, Lidskjalv kommer fra norrøn mytologi og betegner Odins høysete, hvorfra han så ut over hele verden og slik vet hva hver mann gjør. Det er en annen variant av «Vid horisont - høy himmel».

Bedriftsbesøket på Hapro – Senter for yrkeskvalifisering gjorde også sterkt inntrykk. Det var lærerikt å høre hvor løsningsorientert de var overfor hver enkelt arbeidstaker. Ved å gi læring og kompetanse inn i den enkelte arbeidstakers arbeidsoppgaver på arbeidsplassen, har de erfaring for at mennesker hjelpes på en helt annen måte enn om kunnskapen gis på utsiden og senere skal integreres av den enkelte.

Derfra gikk turen til nok et bedriftsbesøk – **Dåpstradisjonen på Sysselfgården**. Et tema som er blitt berørt flere ganger under visitasen er den kjensgjerning at dåpstallet i Den norske kirke synker. Det er en alvorlig situasjon, også for kirkens fremtid. Fortsatt er dåpstallet høyt her i Gran, men også her er det tendens til nedgang. Forskning viser at dåpsforeldre er opptatt av de konkrete symboler som er knyttet til dåpen, ikke minst dåpskjole og dåpslue, og de ønsker mer hjelp til å forstå alle disse tradisjonene. Da er dere heldige her i Gran som på Sysselfgården, har mye verdifull kompetanse - og ikke minst historikk blant annet gjennom en permanent utstilling. Denne kompetansen kan også være en hjelp til på sikt å holde dåpstallet oppe.

Å få besøke institusjoner hvor de er som har bygget opp det samfunn vi lever i, er en viktig del av en visitas. På **Skjervum helse- og omsorgssenter** ble jeg møtt med gjestfrihet og vennlighet- Det er alltid med stor respekt og ydmykhet at jeg møter alle de som har vært med å bygge opp det samfunn som vi ofte tar for gitt. Her i Gran har det

vedvarende vært en god eldreomsorg, men også her er behovene i endring og det planlegges for hvordan man skal møte det.

Før dagen ble avsluttet i Mariakirken, fikk jeg gleden av å komme til **Steinhuset** også denne gangen, og det attpåtil til en god middag bygget på gamle oppskrifter fra Gran.

I **Mariakirken** var det om kvelden et åpent møte med temaet: «Kirken i lokalsamfunnet». Etter en innledning fikk vi mange innspill fra forsamlingen og det ble vist engasjement og vilje til at 'kirken gjør en forskjell' i lokalsamfunnet. Kvelden ble åpnet med unge musikere fra Hadeland strykeorkester, og avsluttet med et vakkert completorium, dagens siste tidebønn.

Kveldens innhold uttrykte på en måte det store kirkelige og kulturelle arbeid som gjøres i og rundt Søsterkirkene, med særlig tyngde i sommermånedene. Gjennom 'Sommerkirken på Granavollen' arrangeres det jevnlige konserter, tidebønner og gudstjenester, foredrag og samtaler. Det er samarbeid med Pilegrimssenteret om vandringer på kryss og tvers. Alt dette skjer i et samspill med de ulike lokaliteter på Granavollen. Dette som skjer på Granavollen, er et arbeid som alle menighetene i Gran kan være stolte av.

Torsdag 20. november

Siste visitasdagen hadde sin arena i nord/vestre del av kommunen. Dagens første besøk var på **Bjørklund barnehage og skole**. Det var en vitamininnsprøyting å besøke barnehagen på morgenen. Der hadde temaet vært: Hva er en venn? – og alle barna viste stor kompetanse på hva en venn er.

Det å se utover seg selv og bære omsorg for andre mennesker verden over, var også tema for programmet som elevene på skolen hadde laget. De fortalte om den årlige basaren de har for Redd-Barna, og sang blant annet om håpets regnbue og det dobbelte kjærlighetsbud. Jeg tenkte mens jeg satt der at her utdannes det verdensborgere! Etterpå stilte elevene mange gode forberedte spørsmål til biskopen.

På **Marka helse- og omsorgssenter** ventet en fullsatt stue til den ukentlige andakten. Det er alltid så mye glede og hjertevarme i slike samlinger. I en etterfølgende lunsj med ledelsen og noen pasientvenner, fikk vi høre mer om situasjonen for omsorgsetaten i kommunen og planer for fremtiden.

Bjoneroa var arena for resten av dagen, og her møtte jeg et meget livskraftig og sterkt fellesskapspreget samfunn. Det er sjelden å møte et bygdesentrum med institusjoner som samler hele menneskets livsløp innenfor et relativt lite geografisk område. **Skolen** er hjertet ble det hevdet. Jeg hadde gleden av først å møte nettopp skolebarna. Alle hadde laget et spørsmål som de stilte meg og det var sannelig spørsmål som spente vidt.

Etterpå hadde vi en meget munter og fin stund på **Eldresenteret** ved å få delta på 'Onsdagstreffen' som de for anledningen hadde flyttet til torsdagen. Det var imponerende å høre om det høye aktivitetsnivået som de har hatt i over 20 år.

Før middagen på **Kulturhuset** var det innlagt en aktivitetsøvelse som ble hemmeligholdt inntil vi sto i skyteøvelsesrommet på skolen. Da var det ingen vei tilbake, og jeg skjøt de første skudd i mitt liv. Prosten ble skytterkonge, og diakonen skytterprinsesse.

Under middagen fikk vi høre fra representanter fra de mange ulike lag og foreninger som finnes i Bjøneroa. Mottoet for Sanitetsforeningen kan etter det jeg hørte få stå som motto for alle: 'Vi er til for andre'.

'Vi må ta tak sjøl' – ble det hevdet - for det er store utfordringer som venter et lite bygdesamfunn i kommunens utkantsområde i en tid hvor det blant annet foreligger planer om kommunesammenslåinger.

Denne innholdsrike og inspirerende dagen ble avsluttet i **Sørum kirke** med Familiemesse. Bygdefolket sluttet stort opp. Barnekantoret i Brandbu beriket oss med mye og svært god sang.

Visitautfordringer

Det har vært fire visitasdager med mange inntrykk. Her har de blitt raskt oppsummert. Jeg vil nå løfte fram noen punkt som jeg ønsker dere skal ha oppmerksomhet mot i årene framover. Mest av alt vil disse utfordringene handle om å gjennomtenke hvordan dere arbeider og organiserer dere.

Spørsmålet om hvilken kirke vi vil være for menneskene i Gran, har vært stilt flere ganger under visitasen. Dere ønsker å arbeide vedvarende med å opprettholde og styrke folks gode relasjon til kirken. For å nå det målet trengs det både å styrke fokuset på samarbeid på tvers, men samtidig holde vedvarende fokus på soknet som stedet der kirkens liv leves.

Utfordringene er ordnet etter de fire hovedfokusområdene som Hamar bispedømmeråd har satt for kirken i bispedømmet.

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger

1. Gjennomgå gudstjenesteforordningen i soknet og årshjulet for de årlige gudstjenester med bred involvering som hovedmål. Årshjulet skal gi muligheter for dåp og ha nattverd som normalordning i gudstjenesten. Menighetsrådet kan vurdere å legge noen av søndagens hovedgudstjenester til andre klokkeslett enn kl. 11.00.

Dette handler om:

Som biskop har jeg et særlig ansvar for å se til at evangeliet blir rikelig formidlet i soknet gjennom forkynnelse og sakramentsforvaltning. Som nevnt sender vi om kort tid ut en høring til alle menigheter i bispedømmet vedrørende gudstjenesteantallet/forordningene. Antallet skal sees i sammenheng med kirkeåret og kirkens høytider. Jeg har i innberetningen fra de fire sokn lest at dere har vel etablerte årshjul, men ønsket om økt involvering av blant annet foreninger og lokale lag i gudstjenesten, samt ønsket om at alle trosopplæringstiltak avsluttes med en gudstjeneste, nødvendiggjør at man ser på årshjulet på nytt i de ulike sokn både i stab og råd.

2. Lage en helhetlig plan for gudstjenestene i fellesrådsområdet ved innføring av endelig gudstjenesteforordning, som er forankret både hos ansatte og i menighetsråd/fellesråd.

Dette handler om:

Kirken i Gran har fire sokn, med felles driftsbudsjett som administreres av fellesrådet. Det er et felles ansvar at alle sokn får det de trenger av bemanning og midler til drift av kirkebygg og anlegg. Derfor må også gudstjenestelivet sees i sammenheng.

Trosopplæring og ansatte arbeider på tvers av menighetsgrenser, og dette må hensyntas i en helhetlig gudstjenesteplan. Prestegjeldsgrensene er ikke lenger gjeldende, og også prestene har et større tjenestedistrikt enn før, selv om de er sokneprester med særlig ansvar for sitt sokn.

2. Omsorg og solidaritet

3. *Gjennomgå diakoniplanen på ny for de enkelte sokn og den som er felles for flere sokn*

Dette handler om:

Dere er heldige i Gran som har to diakonstillinger. At det nå skal tilsettes en ny diakon gir mulighet for å gjennomgå diakoniplanen på nytt. En gjennomgang av planen kan være å systematisere det som allerede gjøres, men også vurdere om en vil prioritere annerledes.

3. Barn og unge

4. *Kirken har som mål at medlemmer skal komme med sine barn til dåpen. Det er viktig å styrke barn og unges tilhørighet til kristen tro og tradisjon og tilhørighet til egen kirke.*

Dette handler om:

Jeg har nevnt at tilhørighet til kirken for mennesker i alle aldre omfatter også kirken som sted og rom. Vi vet noe om hva det betyr for både barn og voksne å bli kjent med sin egen kirke, og hvordan den konkrete kirken blir et symbol på dette å høre til i en større sammenheng og å høre til hos Gud. Mange reiser hjem til sin barndoms kirke for å døpe barna sine. Vi har på visitasen snakket om hvordan vi kan arbeide for at dåpen fortsatt skal være et naturlig valg for foreldrene. Da er tilhørighet et stikkord. Videre må kunnskapsformidling vektlegges i trosopplæringen.

Kanskje må vi si at det overordnede målet for trosopplæringen er at de skal komme igjen med sine egne barn til dåp. Trosopplæringen må ha sitt utgangspunkt i barnas nærmiljø. Hvem de orienterer seg i forhold til forandrer seg ettersom de blir større. Denne dynamikken må vi arbeide med i trosopplæringen, men det vil forandre at menighetene tar større eierskap i trosopplæringsplanen både gjennom ansatte og frivillige. Derfor er dette et langsiktig mål og forventes ikke å løses på kort tid.

5. *Samtale i det enkelte sokn og menighetsråd om hvilke 30 salmer barna bør kunne ved endt trosopplæringsløp, og lage en felles plan i menighetene for dette.*

Dette handler om:

Med ny salmebok blir vi minnet om hvilken skatt vi besitter som kirke. Hvilke av de gamle og hvilke av de nye salmene mener dere at barna bør lære for å ha ferdakost til hele livet i glede og i sorg? Her har vi et ansvar for å gjøre den jobben skolen gjorde før; å systematisk gjennomtenke hva som må høre til blant kirkens viktigste salmer. Det

gjelder salmer til bruk ved kirkens høytider, ved menneskers livsløpshøytider og andre sammenhenger.

4. Kirken i lokalsamfunnet

6. Lage en felles avtale og plan for skole/barnehage-kirkesamarbeid i dialog med skolesjef og skole-/barnehageledere.

Dette handler om:

Det handler om å skape trygghet og forutsigbarhet i dette samarbeidet. Jeg mener barna får styrket sin livskompetanse gjennom tilgang til kirkehus og til kunnskap om kirkens høytider og ritualer. Og kirken lokalt er bærer av barnas lokale historie og identitet. Det er så mange gode grunner for at dette samarbeidet er viktig. Her må det selvsagt bygges videre på det samarbeidet dere har og dere må ta utgangspunkt i det gjeldende lov- og planverket i skolen.

7. Ivareta det gode samarbeidet med Gran kommune ved å formalisere årlige budsjett- og statusmøter for økonomi og for øvrig virksomhet:

- a. å formalisere ett eller flere budsjettmøter i forkant av utarbeidelsen av kommunens årlige budsjett og å avholde minst ett møte i vår/sommerhalvåret med fokus på utviklingen av fellestrådet økonomi og virksomhetsområde*
- b. å arrangere et felles orienteringsmøte mellom nytt formannskap og kirkelig fellestråd i hver ny periode etter valg.*

Dette handler om:

Det er som nevnt meget godt samarbeid mellom kommune og fellestråd her i Gran. Men det er viktig også med gode formelle rutiner i budsjettprosessen som er uavhengig av personlige relasjoner. Det å ha faste formelle møtepunkter med status om utviklingen i kirkelig fellestråds økonomi synes også å være nyttig. Dette sikrer god informasjonsflyt og mest mulig forutsigbarhet for kirkens økonomi.

8. Det må komme på plass en bedre skilting til kirkekontoret

Dette handler om:

Gjennom de mange og viktige tjenester kirken gjør overfor mennesker i ulike livssituasjoner, er det en forutsetning at mennesker finner kirkekontoret. Derfor er det ønskelig med tydeligere skilting.

Et femte hovedpunkt, må også være med. Det handler om:

5. Organisering og medarbeiderskap.

9. I enda større grad å skape forutsigbarhet på hva det ukentlige stabsmøtets innhold og hensikt skal være. At avtalen om tverrfaglig planleggingstid i forlengelse av stabsmøtet fornyes og videreutvikles.

En gang pr. måned å holde storstab for drøfting av saker som alle har et delansvar i.

Dette handler om:

Jeg berømmer kirkestaben i Gran som over lang tid har hatt jevnlige møter hver uke med en fast agenda. På mange og stadig flere områder arbeider de ansatte i kirken på tvers av soknestrukturer og fagfelt. I særlig grad gjelder dette trosopplæring og gudstjenesteliv. Her kan det se ut som det er nødvendig i tiden framover med styrking av møtepunkt og en tydeliggjøring av roller og ansvarsfordeling.

10. Etablere en årlig felles møtedag mellom alle menighetsråd og alle kirkelige ansatte, for å arbeide med menighetsforhold og de felles oppgaver som foreligger.

Dette handler om:

Et slikt møte er menighetsrådene pålagt å ha med de ansatte etter kirkeloven. Jeg vil foreslå at det en gang i året gjennomføres felles for alle sokn. Man trenger ikke å ha hele dagen sammen. Men det er så viktig at alle råd, og dermed også fellesrådet, er godt orientert om de ansattes arbeid og hverandres arbeid. Dette fordi så mange arbeidsområder henger sammen med hverandre og går på tvers av soknegrensene. Jeg vil samtidig understreke at dette ikke må gå på bekostning av soknets uavhengighet som lokalkirkens hovedenhet.

Avslutning

Til slutt vil jeg nå få takke dere for alt dere har vist meg i Gran kirkekommune.. Takk for gode møter, for gjestfrihet og aller mest for hjertet som dere har for kirken og for de som bor her.

Gud velsigne Bjonerua, Brandbu, Gran / Tingelstad og Moen / Ål sokn!
Gud velsigne dere alle i Gran kommune!

Solveig Fiske
Hamar biskop

Program for bispevisitasen i Gran, 17.-20. og 23.november 2014.

Mandag 17.november.

09.00	Morgengudstjeneste i Moen kirke
09.45-13.00	Samling i Moen kirkestue med de ansatte
13.30	Møte med elever Gran ungdomsskole
14.40	Foredrag for lærere i grunnskole og videregående Sted: Hadeland vdg.skole
18.00	Ungdomsgudstjeneste i Nes kirke.
19.15	Møte med menighetsrådene, Nes kirkestue.

Tirsdag 18.november

08.30	Morgengudstjeneste i Tingelstad kirke
09.15	Møte med Fellesrådet, Tingelstad kommunehus
10.45 - 12.15	Møte med kommuneledelsen, Rådhuset
12.15 - 14.45	Tema: Krise & beredskap Møter med krisestab (12.15) kriseteam (12.45) på Rådhuset Nødetatene (13.45) i nødetatsbygget
15.00 - 16.30	Møte om misjon med misjonsforeningene. Tryggheim
18.00	Flerkulturell fest. Trivselshuset, Brandbu
20.30 - 21.30	«Soul og biskop til folket» - konsert i Ål kirke

Onsdag 19.november

09.00 - 10.30	Besøke Røysumtunet
	Kl.09.30 Morgengudstjeneste i kapellet
11.00	Duer'n på Lidskjalv, frivillighetssentralen
12.30 - 14.00	Bedriftsbesøk, ved attføringsdelen, Hapro
14.30 - 15.30	«Dåpstradisjon» i Aschimlinna
19.00	Åpent folkemøte i Mariakirken, foredrag v/ biskopen.

Torsdag 20.november

09.00	Besøk ved Bjørklund skole og barnehage
10.30	Marka helse- og omsorgssenter
13.00 -20.00	Tema: Bjoneroa
	Møte med elever fra 3.-7.trinn på Bjoneroa skole (kl 13.00)
	Besøk på eldresenteret (kl.14.00) Div. aktiviteter (fra 15.15)
18.00	Familiemesse i Sørums kirke. Barnekantoret. Kirkekaffe.

Søndag 23.november

11.00 Visitasgudstjeneste i Grymyr kirke. Visitasforedrag/kirkekaffe

Rapport fra Gran/Tingelstad sokn

Gran/Tingelstad sokn ligger sør-vest i Gran kommune. Bortsett fra et forholdsvis stort og noen små etablerte byggefelt, består soknet hovedsakelig av spredt bebyggelse, hvorav mange gårder med livvørsbygninger.

Soknet har tre kirkesteder med tilsammen fem kirkebygg; Søsterkirkene på Granavollen (1100-tallet), Tingelstad gamle kirke, St.Petri (1200-tallet), Tingelstad kirke (1866) og Grymyr kirke (2003). (Ny kirke oppført etter at Grymyr kirke fra 1899 brant høsten 1999.) I tillegg til soknets kirker, er det et vigslet kapell knyttet til institusjonen Røysumtunet. Storstua på Marka helse- og omsorgssenter brukes også som gudstjenestested et par ganger i året, i tillegg til at det av og til holdes gravferdsseremoni der.

Gudstjenester og kirkelige handlinger

Store deler av året holdes det gudstjeneste på hver av de tre gudstjenestestedene tredje hver søndag, (sjeldnere om sommeren) og selv om folk flest hovedsakelig går til gudstjeneste i «sin kirke», er det trofaste «kirkegjengere» som kommer til kirken der hvor det er gudstjeneste. Ettersom oppslutningen er god om dåp, konfirmasjon og spesielt inviterte (4-åringer, tårnagenter, 50-års konfirmanter m.fl.), har en god del gudstjenester godt over 100 deltagere. I 2013 ble det avholdt 63 hovedgudstjenester med 5831 deltagere. To av gudstjenestene holdes som friluftsgudstjeneste med bl.a. feiring av Skaperverkets dag – disse er godt besøkt. I tillegg ble det i soknet avholdt 27 andre gudstjenester med 1213 deltagere. 11 av sistnevnte gudstjenester ble holdt i Røysumtunets kapell, de resterende er i hovedsak ulike tidebønner knyttet til sommerkirken på Granavollen.

Julaften holdes det familiegudstjeneste i Tingelstad og Nikolai som er godt besøkt. Juledag er det høytidsgudstjeneste i Grymyr (som ikke har julaftensgudstjeneste) og i Nikolai. På juledagsgudstjenestene stiller lokale kor trofast opp hvert år med sang. I påsken feires det gudstjeneste i Nikolaikirken Palmesøndag (med palmevandring og esel) og påskemorgen-gudstjeneste (kl.06.00). I samarbeid med de andre sokna arrangeres det korsvandring fra Moen til Tingelstad med avsluttende pasjonsgudstjeneste. Høytidsgudstjenesten 1.påskedag holdes i Tingelstad og 2.påskedag feires i Grymyr. Pinsedag er det gudstjeneste i Nikolai. Før jul og på Skjærtorsdag feires det gudstjeneste med nattverd på Marka helse- og omsorgssenter (felles for kommunen). Disse er godt besøkt også med folk utenfra. Det arrangeres også gudstjeneste før jul og ved påsketider på Granhøi alderspensjonat.

Ved to av de tre kirkestedene inviteres det til kirkekaffe etter en del av gudstjenestene, og etter gudstjenestene i Grymyr serveres det nesten alltid kirkekaffe – dette er med på å bidra til økt kirkesøkning i denne kirken.

Antall dåp er stabilt bra, men ca 30-50 % av dem som døpes er utenbygdsboende eller bosatt i andre sokn i Gran. En del av disse familiene flytter tilbake til soknet når barna blir litt større. Oppslutningen om konfirmasjon er også god.

Likeledes er det også forholdsvis mange som ønsker å gifte seg i soknets kirker. Med få unntak ønsker befolkningen i soknet kirkelig gravferd.

Omsorg, solidaritet og misjon

Det diakonale arbeidet i kommunen er høyt prioritert – det ledes av to diakoner, hvorav en av dem er spesielt knytta til Gran/Tingelstad (og Moen/Ål). De siste årene har dessverre diakonen knytta til disse sokna sluttet etter kort tid, men vi har i mellomtidene fått god hjelp av en tidligere ansatt diakon, som har gått av med pensjon.

Det finnes tre institusjoner for eldre og syke i soknet; Marka, Fagertun og Granhøi. Alle får jevnlig besøk (med andakt) fra kirken. Diakon og prest gir også tilbud om samtale, husbesøk mm. Se for øvrig felles diakoniplan for Kirken i Gran.

Gran/Tingelstad sokn har som de andre menighetene i kommunen, inngått misjonsavtale med NMS og deltar i konfirmantenes fasteaksjon for KN.

Av annen aktivitet kan det nevnes: hilsen til eldre ved runde år, formiddagstreff, Vestre Gran kirkeforening, Kirkeringen på Granavollen, Tingelstad eldre misjonsforening (NMS) og Gran mannsmisjon (NMS). Sammen med misjonsforeningene i Gran holdes det også møte og misjonsgudstjeneste i Tingelstad under ei misjonsuke på høsten.

Musikk, utleie, Sommerkirke, felles arrangement for hele Hadeland

De siste somrene har soknets kantor stått i spissen for å arrangere ukentlige sommerkonserter i Mariakirken – disse er populære også utover soknets grenser og er godt besøkt!

I løpet av året leies/lånes alle kirkene i soknet også mye ut bl.a. til konserter, og av soknets kirker leies særlig Søsterkirkene også mye ut til ulik kirkelig virksomhet, samt at det holdes omvisninger mm. På Granavollen leies kirkene ut til messe en gang i mnd for den katolske menigheten St.Teresia på Hønefoss.

Fra 15.juni – 15.august holdes det åpne Sommerkirker på Granavollen med ukentlig middagsbønn, samarbeid med pilegrimssenteret o.a. Kulturarbeider/kirketjener står også i spissen for ulike kirkelige og kulturelle arrangement gjennom hele sommeren (foredrag, vandringer mm). I adventstiden arrangeres det adventsfestival med div. arrangement på Granavollen.

En uke rundt Olsok inviteres det til felles arrangement for hele Hadeland. Kr. H.f. dag er det også fellesarrangement for Hadeland på Granavollen, med bl.a. gudstjeneste i begge kirkene.

Barn og unge

Gran/Tingelstad menighet har ikke eget organisert barne- og ungdomsarbeid, men flere fra vårt sokn deltar i tilbudene i Brandbu og Moen/Ål (Barnekantori, babysang, barneklubb mm). Forøvrig bidrar G/T med lederhjelp og økonomisk støtte til disse tiltakene.

Av breddetiltak har menigheten i flere år valgt å invitere alle soknets 4-åringer til samme kirke (Grymyr) med en forberedende samling torsdag kveld og gudstjeneste med utdeling av 4-års bok søndag. Utdeling av 6-årsbok, er et felles arrangement med Moen/Ål i Ål kirke.

En helg i februar inviteres alle 8-åringer i kommunen til Tårnagenthelg i Tingelstad kirke.

Lys Våken er felles for hele kommunen i Moen kirke.

Konfirmantundervisning foregår delvis ved hver av de tre kirkene/Kommunehusene, men vi har også noen samtalegrupper hos frivillige medarbeidere, fellessamlinger for hele soknet og for alle konfirmantene i Gran. Soknets konfirmanter deltar også på Hektahelg i Håkons Hall.

Kirken i lokalsamfunnet

Kirken er viktig for mange i bygda, og ved f.eks. ulike dagnader, stiller folk opp.

Ved høsttakkefesten (som arrangeres på omgang ved de tre kirkestedene), er Bygdekvinnelagene aktive aktører ved bl.a. pynting av kirken og kirkekaffe. På Granavollen arrangeres det årlig også en Bygdedag/Kulturminnedag, hvor en bygdedagsmesse er like sentral i programmet som åpen gård, foredrag, konsert mm.

Rundt alle kirkestedene har vi mye godt samarbeid og støtte bl.a. med kirkekaffe, økonomisk osv med Sanitetsforeningene, Bygdekvinnelag, Kvinne- og familielag m.fl.

Minnegaver som menighetsrådet av og til får inn til kirkene, vitner også om at kirken har en viktig plass i folks bevissthet. I Tingelstad kirke, og spesielt i Grymyr kirke er minnegaver og andre gaver ofte øremerket orgel i kirken.

Tingelstad 7.11.2014

Unni Sveistrup, sokneprest i Gran/Tingelstad

RAPPORT FRA SOKNEPRESTENE I GRAN

i forbindelse med Hamar biskops visitas 17. – 23. nov 2014

Kapittel 1. Rapport fra Moen/Ål sokn

I 2007 ble det en endring av soknegrensene i vår fellesråds område, Moen og Ål ble til et sokn etter inntil da å ha tilhørt henholdsvis Tingelstad og Gran sokn. Av soknets to kirker ble Moen innviet i 1914 og Ål i 1930. Aldersmessig er det en blandet befolkning, det har gjennom de siste årene vært etablert nye boligfelt noe som har ført til at en del barnefamilier har flyttet inn i soknet.

Gudstjenester og kirkelige handlinger

Oppslutningen om dåp, konfirmasjon og begravelser er god.

Det ble avholdt totalt 61 gudstjenester siste år, med totalt 7150 deltakere.

Det har vært en viss stigning på antall deltakere de siste årene. En del av de faste kirkegjengerne er gode sangere, noe som gjør det godt å delta i gudstjenestene. I tilknytning til de fleste gudstjenester er det kirkekaffe. Begge kirker har hver sin *Kirkering* og disse står for noe av serveringen. *Kirkeringene* viser også på mange andre måter at de tar ansvar for livet i og rundt gudstjenestene og kirkebyggene. Når det har vært spørsmål om anskaffelser som ikke kan prioriteres av Fellesrådet, og menighetsrådet ikke har midler til har kirkeringene vist stor giverglede.

Gudstjenestene følger et etablert årshjul. De siste årene har vi i mars måned hatt sportsgudstjeneste på Lygnasæter. En av skolene har påskekudstjeneste i samarbeid med kirken og alle skolene og mange av barnehagene feirer julegudstjeneste i «sine kirker». 17.mai tradisjonene i forhold til gudstjenester står sterkt i vårt område og feires i begge kirker som et samarbeid med de nærmest liggende skoler, pluss på Jaren misjonshus. Tredjesøndag i advent er det tradisjon for at gudstjenesten feires i det sykehjemmet som ligger i vårt sokn. Der feires det og påskekudstjeneste onsdag får skjærtorsdag. Det avholdes også jevnlig andakter ved sykehjemmet på onsdag ettermiddag. I tillegg så blir noen gudstjenester feiret som fellesgudstjenester på tvers av soknegrensene. Innen

Omsorg, solidaritet, misjon og økumenikk

Menigheten har engasjerte og dyktige diakoner som tar seg av blant annet institusjonsbesøk, hjemmebesøk og er med i fasteaksjonen der konfirmantene deltar. Det er flerkulturelle samlinger, blant annet noen som avholdes i Moen kirkestue og i Moen kirke.

Hver lørdag har Den eritreisk ortodokse menighet på Hadeland gudstjeneste i Ål kirke.

Menigheten er forpliktet på å støtte et av NMS sitt misjonsprosjekt.

I vårt sokn er det også flere aktive misjonsgrupper

Barn og unge

Breddetiltak som 4-årsbok er det god oppslutning om slik at det blir feiret i hver av kirkene 1.og 2.søndag i advent. Torsdagen forutfor disse gudstjenestene har vi samling i de respektive kirkerom hvor barna blant annet lærer noen sanger de står framme og synger i gudstjenesten. På den ene av disse deltar også *Barnegruppa* som har faste møter i Moen kirkestue på mandager.

6-års bok blir delt ut ved påsketider i Ål kirke. Det er et arrangement som vi har i samarbeid med Gran/Tingelstad-sokn. Her har vi en samling lørdagen før selve gudstjenesten. De siste årene har vi delt ut bøkene om Bo og Nora som IKO har gitt ut. 4-års boka har fokus på jul og 6-års boka på påsken.

I januar hat vi de siste 5 årene hatt *Lysvåken* helg i Moen kirke hvor alle fellesrådsområdets barn som går i femteklasse er blitt invitert. Når det gjelder *Tårnagenthelg* er det noe vi også arrangerer på tvers av soknene og da i Tingelstadkirke i februar.

Babysang foregår i Moen kirkestue på onsdager og er også et tilbud som går til alle småbarnsforeldre i kommunen.

Når det gjelder konfirmanter samarbeider vi på tvers av soknene om enkelt tiltak og vi benytter oss av Hekta-leiren på Lillehammer.

Kirken i lokalsamfunnet

Mange på Hadeland har et eierforhold til sin kirke, det er derfor god oppslutning om de dugnader som arrangeres på kirkegården hver vår.

Kirkeringene, Sanitetskvinnene og Bygdekvinnelagenes innsats er også uttrykk for at kirka blir oppfattet som et viktig anliggende for mange.

I forbindelse med at ny salmebok skulle innføres mottok menighetene gaver som langt på vei dekket utgiftene til dette.

I forbindelse med Moen kirkes 100-års jubileum mottok kirken også mange gaver. Partiet foran kirka ble steinlagt, støttemuren bak kirken ble reparert og pusset opp. Ny globe, ny oppslagstavle var alt gaver fra givere i bygda.

I sommerhalvåret har det de siste tre årene vært arrangert vandringer med utgangspunkt i ulike kirker i bygda. Soknepresten i Moen/Ål har hatt et spesielt ansvar i forhold til dette. Vi får så pass mange positive tilbakemeldinger rom disse turene at de må vi forsøke å fortsette med, selv om Bitten Nesbakken som jo er virkelig primus-motor i disse arrangementene muligens avslutter sin yrkesaktive karriere kommende sommer.

Hvert år arrangeres også et høstlotteri i fellesskap mellom soknene og det krever at frivillige stiller opp som givere, selgere og kjøpere.

Jaren 15.oktober 2014

Karin H Bøe

Sokneprest

Kapittel 2 Rapport fra Brandbu og Bjoneroa sokn

De to sokn befinner seg på hver sin side av Randsfjorden. De hører kirkelig sett sammen; de var tidligere ett sokn, og de betjenes i dag av felles sokneprest, kantor og diakon. De har også til dels felles kjennetegn ved at det er en kirke i hvert sokn, og ved at den lave befolkningstettheten som er i Bjoneroa også finnes i nordre del av Brandbu. I disse områdene er også gjennomsnittsalderen relativt høy.

GUDSTJENESTER OG KIRKELIGE HANDLINGER

Opplutningen om dåp, konfirmasjon, begravelse og til dels kirkelig vielse er god i begge sokn. Folk synes å ha et tydelig ønske om å benytte sin egen kjære kirke når de står ved en skillevei i livet.

Gudstjenester: Det ble holdt 31 gudstjenester i Brandbu sokn i 2013 med et gjennomsnittlig fremmøte på nesten 100. Der har det vært en viss stigning i besøket de siste årene, noe som synes å fortsette. I Sørums kirke i var antallet 18 gudstjenester med knapt 50 besøkende i snitt. Deltakelsen har der vært fallende de siste årene.

Gudstjenestene følger et etablert årshjul. I Bjoneroa innebærer det bl.a. langfredagsmesse på Eldresenteret, friluftsgudstjeneste på Fjorda i august og sportsgudstjeneste på Granerud i februar. I Brandbu har vi årlig friluftsmesse på Kirkestranda i august, sportsgudstjeneste på Bleiken Skihytte i mars, og friluftsgudstjeneste på nedlagte Hennung skole.

De fleste gudstjenestene i kirkene er knyttet til en anledning: Vi vil særlig fremheve høsttakkefesten, allehelgensmesse med minnedel, 50-års konfirmanter, "Vårkveld" der vi takker Gud for våren, skolegudstjenester for til sammen tre skoler før jul, og nyttårsdag med markering av årsskiftet(Sørums), ved siden av solid feiring av de kirkelige høytidene og 17.mai.

Kirkelige handlinger:Tatt i betraktning fødselstallene har det vært bra med dåp i begge sokn, med 3 i Sørums og 27 i Nes. I 2014 blir det flere. Vi merker veldig godt fremmøte med hvert dåpsbarn i kirken. Antallet kirkelige vielser er ikke så høyt, men noe stigende især i Nes. Vi merker også her at veldig mange mennesker er til stede. Kirkelig begravelse er nesten enerådene, og bygdefolket møter tallrikt frem. I Nes er det i snitt 30-35 begravelser, og i Sørums 7-8. Her har kirken en viktig omsorgsfunksjon. Vi merker en svakt stigende tendens til begravelser uten kirkelig medvirkning.

Relativt få mennesker går ofte i kirke til gudstjeneste. Men ser vi kirkebesøket for alle anledninger under ett, så er hvert medlem innom kirken nesten tre ganger pr. år.

At kirkebesøket er fordelt på så mange mer sporadiske besøk, har gjort gudstjenestereformen til en utfordring. Det er vanskelig for de fleste å bli kjent med nye former. Vi har derfor bl.a. i stor grad holdt oss til messetoner som var kjent fra før.

OMSORG, SOLIDARITET OG MISJON

Menighetene har en engasjert og dyktig diakon som organiserer institusjonsbesøk ved diakon, kantor og prest(Bjoneroa og Marka), hilsen til eldre ved runde år, fasteaksjon for konfirmanter(KN). Diakon og prest gjennomfører samtaler og husbesøk i den grad tiden strekker til, og vi deltar på Røykenvik eldretreff med forkynnelse. Det arrangeres en årlig busstur, der også andre eldretreff inviteres med.

Det arrangeres flerkulturelle samlinger flere ganger i året, med bred deltakelse fra mange nasjoner. Begge menigheter har misjonsavtale med NMS. Brandbu har i tillegg avtale med Hånd-i-Hånd Uganda.

I Brandbu er det en misjonsforening for NMS. Ved siden av dette har Frelsesarmeen sin virksomhet som kirken har et visst samarbeid med.

BARN OG UNGE

4.år:Begge menigheter har meget god oppslutning om utdeling av 4-års bok. I Brandbu er det en forutgående samling for barn og foreldre.

6-åringene inviteres til høsttakkefest med formingsaktiviteter og undervisning. Dette begynner å feste seg som en tradisjon.

5.klassingene inviteres til kirka for å motta Bibel. De fleste møter frem med familien. Soknepresten har en skoletime før og en skoletime etter utdelingen på alle tre skoler. Resten av eleven får de sin Bibel.

Barnekor: Kantor er svært aktiv og gjør en stor innsats for barnekor-arbeidet i begge menigheter. For tiden er det pause i Bjoneroa, mens Brandbu Barnekantori blomstrer stort. Koret synger ofte i gudstjenester, og betyr svært mye for menighetslivet og familienes kontakt med kirken.

Konfirmanter: Frem til for få år siden ble alle bygdas unge konfirmert i kirken i Bjoneroa, men nå merker vi også her at enkelte velger annerledes. Tilfeldigvis er det ingen konfirmanter i Bjoneroa i 2014-15, men i neste runde er det igjen antakelig omkring 6. I Brandbu har tallet konfirmanter ligget mellom 20 og 30 i flere år. Vi har begge steder et svært variert konfirmantopplegg, med kanotur, ulike gudstjenester, deltakelse i Håkons Hall, fasteaksjon, samtalegrupper, fest for konfirmanter og foreldre om våren mv. Konfirmantforeldrene er i stor grad involvert i konfirmantarbeidet.

KIRKEN I LOKALSAMFUNNET

De aller fleste regner sin kirke som en viktig bygning og virksomhet i lokalsamfunnet.

I begge sokn rekrutteres MR-medlemmer fra brede lag, hvilket betyr at mange gjør en innsats og har et eierforhold til kirken. Kirkegården og dugnadene der er også viktig i denne sammenhengen.

I Brandbu sokn ligger Brandbu sentrum med forretninger og ulike instanser. Trivselshuset (Frivillig) benyttes også av kirken, dels i samarbeid med andre. Det har ofte vært sommergudstjeneste på **Brandbu Torg**.

Det samarbeides om gudstjeneste med **1.-maikomiteen** i Folkets Hus hvert år.

I Brandbu er det etablert et **Landsby-arbeide** for å revitalisere sentrum. Soknepresten sitter i styret. På den årlige **Elvelangs-vandringen** langs elva Vigga deltar kirken med en stasjon hvert år av ulik karakter.

Brandbu menighet har et årlig **loppemarked** som er et svært viktig bidrag til økonomien, fellesskapet og kontaktflaten med lokalsamfunnet.

Kapittel 3 Rapport fra Gran/Tingelstad sokn

Kapittel 4: MEDARBEIDERSKAP OG ORGANISERING

Kirken i Gran kommune er organisert i fire sokn med hvert sitt menighetsråd og et fellesråd. Det er felleskontor med gode lokaler i Gran Rådhus på Jaren. Der er det er stabsmøte en gang pr uke hvor alle tjenestegrupper er representert.

Mye planlegging skjer samlet for alle sokn. Diakonene leder diakonien som helhet, ledende kirketjener arbeidet på kirkegårdene og søndagstjenesten, kantorene det kirkemusikalske, trosopplærer trosopplæringen, og prestene gudstjenestepanleggingen. Stab og menighetsråd er alle involvert i planleggingen. Menighetsrådene har sin sekretær på kontoret. Kirkevergen leder kontorets arbeid.

Vi har gjennom året en del fellesgudstjenester, og vi oppfordrer gjennom disse at folk gjennom hele året også besøker andre kirker enn sin egen.

Vi opplever god oppslutning fra frivillige. I alle kirker er det tekstlesere og kirkeverter, vi har frivillige i konfirmantarbeidet og i trosopplæringen. De fleste kirkestedene har aktive kirkeringer som bidrar materielt og sosialt. Foreningslivet er også involvert i kirkelivet. Lokale kor deltar gjerne ved gudstjenester. Hvert 2. år inviteres alle frivillige til en flott fest der de er gjester, mens de ansatte er tjenere ved bordene.

Kirken har representant i Kriseteam, og diakonien har samarbeide med kommunens helse- og sosialtjeneste.

Kapittel 5: PLANER OG UTV ALG

Felles diakoniutvalg. Felles diakoniplan.

Felles lotterikomitee. Organiserer menighetslotteri med ramme 250000 kroner. Bjoneroa har eget lotteri(20000)

Felles Kirkebladkomitee. Utgir fem nummer av Kirkebladet pr år.

Felles trosopplæringsplan. Et nytt utvalg må opprettes og revidere trosopplæringsplanen i sammenheng med at vi har fått trosopplærere og midler til dette.

Menighetene har hver sine konfirmantplaner, men har flere fellestiltak innen dette området.

Visitas i Nord-Odal 2. – 4. og 7. desember

Mo kirke

Foto: privat

Visitas i Nord-Odal

2.-7. desember 2014

Innledning

Jeg har i løpet av denne uken gjennomført visitas i Sand og Mo sokn her i Nord-Odal. Formålet med bispevisitasen er å støtte, inspirere og veilede menighetene og de ansatte i kirken, og å gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet.

Dette foredraget vil handle om hva jeg har sett og hørt gjennom programmet og gjennom de rapporter som er sendt inn på forhånd. Jeg vil også etter hvert peke på noen områder som trenger særlig oppmerksomhet i årene som kommer.

Programmet

De kirkelig ansatte og rådene er bærebjelker i lokalkirken. De besitter kunnskap og erfaring om hvordan det er å være menneske og kirke her. De har vist meg glimt av kirkeliv og folkeliv på en god måte. Tre fulle dager med variert og spennende program. Vi har kjent på både ettertenksomhet og frigjørende latter. Slik skal det være!

Tirsdag 2. desember

Visitasen startet med morgensang i Mo kirke. Ved et kirkejubileum som dette feirer vi også kirkens dype røtter i vår jord, og at evangeliet kom til våre kanter med budskap om alle menneskers verd og om glede og fred for hele folket.

Dere har tre gode kirkerom i kommunen, hver med sitt særpreg og sin historie. Jeg er takknemlig for at dere forvalter dem så godt. Og det er så viktig for tilhørigheten at dere tar vare på historien om dem og får den dokumentert. Kirkene er kulturskatter og tegn på guds nærvær for menneskene som bor her. Kirketjenerne forteller at mange bruker kirkegårdene, og at det betyr mye for folk at noen tar seg tid til en prat.

Kirken står i en brytningstid med hensyn til oppslutning om dåp og kirkelige handlinger. Den beste måten å møte dette på er å fortsette å bygge tillit gjennom trofast og solid arbeid. Vi gleder oss nå over at alle kirkelige stillinger er besatt for første gang på lang tid! I møte med de ansatte tirsdag morgen snakket vi om hvordan de bruker møtepunktene sine for samhandling og planlegging. Her er det innarbeidet ukentlige stabsmøter. Det er veldig bra. Snart får dere en ansatt med trosopplæring som ansvarsfelt. Da er det bra å ha en god møtestruktur å tre inn i.

Videre gikk turen til andakt og kaffe på arbeidsstua på sykehjemmet. Det er gledelig å høre at eldreomsorgen har vært høyt prioritert i kommunen. Prester og kirkemusikere

har det som en del av sitt faste program å besøke sykehjemmet. Det er selvsagt å inkludere dem som har gått foran oss i hjem og samfunn i visitasen.

Tirsdagstreffet var neste stopp. Dette er en fantastisk suksesshistorie både med hensyn til hvor lenge de har holdt på, hvor mange som kommer og hva det koster av seg av økonomi til menighetsarbeidet. Men ingenting kan tas for gitt og vi har hørt tydelige signal under visitasen at nye krefter trengs til å avlaste dem som holder hjulene i gang!

Også møtet med skoler og barnehager har imponert meg. På Nord Odal ungdomsskole fikk jeg gleden av å hilse på 10. trinn. De stilte reflekterte spørsmål og var en fin gjeng å møte. Videre gikk turen til SFO med sine allsidige aktiviteter og sitt solide voksennærverk.

På møtet med kirkelig fellesråd snakket vi om hva som er de viktigste sakene for fellesrådet i tiden framover. I en kommune med økonomiske utfordringer deler fellesrådet skjebne med de kommunale institusjonene. Men det er krevende å spare i en stab med bare 4,3 årsverk.

Menighetsrådene hadde felles møte i Mo kirke. Her snakket vi om at rådene må vite hvilke oppgaver de får når de blir valgt, og at det trengs en forutsigbar årsplan for menighetsrådene i de to soknene. Neste september er det valg igjen. Det er lett å bli litt nærsynt når de praktiske oppgavene blir for mange. Menighetsrådet bærer ansvaret for kirkens liv i soknet. Det handler om kirkens tilstedeværelse gjennom helg og høytid, gjennom dåpsoppfølging og konfirmasjon og om bruken av kirkene våre. Dette angår så mange, men det hender vi glemmer å se de store perspektivene. Det må vi hjelpe hverandre til. Rådene pekte på dette da de sa; det var en tillit å bli valgt, og en motivasjon å gjøre noe for folk og for kirken!

Et annet viktig tema denne kvelden var menighetsrådets ansvar for trosopplæringsreformen. Der sa de noe om at målet må være å gjøre barna kjent og trygge i kirken, og at de må få oppleve kirken og tradisjonen i bruk, så det ikke bare blir noe for tanken, men også for hjerte og følelse.

Dagen ble avsluttet med deilig hjemmelaget suppe, og kåseri om Nord-Odals historie.

Onsdag 3. desember

Onsdag morgen var det tradisjonell julegudstjeneste med skoleelever i Sand kirke. De var godt forberedt og bidro med stor formidlingsglede. Det var også stor stas å få komme på besøk i Sand barnehage. Der var det liv og lek, adventsstemming og sang som møtte oss.

På møte med kommunen ble selvsagt økonomien satt på dagsorden, og i den saken opplevde vi at kommuneledelsen kom kirken i møte. Samtalen handlet videre om andre tema som angår både kirke og kommune, og da deltok også lensmannen i samtalen. Det gjelder innbyggernes livskvalitet, barnas vilkår for å bli gagns menneske, forebygging og

omsorgsarbeid. Kirken bidrar til lokalsamfunnet på så mange måter og ikke minst gjennom det som skjer i kirkene og på kirkegårdene i kommunen.

Senere på dagen besøkte vi Mapei. Det er alltid lærerikt å høre hvordan store bedrifter er organisert, med systematiske rutiner for samarbeid og ivaretagelse av ansatte, og med langsiktig tenkning om rekruttering og kompetanseutvikling. Det er også godt å møte lokale næringslivsaktører med bevisst tenkning om å bidra til lokalsamfunnet.

Veien gikk videre til Nipro. Her ligger tanken om menneskets iboende muligheter ut fra egne forutsetninger i bunnen for bedriften. Det er så meningsfullt å få høre og oppleve dette.

Onsdagskvelden hadde vi i Sand kirke. Først i møte med ulike frivillige medarbeidere. Det er så viktig at det satses på ledertrening for ungdommer i menigheten. Dette vil det være naturlig å videreutvikle når trosopplæringen tar mer form. Det var også svært interessant å høre om erfaringene med gudstjenestegrupper. Dette har dere vært foregangsmenigheter for her i Nord-Odal.

Kveldsgudstjenesten denne dagen var rik på salmesang og utgjorde startskuddet for et prøveprosjekt med faste onsdagskvelder i kirkene. Det blir spennende å høre hvordan dette går framover. Så var det folkemøte om vold i nære relasjoner. Jeg vil takke dere for at det ble satt søkelys på dette og med et så solid innhold. Det sender signaler langt ut over dem som var tilstede i kirken.

Torsdag 4. desember

Torsdag startet vi i Trøftskogen kapell. Innhyllert i vintertåka tok kapellet imot oss med jordnær vennlighet. Jeg koste meg med å høre sang og kåseri om kapellets historie og å hilse på noen av nøkkelpersonene der i grenda. Det ga oss en trassig bekreftelse på at Odølingen lever ikke på mottoet "det nitter itte". For her ser vi at "Det nitter"!

Bruvoll fengsel var neste stopp. De innsatte har et godt og variert aktivitetstilbud. Flere og flere fengselsbetjenter har sin tilknytning lokalt, fikk vi høre. Det er fint å se at denne institusjonen samspiller med lokalsamfunnet.

Godt samspill var det også rundt lefsebakinga da vi besøkte Bakken gård, der elever fra ungdomsskolen har et tilbud om en mer variert skoledag. Det var så fint å få møte dem, og sterkt å høre dem fortelle om hva dette tilbudet betyr for dem.

Jeg har lagt merke til at bevissthet om egen identitet og historie er viktig for mange odølinger. Det er ikke minst tilfellet for ildsjelene bak Skattkista som jeg fikk møte i det gamle kommunehuset. For et smittende engasjement!

Frivillighetskvelden avsluttet dagen. Her fikk jeg høre om utallige møteplasser og aktiviteter som finnes i bygdene her. Der er det mennesker som både gir og får, til beste for andre og til glede for seg selv. Flott med en slik anledning til å vise det fram for hverandre. Takk for alt dette!

Lørdag 6. desember

I går kveld var det stor jubileumskonsert her i Mo kirke. Nøyaktig samme dato som kirken ble vigslet på.

Søndag 7. desember

Og i dag har vi sammen feiret kirken igjen med gudstjeneste, takk og bønn.

Visitautfordringer

Det har vært dager med mange inntrykk og ulike møtepunkt. Her har de blitt raskt oppsummert. Jeg vil nå løfte fram det jeg vil be dere ha særlig oppmerksomhet mot i årene framover. Jeg kommer ikke til å be dere om å gjøre mer. Men heller ta tid til å gjennomtenke hvordan dere arbeider og organiserer dere. Hvordan gjør vi dette egentlig? Hvordan foregår arbeidet i praksis slik at det blir beste for menneskene som skal arbeide sammen og de hensikter det skal tjene?

1. Gudstjenesteliv

1. Gjennomgå gudstjenesteforordningen i soknet, og utarbeide et årshjul for de årlige gudstjenester med bred involvering som hovedmål. Menighetsrådet kan vurdere å legge søndagens hovedgudstjeneste til andre klokkeslett enn kl. 11.00.

Dette handler om:

Det er nylig sendt ut en høring til alle menigheter i bispedømmet vedrørende forordningene, dvs. gudstjenesteantallet, med svarfrist i april. Høytidene, søndager og helligdager utgjør rytmen i kirkens gudstjenesteforordning. I gudstjenesten møter Guds gode evangelium livet slik det leves på hvert sted. Derfor er både trosopplæring og samarbeid med lokale lag og foreninger like naturlig med i gudstjenestene. Årshjulet skal gi innbyggerne i soknet gode anledninger til å bruke sin kirke og delta i det som skjer der, både til livstolkning og til fordypning i Guds mangfoldige nåde.

2. Gjennomgå rutiner for samarbeid om planlegging og gjennomføring av gudstjenestene, for å sikre god delaktighet og mulighet for involvering.

Dette handler om:

Samhandling om en gudstjeneste skaper mer enn summen av alle oppgavene som er fordelt. Når vi gir hverandre rom til å ta i bruk ressursene til de ulike medvirkende i gudstjenesten, da skjer det noe. Delaktighet og involvering av gudstjenestemedarbeidere eller kor og musikk krever langsiktighet. Jeg ber der altså om å sikre gode prosesser rundt samarbeid og involvering av både ansatte og andre medvirkende. I dette arbeidet vil også evalueringen av menighetens lokale grunnordning inngå. Er gudstjenesten slik at den er fleksibel nok til også å inkludere tiltak i trosopplæring eller samarbeid med musikklivet i bygda?

2. Omsorg og solidaritet

3. Lage en oversikt over samarbeidspunkter og samarbeidsmuligheter med frivillige lag og organisasjoner.

Dette handler om:

Dere har så mange aktiviteter og tilbud i Nord-Odal som bygger tilhørighet og livskvalitet for folk som bor her. Hver på sin måte fremmer de menneskeverd og fellesskap i Nord-Odal. Jeg har på visitasen møtt ansatte i kirken i Nord-Odal som bryr seg om folk, bygger relasjoner og bidrar inn i fellesskapet. Det gleder meg å se dette. Kirkens omsorgsarbeid er nær forbundet med det allmenne fellesskapsbyggende og omsorgsgivende arbeidet. Jeg ber derfor kirke og frivillighet sammen se hva dere har av verdier her, og å være med å fortsatt løfte hverandre fram.

3. Barn og unge

4. Innføre trosopplæringsreformen gjennom å sette seg realistiske delmål og ved å bruke kompetansen til alle ansatte og til menighetsrådene.

Dette handler om:

Dere har nå fått noen friske midler tilført til trosopplæring, omtrent nok til en halv stilling. Hvilke drømmer er det da realistisk å ha for dette arbeidet?

Planen for trosopplæringen skal ikke sendes til godkjenning på lenge ennå. 2-3 år har dere. Jeg har bedt ansatte og menighetsråd om å ta seg god tid. Det viktigste er at alle som skal eie dette sammen er involvert i utarbeidelsen.

Dette er ikke noe som starter fra null. Det skal henge seg på det som allerede skjer av trosopplæring, som for eksempel fireårsbok og konfirmasjon og gudstjenester og høytider som allerede feires.

Det viktige NYE med trosopplæringsreformen er SYSTEMATIKKEN. Alt det dere gjør i soknet for barn mellom 0-17 settes i system. For det første fordi ingen penger kommer fra staten uten rapportering om hvordan de brukes. Og for det andre fordi vi må sette i system hva som er viktigst for oss; hva tro og kirke er. Det er tid for å gjennomgå hva barna må ha av grunnleggende kjennskap til ritualer, høytider, kirkerom og bibelfortellinger. Dette er nettopp disse søylene lokalkirka vår hviler på.

Menighetsrådet har alt fått utfordring om å bidra til trosopplæringsplanen med en salmekanon. Her kan også flere melde seg på.

5. Lage en enkel plan for skole/barnehage-kirkesamarbeid, i dialog med skolesjef og skole-/barnehageledere. Planen skal se på muligheter og rammer for samarbeid i tråd med skolens lov- og planverk.

Dette handler om:

Selv om trosopplæringen har mye oppmerksomhet nå, har vi for barnas skyld ikke råd til å legge bort samarbeid barnehage-kirke og skole-kirke. Trosopplæringen vil aldri klare å nå den samme bredden av barn med kunnskap som gir dem livskompetanse i møte med kirkehus, høytider og ritualer. Her handler det om mye mer enn skolegudstjenester. Men samarbeidets framtid henger på respekt og varsomhet overfor skolens planverk. Derfor gir jeg dere en utfordring om å ta vare på samarbeidet ved å gjennomgå det med skoleledelsen.

4. Kirken i lokalsamfunnet

6. Ivareta det gode samarbeidet med Nord-Odal kommune gjennom å formalisere årlige budsjett- og statusmøter for økonomi. Disse møtene bør også omhandle tjenesteytingsavtale med kommunen.

Dette handler om:

Det er viktig med gode formelle rutiner i budsjettprosessen som er uavhengig av personlige relasjoner. Det å ha faste formelle møtepunkt med status om utviklingen i kirkelig fellesråds økonomi synes også å være nyttig. Dette sikrer god informasjonsflyt og mest mulig forutsigbarhet for kirkens økonomi. Tjenesteytingsavtalen bør inneholde avtaler om regnskapsføring og IT tjenester.

7. Styrke og videreutvikle samarbeidet med kommunen om å bidra med kompetanse på sorg, krise og –omsorgsfeltet.

Dette handler om:

Gjennom utdanning og erfaring besitter prestene erfaring om sorg, savn og kriser. Det finnes allerede samarbeid med kommunen på dette feltet. Jeg ønsker med denne utfordringen å understøtte dette samarbeidet, og å løfte fram betydningen av jevnlig gjennomgang av den kirkelige beredskapen ved ulykker og kriser.

5. Organisering og medarbeiderskap.

8. Gjennomarbeide strukturer for stabsmøter og strategiske møter, med sikte på å finne tjenlige møteformer for langsiktig og kortsiktig samhandling.

Dette handler om:

Det blir stadig stilt større fordringer til kirkelige ansatte om at det de gjør skal skje i samspill. Mer vekt på eierskap og delaktighet både i gudstjenestearbeid, trosopplæring og menighetsråd, gjør at det blir behov for systematisk langsiktig tenkning og planlegging. Her vil jeg be dere om å få til en god veksling mellom langsiktige strategiske møter og mer kortsiktige koordinerende stabsmøter.

9. Gjennomgå menighetsrådenes oppgaver som folkevalgt organ, for å tydeliggjøre forskjellen mellom rådernes primæransvar og oppgaver som kan utføres av utvalg og frivillige medarbeidere. Dette må skje i god tid før et nytt råd skal tiltre.

Dette handler om:

Det er veldig viktig at menighetsrådene får konsentrere seg om de oppgaver de er pålagt som valgt organ etter kirkeloven. Det er flott med engasjement, men det er en utfordring at noen råd drukner i praktiske oppgaver og ikke får arbeide med helheten og med målsetninger for soknet. Det er kirkevalg neste år. Og merk(!) det er viktig å inspirere folk til å stille til valg og å stemme ved valget. Menighetsrådet har mange og store oppgaver i årene som kommer. Både bispedømmeråd og menighetsråd vil i den kommende valgperioden ha stor innflytelse på hvordan framtidens kirke vil bli organisert og ledet.

Framtidskirken trenger motiverte rådsmedlemmer som er bevisste sin oppgave som folkevalgt på soknets vegne. Slik kan de bruke sin kompetanse om kirke og lokalsamfunn til kirkens og menneskers beste. Lokalkirken klarer seg ikke uten frivillige, men menighetsrådet er noe mer enn frivillige medarbeidere. Strukturer for rekruttering og ivaretagelse av frivillige må komme i tillegg.

10. Lage et samlet årshjul for menighetenes aktiviteter og oppgaver forankret i begge menighetsråd.

Dette handler om:

Menighetsrådene etterlyste større forutsigbarhet i ansvar og oppgaver. God involvering av andre frivillige er også avhengig av denne langsiktigheten.

Avslutning

Til slutt vil jeg nå få takke dere for alt dere har vist meg i Nord-Odal kirkekommune. Takk for gode møter, for gjestfrihet og aller mest for hjertet som dere har for kirkens sak og for de som bor her. Gud velsigne Sand og Mo sokn og Gud velsigne dere alle!

VISITAS I NORD-ODAL 2.-7. DESEMBER 2014

UTFORDRINGER

- 1. Gjennomgå gudstjenesteforordningen i soknet, og utarbeide et årshjul for de årlige gudstjenester med bred involvering som hovedmål. Menighetsrådet kan vurdere å legge søndagens hovedgudstjeneste til andre klokkeslett enn kl. 11.00.*
- 2. Gjennomgå rutiner for samarbeid om planlegging og gjennomføring av gudstjenestene, for å sikre god delaktighet og mulighet for involvering.*
- 3. Lage en oversikt over samarbeidspunkter og samarbeidsmuligheter med frivillige lag og organisasjoner.*
- 4. Innføre trosopplæringsreformen gjennom å sette seg realistiske delmål og ved å bruke kompetansen til alle ansatte og til menighetsrådene.*
- 5. Lage en enkel plan for skole/barnehage-kirkesamarbeid, i dialog med skolesjef og skole-/barnehageledere. Planen skal se på muligheter og rammer for samarbeid i tråd med skolens lov- og planverk.*
- 6. Ivareta det gode samarbeidet med Nord-Odal kommune gjennom å formalisere årlige budsjett- og statusmøter for økonomi. Disse møtene bør også omhandle tjenesteytingsavtale med kommunen.*
- 7. Styrke og videreutvikle samarbeidet med kommunen om å bidra med kompetanse på sorg-, krise- og -omsorgsfeltet.*
- 8. Gjennomarbeide strukturer for stabsmøter og strategiske møter, med sikte på å finne tjenlige møteformer for langsiktig og kortsiktig samhandling.*
- 9. Gjennomgå menighetsrådenes oppgaver som folkevalgt organ, for å tydeliggjøre forskjellen mellom rådernes primæransvar og oppgaver som kan utføres av utvalg og frivillige medarbeidere. Dette må skje i god tid før et nytt råd skal tiltre.*
- 10. Lage et samlet årshjul for menighetenes aktiviteter og oppgaver forankret i begge menighetsråd.*

Program for biskopens visitas i Nord-Odal 2.-7. desember 2014

(Programposter i fet skrift var åpne for alle som ønsket å delta)

Tirsdag 2. desember:

08:30 – Morgenbønn i Mo kirke.

10:30 – Biskopen besøker sykehjemmet og holder andakt på aktivitetsstua.

12:00 – Tisssdagstreffet i Solstua på Mosebo.

13:00 – Besøk på skole og SFO.

15:30 – Møter med ansatte, menighetsråd, fellesråd og frivillige.

18:00 – Besøk på Hold-fast, Elim i Knapper.

19:00 – Møter med råd og ansatte fortsetter.

Onsdag 3. desember:

09:00 – Biskopen deltar på Sand sentralskoles førjulsgudstjeneste i Sand kirke.

10:00 – Besøk i Sand barnehage.

10:40 – Møter med kommunen.

13:00 – Biskopen møter det lokale næringslivet til felles møte hos Mapei A/S.

14:45 – Besøk på Nipro

17:00 – Møte med gudstjenestgruppene, trosopplæringsutvalg og MILK.

18:00 – Kveldsgudstjeneste i Sand kirke

19:00 – Folkemøte om vold i nære relasjoner

Torsdag 4. desember

09:00 – Morgenbønn i Trøftskogen kapell

09:30 – Innføring om kapellet og lokalhistorien på Skoga v/ bl.a. Hans Ludvik Fredheim

10:45 – Besøk på Bruvoll fengsel

13:00 – Besøk hos primærnæringen. Bakken gård og «Bakketaket»

15:30 – Omvisning i lokalsamlingen «Skattekista»

17:30 – Lokale lag og foreninger inviteres til sanitetshuset på Sand for å presentere seg og sitt arbeid for Biskopen og for hverandre.

Lørdag 6. desember:

17:30 – Jubileumskonsert i Mo kirke

Søndag 7. desember:

11:00 – Visitas- og jubileumsgudstjeneste i Mo kirke

12:45 – Kirkekaffe med biskopens visitasforedrag og avslutning av Mo kirkes 150års jubileum på Sanitetens hus.

Rapport fra menighetene Sand og Mo

«En vurdering av status og målsetninger for menighetenes arbeid»

Innledning.

Menighetene i Nord-Odal gleder seg til å ta imot biskopen til visitas i begynnelsen av adventstida 2014 og håper det blir fine dager med mange gode møter og motiverende samlinger. Menighetene har hatt noen turbulente år med forsøksordninger i rådsstrukturen og mye utskiftning i presteskaper som kanskje gjør at vi trenger å gjenfinne oss selv som menigheter og lage oss nye visjoner og sette oss nye mål. Kanskje kan vi la visitasen utfordre oss og motivere oss til dette.

Å være to menigheter som tilhører hvert sin del av bygda har til tider gjort at samhandling har gått trått, men mye har endret seg de siste årene. Gudstjenestedeltakelse og frivillighet kan nå i større grad enn tidligere krysse menighetsgrensen noe vi opplever som svært positivt. Flere utvalg og tiltak foregår nå i samarbeid, selv om forsøket med felles råd for de to menighetene ble bestemt ikke videreført i desember 2013. Mer om dette vil komme senere i rapporten.

I det følgende vil denne teksten forholde seg til de punktene som er lagt til grunn for rapportering i «rutiner for Hamar biskops visitaser» 3.4. a. Menighetene vil rapportere samlet, og hver for seg under hvert av punktene for selv om de to menighetene samarbeider tett om det meste har de likevel sine særegenheter, forskjellige utgangspunkt og utfordringer.

Gudstjenester og kirkelige handlinger

Siden høsten 2010 har menighetene Sand og Mo forsøkt å samkjøre sine gudstjenesteplaner slik at ikke to gudstjenester finner sted på samme tid. Dette har medført en reduksjon i antall søndagsgudstjenester som vi ikke per dags dato har klart å kompensere for med andre gudstjenester. Prestene hører stadig at flere ønsker seg gudstjenester til andre tider enn søndag kl. 11 og menighetene jobber derfor nå med å innføre et alternativt gudstjeneste tidspunkt i tillegg til søndagsgudstjenesten. Til å begynne med ser vi på onsdag kveld og starter opp med dette første søndag i adventstiden 2014.

Statistikken for de siste årene viser ellers et nokså stabilt gudstjenestebesøk og et stabilt antall gudstjenester rundt 65-70. Tallene for dåp, vielser, konfirmanter og gravferd er også nogenlunde stabile med noen ulikheter mellom soknene fra år til år.

STATISTIKK:

Tallene i tabellen er hentet fra Årsstatistikken for 2013 og gir en oversikt over aktiviteten: Tallene i parentes er for 2012, 2011 og 2010:

Sokn	Guds- tjenester	Antall deltagere	Dåp	Vielse	Konfir- merte	Grav- ferder	Takkoffer/ Kollekt, kr.
MO	30 (28,32,29)	3047 (2930,3031,2766)	18 (19,18,18)	5 (1,4,4)	28 (25,27,16)	41 (31,35,31)	63.727 (54.527,61.950,55.201)
SAND	39 (37,35,37)	2671 (2372,2806,2683)	24 (20,16,18)	6 (9,5,6)	22 (23,23,27)	42 (33,29,35)	67.199 (58.12157.575,54.798)
SUM	69 (65,67,66)	5718 (5302,5837,5449)	42 (39,34,36)	11 (10,9,10)	50 (48,50,43)	83 (64,64,66)	130926 (112.648,119.525,109.999)

Bispevisitas i Nord-Odal 2.-7. desember 2014

Tallene menighetene kanskje synes er mest interessante er nattverds-søkningen. På fire år har kirken i Nord-Odal økt antallet nattverd-gudstjenester til om lag det dobbelte og opplevd en firedobling av antall nattverdsgjester. Her er det mange faktorer som spiller inn, men et målrettet arbeid med å normalisere og «ufarliggjøre» nattverden synes å ha hatt effekt.

Nattverd:

Sokn	Gudstjenester med nattverd	Antall deltakere	Gjennomsnitt pr. gudstjeneste
MO	23 <i>(19,23,9)</i>	834 <i>(634,891,158)</i>	36 <i>(33,39,18)</i>
SAND	32 <i>(31,26,14)</i>	838 <i>(892,724,240)</i>	26 <i>(29,28,17)</i>
SUM	55 <i>(50,49,23)</i>	1672 <i>(1526,1615,398)</i>	30 <i>(31,31,17)</i>

Arbeid med gudstjenestegrupper og bevisst arbeid med å knytte menighetens øvrige arbeid tettere opp mot gudstjenestefeiringen spiller også inn på gudstjenestestatistikken. At konfirmantarbeidet har hatt sterkt fokus mot gudstjeneste og nattverdsfeiring har bidratt til de gode tallene både fordi konfirmantene selv har deltatt, men også fordi foreldre og foresatte naturlig følger med konfirmantene.

Som vel er tilfelle også andre steder har menighetene i Nord-Odal ikke stor kirkesøkning til de gudstjenestene der det ikke er spesielle grunner til at folk skal komme. Dåp, trosopplæringstiltak, konfirmantopplegg og andre særlige sammenhenger gir folk en «unnskyldning» for å komme – og da kommer de, men vi leter ennå etter det som gjør at det kan føles naturlig for folk å komme også en helt alminnelig søndag.

Til gravferd er det jevnt høyt oppmøte i Nord-Odal. Antallet gravferder varierer fra helt ned mot 60 i året og opp mot 90. 2013 var et år med forholdsvis mange gravferder mens det årene før har vært unormalt få. Uansett kommer det mye folk i begravelsene og samarbeidet med byrå er tilfredsstillende.

Som sagt er tallene forøvrig nokså stabile. Svingningene i dåpstall ser ut til å komme i takt med størrelsene på kullene. Det samme gjelder konfirmasjonstallene, men vi har ikke regnet på prosentene. Opplevelsen er at bygda befolkning, i det store og hele, støtter opp om kirkens ritualer og dens kontinuerlige arbeid.

Omsorg og solidaritet

Menighetenes arbeid med solidaritet og omsorg er ikke omfattende om man ser på rene tiltak. Derimot er frivilligheten stor og mye godt arbeid gjøres i bygda utenom det som er organisert gjennom menigheten. Likevel er det flere ting som må nevnes.

Menighetene har inngått avtale med NMS der menigheten forplikter seg på å bidra både økonomisk og ved å informere i menighetene om prosjektet «Landsbyutvikling på Madagaskar». Misjonsforeningene, som det ennå finnes to av i våre menigheter, står på og legger ned betydelig innsats med blant annet julemesse og diverse annet i løpet av året.

Bispevisitas i Nord-Odal 2.-7. desember 2014

Internasjonal solidaritet har vært en viktig del også av konfirmantopplegget de siste årene og er berørt både teoretisk i undervisningen og i praksis ved blant annet aktiv bruk av fasteaksjonen. Konfirmantenes engasjement for saker som handler om rettferdighet er stor.

Prestene holder regelmessig andakter på sykehjem og bo-senter, besøker Syningom omsorgssenter i høytidene og har en viss kontakt og samarbeid med bokollektivene for funksjonshemmede. Menigheten har ingen ansatt diakon og denne delen av den kirkelige virksomheten må derfor ivaretas av frivillige og/eller prestene.

Menighetens lengstlevende og mest levende diakonale tiltak må sies å være tirsdagstreffet som i år feiret sitt 25års jubileum. På tirsdagstreffet møter 30-50 eldre hver tirsdag til hyggetreff med sang og diktlesning, andakt og bønn, en matbit, loddsalg, kaffe og kake. Tisdagstreffet driftes utelukkende av frivillige og genererer til og med et betydelig økonomisk overskudd som kommer Mo menighetsråd til gode.

Barn og unge

Arbeidet for barn og unge har sett en reduksjon i omfang i løpet av de siste ti årene. Søndagsskole og barnekor har vært aktive tidligere, men la ned arbeidet for 5-6 år siden. Noe finnes likevel av kontinuerlig arbeid for barn. Barnegruppen «Hold fast» møtes hver tirsdag kveld på det gamle bedehuset Elim i knapper og har de gjort det de siste vel 40 årene.

Noen forsøk på å starte barnekor er forsøkt siste to år, men det har til nå ikke fått slått rot. Drømmer om å få opp på bena for eksempel en speidergruppe, et barnekor eller eventuelt en Ten-Sing gruppe lever, men for tiden ligger ingen konkrete planer om oppstart.

Derimot er det gjennomført stadig flere tidsavgrensede trosopplæringstiltak knyttet opp mot menighetenes trosopplæringsplan og gudstjenesteplaner. Per nå inviteres det til bl. a. Lys-Våken, skolegudstjenester før jul, karnevalsgudstjeneste, skolestartgudstjeneste, høsttakkefest. Det er mange møter med barn og unge i løpet av året, men vi har drømmer om mye mer. I og med at vi endelig er innlemmet i trosopplæringsreformen ser vi nå muligheten for å realisere noen av disse drømmene og allerede høsten 2015 er flere nye tiltak planlagt og gjennomført.

Menigheten har ikke hatt noen ansatt kateket eller lignende frem til nå, men søker nå etter en menighetspedagog til å være ansvarlig for planlegging og gjennomføring av menighetenes trosopplæringstiltak. Frem til nå har arbeidet vært ledet og ivaretatt av frivillige og prester.

Kirken i lokalsamfunnet

Fra prestekontoret i oppleves det som om kirken i Nord-Odal står svært sterkt i lokalsamfunnet og i befolkningen. Det er stort engasjement for kirka i mange sammenhenger og oppslutningen om den kirkelige virksomheten er stor. Folk er glad i kirka si både som bygg og som institusjon – og litt flåsete kunne man legge til – så lenge de slipper å være der. En slik bemerkning bærer i seg litt sannhet og svært mye usant.

Oppslutningen om søndagsgudstjenesten er kanskje ikke veldig høy, men betydningen av at det ringer i klokkene, at spiret står der og at noen «er kirken» på alles vegne virker som å være stor. Folk slutter opp om kirkens ritualer og dens stemme har fortsatt vekt i det offentlige rom. Likevel er det vanskelig å få

Bispevisitas i Nord-Odal 2.-7. desember 2014

bevilgende myndighet til å avsette tilstrekkelig til å drifte kirken. Kirkevirksomheten stiller på et annet plan enn skole og eldreomsorg når prioriteringene skal gjøres.

Når dette er sagt er det godt å se at både skole og barnehage er positive til samarbeid med kirka. Det er fast samarbeid med alle skolene før jul, og skoleklasser kommer innom på kirkebesøk når det faller naturlig. Ordfører er «fast gjest» ved gudstjenesten på TV-aksjonen og nå i høst vil helse- og omsorgsetaten bruke prestene i temasamling for pårørende på sykehjemmet. Samarbeidsklima mellom kirke og kommune er jevnt over bra på tiltaksnivå, men når det handler om økonomi oppleves mye litt mer anstrengt.

Frivilligheten kan se ut som om den er nærmest ikkeeksisterende for et utrenet øye, men under overflaten forgår mye godt arbeid utført av mennesker som ikke liker å stikke seg frem. Slik er mye i denne bygda. En skal ikke skrøppe for mye av seg sjøl – og heller ikke av andre. Når en Odøling sier noe godt om en annen er det ikke lett å se hvem som har mest vondt, sier dem.

Mye godt arbeid som kunne vært organisert gjennom menighetens diakonale planer foregår på selvstendig grunnlag. Det er ingen planer om å ta over eller annektere noe av denne innsatsen, men samtidig er det mye godt arbeid som kan opphøre om nøkkelpersoner faller fra og dette kan være en utfordring menighetene kan ha med seg i sine planer for diakoni.

Medarbeiderskap og organisering

Sand menighetsråd, Mo menighetsråd og Nord-Odal kirkelige fellesråd har siden 2009 og frem til 1.1 i år vært sammenslått til «Nord-Odal kirkelige råd» som har ivaretatt alle det tre rådernes oppgaver. Sittende råd har egentlig først det siste ¼ året fungert etter intensjonen som menighetsråd og fellesråd. I perioden da rådene var slått sammen fikk menighetene mulighet til å bli tettere bundet sammen, men rådet mistet fokus på menighetsrådets virksomhet og fungerte mer eller mindre utelukkende som et fellesråd.

Følelsen av at menighetsarbeidet ble skadelidende førte til at sammenslåingen ble reversert og de tre rådene ble reetablert til jul 2013. Så langt virker det som om dette har hatt positiv effekt, men de siste to periodene med samlet råd, kombinert med mye ustabilitet i bemanningssituasjonen både på sokneprest og kirkeverge har tatt mye krefter fra de folkevalgte.

I løpet av 2014 har vi oppnådd stabilitet i bemanningen i hele staben og vi håper det vil gi positive ringvirkninger langt inn i det frivillige arbeidet og hos de folkevalgte. Med to prester på plass er det blitt mulig for dem å se på hvordan arbeidsfordelingen mellom dem skal være. Dette har ført til at det er lettere å få igangsatt prosjekter og planlegge fremtiden.

Menighetene deler så å si hele sin fellesrådsstab mellom seg. Organistene spiller i alle tre kirker og våre tre kirketjenere jobber i alle kirker og på alle gravlunder, selv om disse forholder seg hovedsakelig til et sted. Administrasjonen er lokalisert i kirkens lokaler i det gamle kommunehuset i Mo sammen med prestene.

60% kirkeverge og 50% kontorfullmektig drifter kirken vår og bistår menighetsrådene med utsending av sakspapirer og føring av regnskap. Menighetsrådene er nok ennå ikke helt funnet formen på sitt arbeid etter oppløsningen av det samlede rådet, men det blir stadig bedre og frem mot kirkevalget 2015 ser begge rådene at det vil være viktig å etterlate seg velfungerende og oversiktlige protokoller og planer. Dette er en utfordring vi trenger å jobbe med.

Bispevisitas i Nord-Odal 2.-7. desember 2014

Oversikt over menighetenes planer og utvalg

Høsten 2014 har menighetene fem fungerende utvalg til å utøve sitt arbeid. Ellers er det nok et og annet felt som kunne hatt godt av å få nedsatt et utvalg for å få initiert og kvalitetssikret noe mer av virksomheten. Diakoni og kirkemusikk er helt klart slike områder.

De feltene som derimot har utvalg som arbeider er utsmykningsutvalget, gudstjenesteutvalget, trosopplæringsutvalget og redaksjonen for menighetsbladet. Alle fire er utvalg nedsatt av det tidligere Nord-Odal kirkelige råd og har medlemmer fra begge menighetene og mandat til å jobbe på tvers av menighetsgrensene.

Gudstjenesteutvalget bestående av begge prestene en organist og fire frivillige er i disse dager i ferd med å på nytt tre samme for å evaluere gudstjenesteordningen som ble vedtatt i 2012 og som har vært i bruk i våre menigheter siden allehelgensdag samme år. Å fremstille et forslag til ny grunnordning den gangen i 2012 var et stort og tidkrevende arbeid. Utvalget nedla en stor innsats og vi var svært fornøyd med resultatet. Nå har det likevel gått noen år og det er på høy tid å gå grundig gjennom hvordan dette fungerer i våre menigheter.

Trosopplæringsutvalget har til tider lidd kraftig under manglende oppfølging fra prestskapet, men i og med at vi nå har fått to prester på plass og at vi i 2014 endelig er tildelt trosopplæringsmidler er utvalget nå i full gang med arbeidet. Tidligere tiltak og planer er under revisjon og kraftig opprustning og vår trosopplæringsplan er nå full av både eksisterende tiltak og nye arrangementer vi håper å realisere i løpet av de kommende år.

Utsmykningsutvalget har, som de to overforstående, fungert på tvers av soknegrensene og de siste årene fokusert på arbeidet med å anskaffe nye kirketekstiler til Mo kirke. I 2014 ble arbeidet slutført og kirken har lesepultklede, stola og messehagel i alle kirkeårets fire farger. På nyåret står Sand kirke for tur, sammen med videre tanker om øvrig utsmykning. Utsmykningsutvalget har høy kompetanse og stor kjærlighet for kirkerommene våre.

Menighetsbladet «ble nytt» i 2012 og har siden det gitt ut fire nummer i året. Redaksjonen består av fire medlemmer og har som regel ett til to møter i forbindelse med hvert nummer. Bladet settes og trykkes på Kongsvinger og blir distribuert til alle husstander ved hjelp av skolekorpset. Vi er svært fornøyd med menighetsbladet og har inntrykk av at det leses av mange.

Det mest formelle og satte utvalget i våre menigheter er kapellstyret som fungerer under Sand menighetsråd. Kapellstyrets oppgave og mandat er å bestyre Trøftskogen kapell og menighetens aktiviteter på «Skoga».

Annet

Den kirkelige virksomheten i Nord-Odal har noen helt klare styrker, og noen krevende utfordringer. Noen av våre utfordringer muligens ligger innen diakoni og kirkemusikk, men mest av alt behøver vi å modernisere en del av våre arbeidsformer og bedre utnytte ressursene. Vi har mange dyktige ansatte og frivillige, men samhandlingen og utnyttelsen av vårt potensiale kunne vært bedre.

Bispevisitas i Nord-Odal 2.-7. desember 2014

En målsetning for fremtiden kan også være å bli mer synlig i lokalsamfunnet og en mer tydelig stemme i samfunnsdebatten. Nord-Odal er ikke uten problemer, flere av dem er slike som kirken naturlig kunne være engasjert i som fattigdom, mobbing, diskriminering og lignende.

Gudstjenestedeltakelse er også en vedvarende utfordring. Selv om vi har sett en svak økning i antall deltakere i den enkelte gudstjeneste, er det selvsagt fortsatt et stort potensiale for flere. Arbeidet med gudstjenestegrupper har bidratt til den økningen vi har sett og vi håper at vi nå, med full bemanning, igjen kan gi dette arbeidet den fokus det fortjener.

Av styrker kan nevnes at folk i Nord-Odal er svært glad i kirka si. De slutter opp om dens ritualer og seremonier, og de finner også veien til kirke og alterbord på søndagene. Prestene møter mennesker i sorg og glede som legger for dagen en, kanskje litt blyg, men grunnfestet tro. Den fører ikke til kirkelig aktivisme, men den ligger stødig i bunn av manges liv og gir jording.

Folkekirken lever i beste velgående, men den lar seg ikke så lett telle og blir den for hardt utfordret skygger den unna. Undertegnede vil likevel her mot slutten av denne rapporten påpeke at kirkens nærvær i dette landskapet er umåtelig viktig. Folket hører til i kirka og kirka hører til i folks liv – selv om kontakten ikke akkurat er ukentlig.

Her bærer vi våre barn til dåp, flertallet står til konfirmasjon, mange velger en kirkelig vigsel og så å si alle har sin gravferd i kirkens regi. Oppslutningen om høytider og de spesielle anledningene er høy og det oppleves som riktig å ha kirken tilstede ved livets store øyeblikk. Dette er rett og slett svært verdifullt!

På vegne av menighetsrådene i Sand og Mo

Thomas Tinglum
Sokneprest

DEN NORSKE KIRKE

Hamar bispedømme

Postboks 172 2302 Hamar Besøksadresse: Folkestadsgate 152

Telefon 62 55 03 50 www.kirken.no/hamar hamar.bdr@kirken.no